

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Sakk a párbajnak.

Budapest, január 12.

(v.) Verekedni könnyű; az ember vagy kap, vagy ad sebet, de mindenképp elvégzi a dolgot néhány pillanatnyi idő alatt. Munkát a párbaj csak a segédeknek meg a doktoroknak ad; amazok lótnak-futnak, emezek varrnak. Maga a duelláló ennyit se tesz; egyet-kettőt ló a pisztolyából, vagy suhint egyet-kettőt a kardjával, s ezzel vége. Ekkorácska cselekvéshez pedig igen kevés virtus kell, s erkölcsi komolyság még kevesebb van benne. Ellenben szerfölött nehéz — nem verekedni. Ezt bizony csak nagyon bátor ember meri megcselekedni. Olyan, aki nem fél egy ugynevezett elintézetlen ügy nevétséges ódiúmatól. Olyan, aki a maga erkölcsi tartalmának mértékül nem fogad el egy ostoba társadalmi babonát. Olyan, akiben van elég jó izlés arra, hogy hahotával fogadja a gyávaság vádját, ha egy elmaradt vagy visszautasított párbaj címén emeltetik ellene. Nem verekedni bizony nehéz; sokan vagyunk, akiknek az erkölcsi bátorságából nem tellett erő ilyen elhatározásra.

Mindezekből önként folyik, hogy eszünk ágában sincs Rakovszky Istvánt gáncsolni, amiért egy íróársunk sértő cikkével szemben nem a lovagias formák között, hanem a törvényszék sorompói előtt keresett elégtételt. Keresett is, talált is. Még pedig legalább is akkora értékűt, mint amilyen a vívótermekben vagy a huszárlaktanyák lovaglóiskolájában terem. Ezt az elégtételt nem az ököljog, hanem a jognak ökle szolgáltatta neki. S ezért mondjuk a szatizfakciónak *est* a nemét csecsébe, sőt — ha úgy tetszik — tisztábbnak is. Azt az újságíró kollégámat is, aki ebben a pörben ellenfele volt Rakovszkyknak, igaz lélekkel üdvözlöm párbajának elmarad-

sáért. Az a három napi szabadságvesztés, amit a bíróság a sértés megtorlásául rémért, meg se kottyan. Ennyit a párbajért is kapott volna; de tiszta nyereségül számára fennmarad az a tudat, hogy az ő nevéhez fűződik a becsületbeli ügyek józanabb s foganatosabb elintézésének iniciatívája. Mert ki kell nyomtatékosan fejeznünk azt a várakozásunkat, hogy a Rakovszky István példája vonzani és hódítani fog s azt a reményünket, hogy az első odavonzott és meghódított — maga Rakovszky István lesz. Amit ebben az esetben megkezdett, az valódi értékre csakis akkor tehet szert, ha az egyelőre legalább maga a kezdő következtetésen keresztülviszi. Erre alkalmasabb ember kevés akad nálánál. Először azért, mert személyes bátorsága felüláll minden kétségen; s aztán azért, mert szilaj temperamentumu ember létére sűrűn zördül össze politikai ellenfeleivel s így gyakran fog alkalmat lelni ma adott példájának megismétlésére. Filiszter lelkű, óvatossámba, akiknek feltétlen és korlátlan bátorsága az ugynevezett lovagiasági porondján még nem próbálódott ki, nem kezdhetnek ilyesmit. Erre csak az a fajta ember vállalkozhatik sikerrel, aki ha gyávasággal vádolják, kacagva felelhet, hogy aki ilyet mer állítani, az bolond s vétesse föl magát az örültek házába. De ismételjük, hogy a példának követőket, az elvnek híveket csakis az iniciáló következtetése fog toborozhatni. Mihelyt csak egyetlen ember is akad a közéletben, aki minden sértést a bíróság elé visz, azonnal megrogyik a társadalom balhagyományja s a felülkerekedett józan ész táborának szakadatlanul szaporodni fognak a hívei. Egy ostoba előítélet csak addig maradhat zsarnoka az embereknek, amíg részt nem hasít belé a helyes felfogás. Legyen bár ez a rés hajszálnyi vékonysága, mégis

betódul rajta az egészséges gondolkodás levegője, s általános gyakorlattá válik csakhamar az első okos cselekedet.

Abba persze nem tudnánk belenyugodni, hogy ezentul az ugynevezett lovagias ügyek bifurkáltassanak, még pedig olyanokba, amelyekért illik fegyveres elégtételt venni, és olyanokba, amelyeket csupán a bíróság elé érdemes vinni. Még világosabban szólva, sehogyssem tudnánk elfogadni egy olyan új gyakorlatot, amely a becsületbeli ügyek elintézésének módját az ellenfélnek akár felekezeti, akár rangviszonyai szerint állapítaná meg, — természetesen mindig feltéve, hogy az ellenfél olyan kifogástalan uriember, akit a *gentleman* név jogosan megillet. Az nem járja, hogy például a kazár a törvényszék előtt feleljen sértéséért, ellenben a nem-kazár méltónak találtsák a lovagias mérkőzésre. Az sem járja, hogy a nagy urak a maguk fajtájából beliekkel duelláljanak, az alacsonyabb rendűeket pedig a bírói utra utasítsák. Egészséges társadalmi reform csupán úgy tud létrejönni, ha a társadalom ebben a kérdésben a következő két táborba oszlik: azokéba, akik *mindenkivel* verekszenek, s azokéba, akik kivétel nélkül *senkivel sem* duellálnak. Am ha olyan gyakorlat kapna lábra, amely szerint egyazon ember bizonyos milyenségű gentleman-ellenfelekkel lovagiasan mérkőzik, a többiekkel pedig nem, akkor ebből csak még nagyobb elvadulás, még kuszább fogalomzavar támadhat. És pedig két okból. Először azért, mert a párbaj ilyen uton *küüntetésé* válna, amelyre nem pályázhat mindenki. Másodszor pedig azért, mert ez a bifurkáció a bíróság tekintélyét támadná meg. Hiszen ha a bírói utra a gavalérvilág csak azokat az eseteket tereli, amelyekben grandseigneur alacsonyabb társadalmi fokon álló emberrel áll szemben, akkor ez azt jelenti,

TÁRCA.

Vető ur.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Szebenics Gedeon ur váltót irt alá, de se-hogy se sikerült a nagy munka. Három hét alatt kétszer simogatta meg a szél s csak úgy feküdt rá a karja az asztalra, ha előbb ráemelte az inasa vagy a lánya, vagy aki éppen előkerült, hogy segítsen rajta. Csunya firka lett a váltó papirosán az aláírásból, cik-cakban néhány rendetlen vonal, ami mintha menekült volna egymás elől, kifutott az asztalra is a papiros széléről. A szegény, tehetetlen ember szomorúan bámult erre az írásra. Ez bizony nem jó — s kiabálni kezdett, de nem lehetett megérteni, hogy mit. Nagy hang szakadt ki a torkán, de nem szó. Ahogy hallgatta, maga is elesdálkozott rajta. Mintha vonítana, olyanforma volt a kiabálása. A szomszéd szobában azonban megértette a lánya, hogy mit akar. Bejött s mosolyogva nézett rá. A mosolygása azonban olyan volt, mintha hirtelen szedte volna össze az ajtóban. Csak úgy ideiglenesen.

— Mi az, papa?

Az öreg ember figyelmesen nézett rá. Tiszta volt a szeméi, meglátszott rajtuk, hogy az agya rendben van. Aztán nagyokat nyelt, mintha valami tulságos falatot erőszakolna le a torkán, az arcára meg a homlokára kiült a verejték s nagy kinnal kinyögött egy-egy szót.

— Irjuk alá.

A leány a papírra pillantott.

— Hiszen alá van már írva.

— Rosszul. Erre nem adnak pénzt. Én se adnék. Hozzanak másikat.

A leány kiment, pénzt adott az inasnak,

hogy hozzon másik váltót s addig is letelepedett az apjával szembe. Egymásba meresztették a tekintetüket. A lány csaknem pajkosan, mintha kacérkodott volna egy kicsit s mód felett gondatlanul, a férfi pedig végtelen aggodalommal. Az egész lelke beletelepedett az arcába s ahogy sűrűn pislogott, úgy látszott, hogy mindjárt sirni fog.

— Csaltok, Katia, csaltok.

A lány nagyot bámult.

— Mi?

— Ti. Azt hiszem, hogy nagyon rosszul megy nekünk. Persze, nem tudom, nem. Ide vagyok szögeve a székhez. Alkuszik az üzletre valaki.

— Hárman is.

— Nem lesz csőd?

— Ugyan, micsoda beszéd. Ha papuska befeketi magának a világot, nem meszelhetjük fehérre. Akkora meszelő kellene hozzá, de akkora...

— Mit ígérnek érte?

— Százhuszezer forintot állunk s az egyik már elment száztozerig. Fröhlichék, hiszen tudja a papuska. Van azoknak pénzüik.

— Oda kell adni. Hirtelen oda kell adni, ne gondolkozzatok...

— Vető ur azt mondja, hogy puhitsuk őket.

— Vető bolond. Siessetek, fiam, mert aztán csőd lesz és semmi se marad. Nekem már nem sok kell. Ha kétszer megütött a guta, megüt harmadszor is és hamar. En már, fiam, nem sokáig élek. Az anyád is öreg asszony. Leszokik egy kicsit a jó módról. Gyula jó, meghuzza magát valahol, hanem te. Fiam, csak addig varjon a csapás, amíg veled végzek. Téged el kell helyezni. Valami férj kellene, valami derék ember...

— Édes fiam — nyögött s hörögve jött ki a melléből a szó... anyukám...

A leány arca egy pillanatra elkomorult. Elkényrszerűen, magát hajszálra gondolkozott s hirtelen, átmenet nélkül csapott át újra a jó

kedvbe. Belepirult azonban a beszédbe s hamvas, finom arca égett, míg izgatottan és mégis a szűz tartózkodásával fölfedte a titkát.

— Van már az is. Apukám, Vető ur feleségül vesz. Szeret.

— Vető? Hát aztán te? Szereted-e te is... Csak így-úgy férjhez menni nem szabad.

A lány a földre bámult és sugva felelt:

— Szeretem.

A férfi nagyon elhízott, petyhüdt arcára csendes meglepődés helyezkedett el. Most már ő is mosolygott, hanem bágyadtan, mintha arra vágya, hogy most már mindjárt vigyék aludni. Akár egészen, olyan érvényesen, hogy föl se keljen többet.

— Arravaló ember, derék ember — mondta. — En csináltam belőle urat. Jusson eszébe, ha véletlenül nem értitek meg mindenben egymást. Közönséges boltozlegény lenne ma is, ha nem én vagyok a gazdája. Rábizhatlak, rá. — Hirtelen eszébe jutott valami. Csak ne igyék... Nem iszik az a fiú? Nem?

— Dehogy, papuskám.

— Akkor jó.

Az inas hozta a váltót és az előszoba ajtaján is csöngettek. A leány fölugrott és kiszaladt. Azalatt a gazda a cselédjével beszélt.

— Hát te hova mégy, ha én meghalok?

Az inas nagyot kacagott.

— Dehogy hal meg a nagyságos ur. Majd egyszer... a doktor ma is mondta, hogy olyan ereje van, hál' Istennek, hogy még vasból se lehetne derekabb embert csinálni.

— Jó, jó. Mondd csak, mi van az üzlettel?

Nincs bezárva?

— Dehogy. Nincs ma vasárnap.

Nincs az ajtón pecsét?

— Minek oda pecsét?

— Hát hogy az ügyvédek ráteszik.

— Fene az ügyvédeknek. Ne tessék ilyene-

hogya a törvényszék elég jó a *canailennek*, de arra persze nem tarthat igényt, hogy jogot szolgáltatson olyan ügyekben is, amelyekben mind a két fél a *haute crême* rétegéhez tartozik. Az ilyen gyakorlatlót mentse meg az Isten a mi társadalmunkat, mert belőle csak eldurvulás, fenhéjazás, kapaszkodás és sok egyébféle kárhozat fakadhat. Ha stréberkedni kell majd a párbajképességért, ha a lovagiasságra való igény nehezen hozzáférhető társadalmi prerogativa lesz: mennyi gőg származik majd ebből a *privilegizáltakban*, mennyi léha erőlködés a *párbajképességre* ügyekelőben s mennyi féktelen düh a *visszautasítottakban*! Ezeknek a lélektani hatásoknak ezt a mi széttagolt és felületes társadalmunkat kitenni nem szabad.

S ezért mondjuk, hogy inkább maradjon minden a régiben, mintsem ilyen gyakorlat kapjon lábra. Azt mondta ma Rakovszky István a bíróság előtt, hogy mikor a lovagias és peres ut közül az utóbbit választotta, nem magát nézte, aki ért a fegyverforgatáshoz, hanem a maga helyzetébe elgondolt olyas valakit, aki nem tud karddal és pisztolylyal bánni s aki tehát nyilván az életét hagyán ott, özvegye és árvái pedig sirathatnák. Heyles beszéd. Kívánjuk, hogy így gondolkozzék mindenki ebben az országban, de kívánjuk azt is, hogy aki így gondolkodott egyszer, az máskor is mindig ugyanígy gondolkozzék. És kívánjuk továbbá, hogy aki nem tud, vagy nem akar mindig így gondolkodni, az inkább ne térjen el az eddigi gyakorlatlótól. Mert ha egy széltiben divó előítélet zavartalanul tovább dul, valamikor csak belepusztul a saját tulzáisaiba; de ha himet varrnak rája s társadalmi kitüntetésül osztogatják az előítélet gyakorolhatóságát, akkor a képtelenség csak fokozódik, s ami eddig csupán léhaság volt, közveszélyes *force*-szá válik. Üdvözöljük hát a példát, következetességre kérjük a példa adóját, hogy társadalmi reformmá szélesedhessék csakugyan bátor kezdése.

BELFÖLD.

A közigazgatás egyszerűsítése. A bécsi *Politiches Correspondenz*nak jelentik Budapestről: Hír szerint a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló tör-

ket mondani. Ugy megy ott a vásár, hogy bár nekem annyi pénzem lenne, amennyit ma beszedtek.

Künnről Vető ur jött. Kis szikár emberke, nyugtalan és ideges. Míg a kabátját fölakasztotta a fogásra, topogott, táncolt, mintha nem lenne maradása egy helyben. Aztán minden ajtó felé megindult s mindenikhez visszafordult, a cselédét pedig háromszor is kérdezte:

— A kisasszony, hol a kisasszony. S hirtelen méregbe jött. — Beszéljen már.

Akkor már maga a kisasszony jött eléje s hazta maga után a szobákön végig. Pusmogva figyelmeztette az uton, hogy ne lármazzon. — Istenem, hogy ropog a cipője.

— Azzal imponáló, — mondta a fiatal ember.

— Majd még egyebet is kívánok öntől.

Vető ur elkényszeredetten mosolygott.

— Ha módomban áll...

— Hogyne.

Akkor már benn ültek egy kis fehér szobácskában, a lányban. Gyönyörű kis fészek volt ez a szoba. Semmi nehéz, tömör holmi nem akadt benne. Pici finom ágycaska, asztal, székek, mintha minden röpülni akarna. A tiszta lehellet érzett a sok apró holmin. A lányvilág. Olyas valami, amitől mi nagyon messze esünk... A gyermek leültette a férfit egy kis diványra s maga meg szembeült vele, s majdnem sugva beszélt hozzá:

— Azt mondtam, hogy százötven forintot már ígérték a boltért és hogy maga akaratoskodik. Ezen mulik az alku. Hát csak oda kell adni annyiért.

— Odaadni? Nem a menk az már.

— Mindegy. Ha beszél vele, hát azt kell mondani, hogy Frölichék veszik meg. Ez jutott eszembe hirtelen.

Vényjavaslatot még ebben az ülészakban a képviselőház elé terjesztik. A javaslat egyik legfontosabb pontja a pénzkezelés reformjára vonatkozik. Azt tervezik ugyanis, hogy a pénzkezelést azon az alapon rendezik be, hogy a vármegye pénztára részére a postatakarékpénztárnál rendes checkszámla nyitassék és a községek és főszolgabírók a központba küldendő pénzüsségeket check-befizetési lapok útján utalják át a vármegyei pénztár számlájára. A reform azonban nem szorítkozik csupán a vármegyei pénztár és a községek közti pénzforgalomra. A természetes fejlődés magával hozza, hogy később a központi hatóságok, az adóhivatalok és a minisztériumok szintén belépnék a postatakarékpénztár check-forgalmába és ekként a jelenleg oly sok munkával járó és bonyolított pénzkezelés egyszerűsítése és modern alapokra fektetése az egész vonalon keresztül vitetik.

Főispáni beiktatás. Segevárról táviralozzák, hogy Bély László nagykükküllőmegyei főispánt ma nagy ünnepséggel beiktatták hivatalába. A törvényhatóság részéről Balldes Gyula német nyelven melegen üdvözölte a főispánt; azután a miniszterelnökhöz üdvözlő táviratot küldtek, melyben Szell Kálmán miniszterelnök és a kormány iránt való bizalmukat és a ragaszkodásukat fejezték ki. A testületek tisztelgése után 250 terítékes banket volt. Este a magyar polgári kör a főispán tiszteletére színelőadást rendezett. A beiktatáson a szomszéd vármegyék főispánjai is jelen voltak.

Politikai mozaik.

Budapest, január 12.

A mult hétről mostanáig alaposan kieseréldött a szabadelvű pártklub hangulata. A Falk-féle beszéd kellemetlen hatásának még a nyoma is eltűnt. Mintha csak elfújták volna, egész héten nem esett szó róla többé.

Két oka volt ennek. Az egyik az a megrendítő tragédia, amely magának követelt mindjárt a hét elején minden figyelmet, s amely seholy annyira fájdalmas részvételem nem okozott, mint Lukács Bélának politikai otthonában, ahol mindenki szerte és nagyra becsülte a szerencsétlen véget ért államférfiut. A megdöbbenés minden más érzést, minden más hangulatot elnyomott, és napok teltek bele, amíg egyébről is beszélni kezdtek, mint a szörnyű esetről, és ami vele összefüggött. De még ha nem lett volna is ennek a hétnek ilyen minden mást kizáró fájdalmas témája, akkor sem igen tértek volna vissza az újvi beszédre, még pedig egyszerűen azért, mert ezt az ügyet köz-

melégödésre elintéztnek tekintti immár mindenki. Még csak a formális elintézése van hátra, s ez is megtörténik a hétfői pártértekezleten. Falk Miksa fel fog szólalni és akiknek módjuk volt vele bizalmasan érintkezni, meggyőződtek róla, hogy felszólalása minden irányban kielégítő és megnyugtató lesz. Teljes megnyugtatóst fog szolgáltatni azoknak, akiknek az érzékenységet akaratlannal érintette, de persze a nélkül, hogy bárkinek másnak az érzékenységet sértőné. Ugy tudjuk, hogy egyéb felszólalás ebben a dologban nem is lesz, sem az egyik, sem a másik részről.

Ugy voltak pedig az egyik részen is, a másikon is, hogy mindegyik azt hitte a másikkól, hogy felszólal. Emlékeztetett ez egy kicsit a Rip-beli emberek találkozására, akik éjjel, a sötét erdőben egymásba botlanak és mind a kettő megijed a másiktól; hanem aztán a lámpavilágnál egymásra ismernek és kiderül, hogy egyiküknek sincs gonosz szándéka. Így voltak egymással a volt nemzeti-pártiak és az ugynevezett régi gárda emberei is. Kölesönösen félték az egymás felszólalásától, de hamosan megtudta az egyik a másikkól, a másik meg az egyikről, hogy nem akar felszólalni és nem akar elrontani semmit. A béke tehát helyreállott és hétfőn külsőleg is szépen, harmónikus fog nyilvánulni. A pártegység megbontásának nemesak a veszedelme, de ennek a veszedelemnek még a látszata is elmúlt.

Erre az egységre nemskára nagyobb szükség lesz, mint valaha. A szabadelvű-pártnak nem szabad belső harcban emésztenie az erőt, mikor mindennap közelebb hozza azt az alkalmat, amikor egész erejére szüksége lesz. A parlament utolsó hónapjait éli és az a választás, amelynek most megynük eleje, jobban próbára fog tenni minden pártot az eddigieknél. Most a pártok fogják összemérni az erejüket; holott eddig úgy volt, egyfelől pártok küzdöttek, másfelől pedig egy nagy párt és egy nagy hivatalos apparátus. Ez a választás a pártok igazi harca lesz, amikor minden pártnak egyaránt csak erkölcsi és szellemi ereje mehet a küzdelembe.

Hogy mikor lesz a választás, arról sokat beszéltek és írtak a héten. Egy-egy nagyon is szemfüles hírforrás tudtára adta a világnak, hogy a szerdai minisztertanács a parlament feloszlásának kérdésével foglalkozott. Olyik annyira szemfüles volt, hogy már előre megírta nemcsak azt, hogy erről a dologról fog a kabinet

— Nem kell azoknak több bolt.

— Édes Vető, ne szóljon bele. Hogy kell-e vagy nem, az mindegy! Az én szegény édes apám arról a székéről többé úgy se kel föl. Édes Vető, csináljuk valahogy úgy, hogy ne fájjon neki a balál. Édes barátom...

A kis vézna ember majd a leány elé esett, úgy bizonykodott, hogy ő se akar egyebet.

— Hát még egyet, — mondta a leány. — Jöjjen most be velem és kérje meg a kezem.

Vető ur fölugrott és hebegve kiáltott, meg-megszakítva a szót, mint hogyha a lélegzete nem állotta volna ki a nagy izgalmat.

— Katicia!

— No nem úgy, nem igazán. Hanem nagyon aggódik az apám. En vagyok a gondja. Hogy velem mi lesz... S én azt mondtam neki, hogy mi már értjük egymást. A maga felesége leszek...

Szomoruan, tompán szólott bele a beszédbe a fiatal ember.

— Katicia!

— Édes barátom, ne haragudjék. Maga olyan jó, hogy csak előráncigalom, akármiről van szó. Vető alkuszik, Vető nem enged, Vető eladja a boltot, Vető feleségül vesz szegényen. Vető, Vető, Vető, mindig csak maga s köztünk marad minden. Csak nem mehetek máshoz, hogy jöjjen velem vőlegényt játszani. Vető erre is jó, mindegy...

A fiatal ember hirtelen fölpillantott a lányra s mintha levegő után kapkodna, félve, de fölcsillanó reménnyel szólott.

— Hát akkor... — Aztán csendesebben folytatta. — Kisasszony, az egész hazudozásba vegyük komolyan ezt az egyet. Addig segítsen engem az isten, amíg jó leszek önhöz, hát kérem kisasszony, itt vagyok. Nem szép, nem va-

lami nagyon jó, de nem is gonosz ember. Es most már megmondom, hogy én mindig úgy gondoltam magára, mint aki valaha a jutalom lesz, ha nagyon jól dolgozol... Hát kérem, bátorodom azt mondani, hogy adja nekem igazán magát. Ha mindennap térdig járom le a lábam, akkor se fogja soha észrevenni, hogy szegény ember az ura.

A leány lassan nemet intett a fejével s a férfi vállára téve a kezét, utját vágta annak, hogy az tovább beszéljen.

— Nem lehet, csak arra kérem, hogy beszéljen apámmal. Neki mondja el azt, amit nekem akar mondani. Maga nekem jó barátom, de egyéb sohase lehet. Ugy-e érti? Érti? Ha mi nem értenék meg egymást, az nagy szomorúság lenne. Szegény apám bánná meg. Nekünk pedig ezt az embert nem szabad bántani. Vető ur, ugy-e nem...

Vető ur bólogott, hogy — nem, nem.

A leánynak azonban hirtelen eszébe jutott valami.

— Mondja, nem tudna egy félóra valahol százötven forintot kapni? Elhozza és vissza is viszi. Éppen csak meg kell mutatni.

— Ez lenne az üzletnek az ára?

— Igen. Leolvassná az asztalra, hogy az apám lássa. Aztán mindjárt fölkapom és elvinni hazá; oda, ahonnan jött. Nincs valami nagy dologról szó. Nem lehetne megpróbálni?

A fiatal ember gondolkodott egy kicsit, aztán gyorsan eszébe jutott valami.

— De igen, sőt biztos a dolog. Holnapra megkapom a pénzt. A sógorom egy nagy bankban pénztáros. Annak a kezén sok pénz megfordul s azt is tudja, hogy nem lopom el.

— Hát kérjen tőle. Megteszi?

— Hogyne.

— Hát várom holnap. Eljön?

AZ ÉN UJSÁGOM

Szerkeszti: Pósa Lajos

Negyedévre 2 korona.

Alkalmi

ajándékol rendeljük meg a gyermekvilágnak Az Én Ujságomat, Pósa Lajos gyermeklapját. — Negyedévre csak két korona. — Előfizetheti a kiadóhivatalban Andrássy-ut 10. sz. a. — Januárban minden előfizető gyönyörű menés kalendártumot kap ingyen.

tanácskozni, hanem azt is tudta már előre, hogy nem fog véglegesen határozni. Nos, mi most utólag megírhatjuk, hogy a kabinetnek eszéágában sem volt a mult szerdán a választásokról, vagy a parlament feloszlásáról tanácskozni. Sőt, ha már a jövőmondás terére léptek mások, mi is megjósoljuk ezennel, hogy a jövő léten sem lesz szó a minisztertanácsban erről a dolgról. Sőt a rákövetkező héten sem. Akinek egy tetszik, annak szívesen szolgálunk még egy pár hétre való ilyen negatív jóslattal. Ha pedig valaki nagyon kíváncsi volna rá, annak pozitív irányban is felelhetünk. Megmondhatjuk egész bizonyossággal, hogy mikor kerül szóba a választások dolga a minisztertanácsban. Megmondjuk egész pontosan: abban a minisztertanácsban lesz szó erről legelőször, amelyen a kormány egész tisztán fogja látni, hogy Ausztriában a mostani parlamenttel nem lehet boldogulni. Ha valaki ezt a terminust már ma előre látja, az a valaki megmondhatja kalendárium szerint is a parlament feloszlásáról tanakodó minisztertanács dátumát. De erre a fontos jövőmondásra igazán nincs is szükség. Tudjuk elvégre már ma is, hogy mikor kell mindenesetre választanunk. Egészen bizonyos, hogy legkésőbb novemberben lesz vége a mostani országgyűlésnek. Egvelőre elég ennyit tudunk. Aki mégis többet is akarna tudni, az nyugtassa meg a lelkiismeretét és kérdezze meg magát Széll Kálmánt. Egészen bizonyosan tudjuk, hogy tőle sem fog többet megtudni. Hogy miért, azt is megmondjuk: mert ő maga sem tud többet.

A választásról való elmélkedésünket hadd fejezzük be egy kis történettel az elveszett mandátumról.

Elveszett mandátumról lesz szó majd a választás idején, nem is egyről, de sokról. Hanem ilyen eset aligha lesz még egy. Amint hogy tudunkkal nem is volt eddig sem. Mivelhogy az eset a következő:

1. egy képviselő elvesztette a mandátumát;
2. a képviselő, aki elvesztette a mandátumát, mégis képviselő; mert
3. a mandátumát nem választáson vesztette el; csak
4. elvesztette.

A szó szoros értelmében elvesztette a mandátumát Molnár Józsiás, a jó öreg székely molnár, akit Beldi László főispán helyett a minap választottak meg képviselőnek. Ugy történt, hogy Brassóban, mielőtt vonatra szállott, átadta a hol-

- El.
- Hozza a pénzt is?
- Hozom.

A lány felállott és a fiatal ember is. De mintha egy kicsit fáradt lett volna és kesernyű. Lassan indult meg és ödöngve, bágyadtan ment kifelé.

— Hát én majd hozom a pénzt. En mindent megteszek, amit csak parancsol a kisasszony; ha egyszer eszébe jut, hogy fát akar vágni a háttamon, boldoggá tesz. Üssön, mindig üssön. Ha egyszer abbahagyná, hát azt hinném, hogy meghaltam. Addig élek, amíg fáj bennem az élet, ez a magányos, hideg semmi. — Hát holnap itt vagyok.

- A lány szomorúan nézett rá.
- Várom.

Kikisérte az előszoba ajtajáig s aztán bement az apjához.

— Hát mondtam neki, Vetőnek megmondtam, hogy adja oda az üzletet százötven forintért. Holnap már el is hozza a pénzt. A szerződés jóformán készen van. Eppen csak a közjegyzőhöz mennek.

- Okosan, okosan...

— Aztán holnap majd beszél veled is, édes apuskám. Elkér engem tőled, de azért én megmaradok neked. A tied vagyok, édes drága apám, szegény apám. A tied is maradok, éppen csak hogy ő lesz az uram. Mind a ketten melletted leszünk, téged szolgálunk...

Letérdelt az öreg ember előtt s a térdére nyugtatta a fejét.

- Te vagy a mi papuskánk, te, te...

Az öreg hosszan belebámult a világba s nyugodalmasan motyogott.

- Csakhogy téged elhelyeztek.

miját egy vasuti hordárnak és mikor a vonat elindult, kereste a hordárt, kereste a holmit, de nem találta. A hordár elveszett. És elveszett a holmi is. És benne elveszett a mandátum, amelyet jól bezárva az uti táskájában hozott a jó öreg molnár.

Ma aztán busan jelentkezett Perczel Dezső házelőknél:

— Kegyelmes uram, engem egész határozottan megválasztottak képviselőnek. Bizonny isten megválasztottak. De elvesztett a mandátumom. Nem tudom bemutatni.

Persze az elnök szívesen elhitte Molnár Józsiásnak, amit az újságból is tudott már, de nem segíthetett a baján. A mandátumra szükség van.

A képviselő pedig, akinek nincs mandátuma, megeresztett Brassóba egy könyörgő táviratot, hogy keressék meg a hordárt és küldjék fel neki a mandátumát. A koffert elengedi, csak a mandátumát adják vissza. A mandátumot, amelyet olyan hosszú epkedés után újra megszerzett és aztán elvesztett.

Reméljük is, óhajtjuk is, hogy hamarosan meglesz a kedves, drága dokumentum, amelynek erejénél fogva Molnár Józsiás újra ragyogtathatja majd az ország házában az ő eredeti valuta-elméletét és még eredetibb lófé-humorát. Mert az öreg ur valutájáról lehetnek különbözők a vélemények, de abban mindenek egyetértenek, hogy a humora igazán aranyat ér.

Széll Kálmán és pályafutása.

Írta: Újabb Ábrányi Kornél.

II.

Széll Kálmán az obstructió okozta kormány-, alkotmány- és parlamenti válságból váratlanul, meglepetésszerűen, Deus ex machina gyanánt, mint miniszterelnök került elő. A meglepetés esodálkozása nem azon akadt fenn, hogy a korona bizalma Széll Kálmánban összpontosult, hanem azon, hogy Széll Kálmán fölszerelte a kényelmes és biztos bankelnöki állását a kényelmetlen és bizonytalan miniszterelnökséggel és hogy harminkezezer forint fizetésért (melyből huszezer forint nem is fizetés, hanem representationális pótlék) odadobott nyolevanezer forint biztos és holtig tartó jövedelmet. Ez volt az, ami sehogysem fért az emberek fejébe.

A közélet embereire ugyanis a kor, melyben élnek, rendszerint a saját mértékét alkalmazza. S az a kor, melyben lassankint minden eladóvá lett, a kis- és középbirtoktól kezdve a megvásárolt szavazatokig; az a kor, melyben a „Geld für alles“ élet-axiómáját már csak egy hajszál választotta el az „Alles für Geld!“ jelszavától: sehogysem tudta megérteni és bevenni, hogy ha valaki, mint Széll Kálmán, aki mint bankelnök híres volt arról, hogy mindig csak jó üzleteket csinált, most pedig mint politikus egyszerre ilyen rossz üzletbe megy bele, hogy ez annál őszinte és komoly dolog lehetne. Ennyi naivitást Széll Kálmánról a legtöbb „kortárs“ nem akart. De nem is mert föltételezni.

Hogy Széll Kálmán csakugyan nem kereste sohasem a hatalmat, és hogy sohasem vágyódott a miniszterelnökségre, ez körülbelül köztudattá lett felőle. Igaz, hogy nem abból az etikai alaplóból kifolyólag lett köztudattá, mely a Deák Ferenc politikai iskolájából következett, hanem csak annak a praetikus világnézetnek alapján, mely abból indult ki, hogy: „bolond lenne Széll Kálmán, ha miniszterelnök akarna lenni!“ — De ez mindegy. A tény az, hogy ez volt Széll Kálmánról a köztudat; s ebben nemesak a „gondolkodó tömegek“ hittek, hanem még jobban hittek az időnkénti miniszterelnökök és miniszterelnöki aspiránsok, akik válságok alkalmával mindig Széll Kálmánt tölték előtérbe a koronánál, mert vetélytársat csak benne nem láttak. Meg voltak győződve mindannyian, hogy Széll Kálmán mindig olyan megoldást fog ajánlani a koronának, amelyben ő maga nincs benne. S a látszat ennek a felfogásnak adott is igazat. Mert Széll Kálmán lehetett volna miniszterelnök a Szapáry bukása után, még inkább a Wekerle bukása után, s hogy még sem lett, ezt mindenki mint „kiváló ügyességet“ értékelte nála. Mi természetesebb tehát, mint az, hogy mikor Széll Kálmán, minden „köztudatnak“ dacára, a Bánffy-krisis alatt mégis vállalkozott kabinetalakításra, ezt őszintének, komolynak és állandónak senki sem akarta elfogadni? — Hanem az előbb meg-

rajzott régebb „köztudat“ megszült egy újabb „kézhít“, azt, hogy Széll Kálmán a miniszterelnökséget (s azzal kapcsolatban a belügyminiszterséget), csak ideiglenesen, csak átmenetileg vállalta el; s hogy tehát a Széll-féle kombinációk politikai tartalma nem egyéb, mint végrehozni a pactumot, előkészíteni az új választásokat, és mindezekben mások számára készíteni el a talajt.

Ebből a közhítből rajzottak ki aztán a phantasiának szárnyain egyfélék az illúsiók, másfélék a rémképek. S miután kirajzottak, elkezdtek kölcsönösen egymást szeméni és szaporítani. A nagy vonások, melyek Széll Kálmán multjában és egyéniségében históriai világításban domborodtak ki, elmosódtak a napi események kisszerű aprólékoságai között. Az, hogy a nemzeti párt mindjárt a Széll Kálmán programbeszéde után belépett a szabadelvű pártba, azzal lón kiegészítve, hogy Széll Kálmán minden este a nemzeti Casinóban vaesorál, s ott tarokkozik a mágnsokkal. Az, hogy a belügyminiszteri tárcát is ő maga tartotta meg, azzal lón kiegészítve, hogy ez a szék a nemzeti párt egyik tagjának van fenntartva, aki az új választásokat vezetni fogja. Az, hogy a pactum megtartása és keresztülvitele nemesak Széll Kálmán volt feladata, hanem hogy arra az ellenzéki pártok is kötelezettséget vállaltak, nem mentesítette a gyanúsításoktól azt az udvarias modort, amelyben Széll Kálmán az ellenzéki szónokokat, s amelyben az ellenzéki szónokok Széll Kálmánt részesítették. Az a tény, hogy Széll Kálmán, ketőnek kivételével, mind bevette kabinetjébe a Bánffy-kabinet minisztereit, s az ellenzéki sorából nem vett be egyet sem, nem volt elég bizonyíték arra, hogy Széll Kálmán a Deák-iskolához képest nemesak maga őszintén szabadelvű, de nem is szándékozik spregolni a szabadelvű pártot. S így történt, hogy mindabból, amik egyfélék ellenkeztek a régi rendszer elfogult egyoldalúságával, mindabból, amik másfélék a kiegyenlítésnek és kiengesztelésnek útján az országra nézve hasznos és fontos érdekek kiegyeztetését szolgálni törekedtek, — oly következtetések támadtak, amelyek nem a helyzet igaz tartalmának, hanem csak az emberek subjectivitásának feleltek meg. S hogy ezen az alapon mily komikus kiábrándulások keletkeztek a pactum évenek elmúltával, azt megszámlálni és részletesen elsorolni alig lehet. Csak mint a főbbeket említjük, hogy a néppárt sentimentális módon megnehezelt Széll Kálmánra, mikor kijelentette, hogy a revisiót sohasem fogja elfogadni, és hogy a néppárttal föl fogja venni a harcot (sőt Molnár János, mint a néppárt vezérszóka, azt jelentette ki, hogy Széll Kálmán a néppártra nézve rosszabb, mint Bánffy Dezső volt), hogy az Ugron-párt egyik tagja, aki már beleéltte magát abba a szerepbe, hogy ő a Széll Kálmán legfőbb protectora, szinte „sértésnek“ vette Széll Kálmántól, hogy az övétől „eltérő“ nézetben batorkodott lenni; s hogy azok, akik a Széll kormányra jeltások az összes Bánffy-féle főispánok rögtöni elcsapatását várták, sőt „elvárták“, panaszkodni kezdtek a Széll Kálmán „gyöngegségei“ miatt s lehangoltan constatálták, hogy hatalmához képest nincs elég „erős kéz“.

Erős kéz? — Hát mihez kellett erősebb kéz, mint lefogni és féken tartani azokat az elvándult szenvedélyeket, melyek sámsóni vakságukban kis hja már hogy az alkotmány templomát is romba nem döntötték? Mihez kellett erősebb kéz, mint ahhoz, hogy a gyepőt úgy tartsa, hogy habár jobbról is, balról is száz kéz kapkodott bele, hogy „erre húzd“ — „arra húzd“, mégis a kitűzött iránytól a legeszekélyebb elhajlás se essék? Mihez kellett erősebb kéz, mint kinyitni a dühtől göresösen összeszorult öklöket, melyek mind az ütés vágyától feszültek? Mihoz kellett erősebb kéz, mint összefogni és együttartani mindazokat a széthúzó elemeket, melyek a Bánffy bukása után a Lloyd-klub termében együvé kerültek? Hát igen! Ezekhez kellett igazán az „erős kéz“. Csak hogy nem durva kéz, hanem sima kéz. Erős kéz, mely nem erőszakos; erős kéz, melynek nyomását ne is érezzék, csak engedelmesen kövessék. Erős kéz, finom, szelíd, csaknem nőies: és mégis féljenek tőle. Nos! nézzétek az eredményeket! — S rájötték, hogy a legerősebb kéz a Széll Kálmán kéze.

Mert az a legerősebb kéz, mely a hatalom poleán nem a hatalmat szorítja göresösen, hanem mely tisztá. Az a legerősebb kéz, mely nem sebez, hanem gyógyít s mely ha amputálnia kell, nem úgy vág, mint a bakó, hanem úgy, mint az orvos. Az a legerősebb kéz, mely nem a zsebekben kotorász, hanem bele tud nyulni a szívekbe. Tisztuljanak meg hát fogalmaitok az „erős kéziről“, kik mindig csak a nagy öklözők útseit esodáltatok s retgettétek! — S kik megszoztátok erős kéz gyanánt csak azt tisztelni,

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kívenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

mely durva, kegyetlen, törvénytörtő, részrehajló, s bosszualló. Az ilyen erős kezeket küldjétek a circusokba, — de egy nemzet sorsát ne bizázzátok reá!

Ha tehát kérdezzük s vizsgáljuk, hogy miként támadhatott és miként terjedhetett az a gyanu és az a félelem, hogy Széll Kálmán kormányzata alatt a reactio ténylegesen kezdődött el és hogy a Széll Kálmán kormányzata nem egyeből mint a clericalis és feudális agrárius reactio-nak szállás-csinálója: — annak magyarázatát és megfajtását megtaláljuk az emberek rövid eszében és rövid emlékezetében. Megtaláljuk abban, hogy ők Széll Kálmánra is a saját mértéküket alkalmazták; s abban, hogy Széll Kálmánnak tizenhét éve parlamenten hallgatása alatt a Széll Kálmán politikai egyéniségét teljesen elfeledték. Nem azt a Széll Kálmán látják ők visszatérni, aki 1878-ban a saját meggyőződésének sugallatából s az ország, a trón és a kettős monarchia jól fellogott érdekében eldobta magát a hatalmat és a királyi kegyet: hanem azt a Széll Kálmán, aki elköveti azt a számarságot, hogy 80 ezer forint évi jövedelmet dob oda 32 ezer forint fizetésért. Nem azt a Széll Kálmán látják ők a *situatio emberévé* lenni, aki mindig a helyzet magaslatán állt, elvekre nem alkudott, személyes érdeket az ország érdekében szemben nem ismert: hanem azt a „szerecsés” embert, aki addig kacérkodott a politikával, és addig játszotta a „haza bölcset”, míg végre a *situatio* az ő nyakába szakadt, és most a kényelmes urizálás helyett nyakába kellett vennie az igát. Nem azt a Széll Kálmán látják ők a hazamentés munkájára vállalkozni, aki tizenhét éve hallgatása alatt sem tett soha egyebet, mint hogy személt folyvást a kormány és az országgyűlés működésére függesztette és minden oldalról a legizazabb információkat nyerte és minden bajt és minden hiányt közvetlen forrásból tanult megismerni: hanem azt a Széll Kálmán, aki az élet élvezeteit, a saját passzióit régóta többre becsüli a politika fáradsót küzdelmeinél és a kormányzati felelősségnek vele járó gondjainál.

S az a Széll Kálmán, akit a rövid eszű és a rövid emlékezetű tömeg ekként construált meg a „saját képre”, ugyan mit tehetne mást ugyanannak a tömegnek vélekedése szerint, mint azt, hogy igazán a reactio malmára hajtsa a vizet? — Hisz az előbbi regime éveken át hirdette, ezer szöcskőn át verte be az emberek fejébe, hogy a reactio oly erős Magyarországon, hogy azt *csakis a legdurvább erőszakkal, csakis a legkeményebb törvénytelenességekkel*, csakis a legkíméletlenebb szövetségi rendszereiről lehet visszazordonítani és féken tartani. Mit gondolhattak tehát mindazok, akik ezt elhitték, mit gondolhattak tehát azok, akik emiatt az elmúlt regime minden erőszakoskodását, minden törvénytelenességét nemcsak hogy megbocsájtották, de még mint a szabadelvű irány megmentését ünnepelelték, mit gondolhattak tehát azok mást, mikor Széll Kálmán a „jog, törvény és igazság” programját kimondta, mint azt, hogy most már bontott zászlóval és hangos zenezóval fog bevonulni a reactio! — Mert ha addig csakis a corruptio, csakis az erőszak és a törvénytelenesség fegyvereivel lehetett megküzdeni vele, akkor a „jog, törvény és igazság” annyit tesz, mint a kapukat kinyitni és a hatalom jelvényeit *ünnepelesen átnyújtani neki*.

És ha nem is mondták valamennyien azt, hogy Széll Kálmán tudva és akarva szolgálja a reactiót, (mert ezt még sem merték róla elmondani) de hirdették, hogy az eredmény ugyanaz lesz, mintha tudva és akarva tenné. Mert Széll Kálmán nem ismeri az ország viszonyait, nem ismeri a nemzetiségi kérdések összekapcsolódásait a clericalismussal, nem ismeri az embereket, nem ismeri a már messzeterjedő aknákat: hanem csak a tömjént, a hízogást élvezi és csak formulákon nyargal. Mert ha van is szónoki képessége, ha van is emberfeletti munkaereje, de mindennél nagyobb benne az ő hiusága. És aki őt hiuságánál fogva tudja megkülönböztetni, az őt meg is fogta. S miután Széll Kálmán ennyire hiu, s miután a hiuság ösztönénél fogva érzi, mert éreznie kell, hogy a régi szabadelvű párt szerzetére és bizalmára nem számíthat, miután nyakára hozta legnagyobb ellenségét s legnagyobb gyálgalóját, a *nemzeti pártot*: — tehát csakis azoknál kereshet támogatást, akiknek használt azzal, hogy kormányt vállalt. S miután csak azoknak használt ezzel, akik nemcsak a régi szabadelvű pártot támadták s gyűlölték, hanem a *szabadelvűséget* is, tehát, itt van a változhatatlan és kikerülhetetlen logikai conclusio: — Széll Kálmán, nomen volens nem tehet mást, mint hogy a reactio-nak csinál szállást és a reactio malmára hajtsa a vizet!

De mit tett mindezekkel szemben Széll Kálmán, a miniszterelnök? — Azt, amit mindig tett a multban. Azt, hogy nem hallgatva besugárta, nem engedve a „primae informationis” sugallataira, a *saját útján haladt*. Ha időről időre bizalmas embereivel, eszmét cserélő helyzetéről, mosolyogva mondá: „En azzal

megelégedve, hogy velem senki sincs megelégedve!” — Majd hozzátette: „Lépten-nyomon csaldódtok ábrázatok látok. De természetesen találom. Bennem csak az nem csalódik, aki feltétlenül bízik.”

Tökéletesen igaz és hű jellemzés. Csak egy olyan embertől jöhet, aki nemcsak az emberekkel van tisztában, hanem tisztában van önmagával is. Megfejtje és megmagyarázza mindazt, ami a Széll Kálmán politikai rendszerében minden eddigi chablontól eltér. Világot vet az ő magasabb individualitására, mely a chablonokhoz szokott szemeknek érthetetlen. Érthetetlen, hogy aki a régi rossznak megjavítására vállalkozik, mindent, amit a párt beléletében talált, változtatlanul hagyott. Érthetetlen, hogy aki a szabadelvű pártban jól látta az egymással szemben álló fractiókat, *személyes hívek szerzéséről nem gondoskodott*. Érthetetlen, hogy nem siet az új választásokkal, pedig vulkán felett áll; s érthetetlen, hogy nem fél a palota-forradalmaktól, pedig titkos ellenségekkel van körülveve.

De mi már eddig is az eredmény? — Az eredmény az, hogy a Széll Kálmán befolyása és posztója, személyes hívek megkülönböztetése nélkül is, folyvást növekszik és erősödik. Hogy az ellentét élessege tempul. Az antagonizmus egymásnak engedményeket tesznek. Az aknák nem sünek el. A rágalmak fogai részint elkopnak, részint kitörnek. S a *jövő országgyűlés képe* az élesekben látók szemei előtt kezd már kibontakozni. A *tulzó irányzatok mindenike redukálva lesz abban*. S arról a programról, melylyel Széll Kálmán miniszterelnöki székét elfoglalta, akkor fog kiderülni, hogy nem frázis, hanem valóság.

De ki is lehetett inkább azoknak az ismereteknek birtokában, melyek egy ily conceptio felállításához és megvalósításához vezethettek, mint Széll Kálmán? Ugyestőlvan gyermekkorától mindig abban a körben élt és mozgott, ahol a dolgok elődtek s intézettek. Mióta az activ politikától visszavonulva csak szemlélt volt, s tizenhét éve át hallgatott, ez a hallgatás nemcsak parlamenti némaságot jelentett, hanem minden felmerülő panasznak meghallgatását is. Abban a helyzetben, abban az állásban, melyet Széll Kálmán tizenhét éve át eltöltött, soha egyoldaluan semmit sem látott, semmit sem nézett. Mint correct pártember nem vett soha részt semmiféle intrigában, de mint *jügellen pártember*, nem zárkózott el a kormány ellen küzdők igazai elől sem. Ha jelleme és egyénisége nem szoktatta volna reá, már helyzete is arra kényszerítette volna, hogy minden dolgot több oldalról lásson s hogy az „audiatur et altera pars” elve életszerűsége váljék benne. Mint két pénzintézet igazgatója, napról-napra érezte és tapasztalta a magyar föld bajait, a kormány gazdasági politikájának gyakorlati következményeit. Folytonos személyes érintkezése a gazdakkal fölirta előtte az ország helyi körülményeit: s ugyanakkor a hitel kérdései közélébe hozták a kereskedelmi tényezőket. Senki előtt az ország belállapotai, a gazdasági ágaknak egymáshoz való, és mindezeknek Ausztriához való viszonyait világosabban ki nem domborodhattak és senki ezeknek elfajzásait a személyes és a merev pártküzdelmekben világosabban nem szemlélhette, mint Széll Kálmán. Senkinek az anyag, melyet programba öntöttek, nem állhatott egy rendelkezésére, mint neki. S míg sokak előtt az a program, melylyel székét elfoglalta, ugy tűnhetett fel, mintha a fától nem lehetne látni az erdőt: csak ő előtte állhatott az *minimum* gyanánt, melynél kevesebbet mondani, s melynél kevesebbet elűlni kitűzni nem lehetett.

Kétségtelen tehát, hogy a Széll Kálmán kormányra lépése *korszak-változást* jelent Magyarországon; s kétségtelen, hogy arra a korszakra, mely a Széll Kálmán nevéhez van kötve, a saját egyéniségének bélyegét nyomja reá. Ha tehát ezt a korszakot, melyet az a posteriori lenne megítélhető, a priori ismerni és érteni akarja valaki, annak teljesen értenie és ismernie kell a Széll Kálmán *multját* és politikai *egyéniiségét*. Aki ezeket érti és ismeri, az tisztán lát: aki ezeket nem érti és nem ismeri, az előtt a jelen chaos gyanánt áll. Csak hogy a chaos akkor sem a helyzetben, hanem csak az ilyen felületes szemléletnek argyában honol.

S hogy miként terjedhetett el Széll Kálmánról az a vélemény, hogy hiusága tulságos nagy? — annak magyarázata is abban van, hogy Széll Kálmánnak nemcsak politikai rendszeréről el a chablonoktól, hanem egyénisége is. Benne nemcsak a hideg ész preponderans, hanem a kedélyvilág is. Bámulatos, csaknem példátlan ez a dualismus, mely Széll Kálmánban a csaknem rideg practicus felfogásokat a szívnek csaknem naiv őszinteségével összeköti s egynsúlyban tartja. Ez az ember, aki a sikereket a legmegfeszítettebb hideg agymunkával éri el, — utólag tud örülni annak, s örömet nem rejtj poseok mögé, hanem közli azokkal, akik közvetlenül tanui nem voltak, s örömmel fogadja a mások elismerését. S ez az, amit a hideg gonyolódók parodizálni tudnak és szeretnek. Ez az, amit meglop az ellenség maliciája.

De mi erre nézve az ellenpróba?

Az, hogy mi módon bánt el, vagy bánik el Széll Kálmán mindazokkal, akik tényleg megsértették hiuságát? — Ime két eset erre. Abban az időben, mikor Széll Kálmán mint bukott pénzügyminiszter ismét actióba lépett, s arról volt szó, hogy a különböző ellenzéki árnyalatok körülötte tömörüljenek, — *Bittó István* volt az, aki Széll Kálmán egyik parlamenti beszédében oldaltámadással illette. S mit tett Széll Kálmán, mikor miniszterelnökké lett? Első dolga volt Bittó Istvánt förendiházi taggá nevezettni ki. A másik eset még jobb. *Pázmándy Dénes* 1881-ben megbuktatta Széll Kálmán régi kerülésében, s kíméletlen személyes harcot vitt ellene. E közben éppen Rátót szomszédságában vett birtokot, s ott telepedett le. Abban az időben a Széll vendégei közül egyik, (*Horváth Gyula*) aki Pázmándyval is jó barátságban állt, titokban és gyalog akart Rátótól átlatogatni Pázmándyhoz, de mikor Széll Kálmán észrevette, tiltakozott ellene s befogatótt és a saját kocsiján küldte Pázmándyhoz Horváth Gyulát. — Aki *igazán hiu*, az ilyet nem tesz. Mert a hiu ember mindent megbocsájt, csak a hiuságán ejtett sérelmet nem. Ha tehát vannak, akik abban reménykednek, hogy Széll Kálmánt a hiuságánál fogva foghatják, vagy ejthetik meg, — azokra e téren is nagyon érzékeny csalódás várakozik.

KÜLFÖLD.

Zavarok a Balkánon. Egy mai távirat jelenti, hogy *Ferdinánd* bolgár fejedelem ma Weimárból Bécsebe érkezett. Ez alatt a fővárosban parázs kis kormányválság tört ki: *Tonesov* külügyi és kultuszminiszter és *Titorov* kereskedelmi és földművelési miniszter bejelentette lemondását *Ivanov* miniszterelnöknek. Hogy mi az oka ennek a válságnak, azt csak sejtetni lehet. Talán a fejedelem alkotmány-reformáló tervét készítették erre a minisztereket, talán királyi aspiráció, legvalószínűbben azonban a bolgár-román konfliktus. Ezt még korántsem intézték el, sőt a fekete leves csak most kerül az asztalra.

Hogy erről az esetről miképpen gondolkozik az erősen érdekelt Románia, azt egy berlini táviratból tudjuk meg. *Carp* román miniszter, aki most Berlinben van, tegnap a *Lokal-Anzeiger* egyik munkatársát fogadta s nagyon élesen nyilatkozott a Bulgáriával való konfliktusról. A többi közt ezeket mondta:

— Mióta szabad azt, akit kémnek tartunk, önkényesen megölni? A gyilkosság mindig csak gyilkosság marad. A macedóniai propagandával nem törődünk; ha majd egyszer napirendre kerül a Balkán-kérdés, akkor a nagyhatalmak lesz a szó. Oroszország szándékáról nem vagyok tájékozódva s nem hiszem, hogy *Ferdinánd* fejedelem meg fogja kapni a királyi címet, de ha mégis megkapja és független uralkodó lesz, úgy nekünk nem lesz ellene kifogásunk. Mindenki azt veszi, amit elérhet.

A délafrikai szabadságharc.

London, január 12.

Fokvárosból jelentik: A boer invázióról nem érkeztek különösebb hírek. A legutóbbi hírek 10-ről valók s ezek szerint a vasutak a boerok folytonos támadása mellett is *épségben vannak*. A keleti hadoszlop kisebb csapatokban operál; észak felé való visszavonulásuk szinte lehetetlen. A nyugoti boer kommandó január 6-án *megezdítta Kalminát* s egy részét, amely most Fraserburg és Sutherland között van, nagyobb angol haderő üldözi. Az északi vidék nyugodt. Az északi boer kommandók, amelyek most Grikatowton közelében vannak, több kisebb angol helyőrséget megtámadtak, de végül fölhagytak a támadással és déli irányba vonultak.

London, január 12.

Kitchener kétségbeesett jelentéseket küld Dél-Afrikából. A hadügyminiszterhez küldött jelentéseiben minduntalan ismétli, hogy a *rendelkezésre álló haderő teljességgel elégtelen* és hogyha a leg-rövidebb idő alatt jelentékeny haderőt nem küldenek neki, úgy *nem áll jót a háború kimeneteléről*. A legelső haditanács naponként ülést tart a hadügyi hivatalban, ahol a délafrikai helyzetről tanácskozik. A hadügyminiszter már ismételve kijelentette, hogy *egyelőre nem küldhet nagyobb csapatokat*, mert nem áll emberanyag rendelkezésére.

A haditanács erre azt határozta el, hogy felszólítja *Kitchener*-t, hogy igyekezzék a hadseregében támadt hégazokat fokföldi és transvaali angolokkal kitölteni. Erre *Kitchener* megtette a szükséges intézkedéseket, hogy Fokföldön és

Transvaalban önkéntes csapatokat toborozzon, de ennek a felhívásnak nem volt eredménye.

Maseru, január 12.

Jelentik, hogy De Wett csapatai szétforgásoltak.

London, január 12.

Hir szerint sir Wilfried Laurier kanadai miniszterelnök előállta a békeközvetítést a boerok és az angolok közt. E szerint az angolok szívesen beleegyezének abba, hogy a boerok megtartsák egész Transvaalt és Oranjet, ha viszont a boerok átengedik nekik az aranybánya-kerületeket. A boeroknak ezenfelül bizonyos garanciákat kellene nyújtaniuk az utlandereket illetően és ki kellene szolgáltatniuk valamennyi ágyújukat. Ezt a tárgyat már Krügerrel is közölték, aki azonban a mostani kedvező körülmények között halani sem akar ily megalázó föltételekről. Hir szerint Eloff angol felszólításra utazott Londonba, ahol tudott meg vele, hogy ha a boerok elfogadják békét kérnének, úgy az angolok hajlandók volnának velük tárgyalásba bocsátkozni. Eloff eredmény nélkül utazott vissza Hágába.

Fokváros, január 12.

Mint jelentik, a bányakamarák és a katonai hatóságok oly módozatot állapítottak meg, mely szerint rövid időn belül 1200 bánya-alkalmazott visszatér a bányák őrizetére, azzal a föltétellel, hogy a vasúti utascsapatba, vagy a Rand-Rifler-hadtestbe osztatnak be és a Rand területén mindenütt szolgálatot tesznek.

A khinai bonyodalom.

London, január 12.

A Daily Mailnek jelentik Pekingből: Uhlomszki herceg a következő pontokra nézve kötött Khinával külön egyezményt: A Khinai kormány örök időkre átengedi Oroszországnak a Liaotungi félszigetet Port-Arthurral, amelyet eredetileg csak kilencven esztendőre adott bérbe, továbbá a mandzsúriai vasutat, amelynek kilencven esztendő múlva költségmentesen Khina birtokába kellett volna átmennie, Oroszországnak engedik át.

London, január 12.

Washingtonból jelentik: Miután az európai kabinetek az amerikai javaslatokat elvetették, az Unio kormánya visszavonta javaslatát. Az amerikai kabinet sikertelen diplomáciai akcióját most úgy akarja feltüntetni, hogy tulajdonképpen nem is volt szó formális javaslatról, hanem csak tapogatózásról, hogy megtudják a kabinetek véleményét.

London, január 12.

Mint a Morning-Post washingtoni levelezője a külügyi hivatal egy hivatalnokától értesül, Japán a lelke annak az ellenállásnak, mely az Egyesült-Államok javaslata ellen tapasztalható, arra kérve, hogy a khinai ügy tárgyalását Pekingből Washingtonba, vagy egy európai fővárosba helyezték át. Az amerikai kormányt elkedvetleníti, hogy kísérletei azt a látszatot keltik, mintha az amerikai javaslatokat mindenütt hűvösen elutasították volna. Anglia helyesli Amerika magatartását, Oroszország és Franciaország semleges viselkednek.

London, január 12.

A Standard jelenti Sanghaiból 10-ikéről, hogy a császárt Singan-fuban fogva tartják és nem menekülhet Pekingbe.

London, január 12.

A Reuter-ügynökség jelenti Sangaiból: A China Gazette jelenti, hogy három olasz páncélos-hajó a Samnum öböl előtt nyílt tengeren áll. A hírt hivatalosan még nem erősítették meg. Khinai körökben híre jár, hogy Olaszország Samnumtól tiszakra állomást szándékozik szerezni.

New York, január 12.

Egy mai keleti pekingi távirat szerint az udvar utasította a khinai meghatalmazottakat, hogy a közös jegyzéket írják alá.

Bécs, január 12.

Az Ostasiatischer Lloyd gróf Waldersenenek Li-Hung-Csanggal és Csing herceggel Pekingben folytatott beszélgetését közli. Először Li-Hung-Csangot vezették be a tábornaghoz, aki nyájasan üdvözölte, azután pedig megkérdezte:

— Mi új hír az udvarból?

Li-Hung-Csang: Semmi újság.

Waldersene: Milyen az összeköttetés az udvarral?

Li-Hung-Csang: Sanghain és Hongkongon át. Waldersene: Császárom azt ajánlotta az ön császárnak, hogy térjen vissza Pekingbe, de úgy látszik, hogy fél.

Azután Csing herceget vezették be, akihez Waldersene, miután üdvözölte, ezt a kérdést intézte:

— Li-Hung-Csanggal való beszélgetésemben az imént felvettem a kérdést, vajjon uralkodójuk visszatér-e Pekingbe?

Csing: Remélem, hogy a császár csakhamar visszatér. De excellenciát is hozzájárulhat ehhez, ha a követeket sürgettetik, hogy a tárgyalásokat minél előbb befejezzék.

Waldersene: Azt hiszem, ebben nem lesz panasz. Tudja-e, hogy azt az utasítást kaptam, hogy a császárt az uralkodókat megillető minden tiszteletben részesítem.

Csing: Két évvel ezelőtt ez történt Henrik herceggel is.

Li-Hung-Csang: Remélem, hogy a békétárgyalások legközelebb megindulnak.

Waldersene: Ez már a napokban meg fog történni.

A tábornagy azután megígérte, hogy a khinai megbízottaknak az udvarral való érintkezését lehetőleg meg fogja könnyíteni s ezután barátságosan elbucszott tőlük.

HIREK.

A 10.100 frankos parisienne.

Elvittek egy várost Páris városából: azt a gyönyörű délibáb-alkotást, amelynek cifraságai közepette a nemzetek az ugynevezett erkölesi sikerért versenyeztek tavaly tavasztól késő őszig. A versengő nemzetek hazavitték tarka holmijukat, a koursütemény-palotáskákat pedig lerombolta a csákány. Szikár gerendák ágaskodnak a földből, róluk kacéran kunkorodik le a maradék drót. Ami még használható: dobra kerül.

A sok érdekes árverés legérdekesebbike tegnap volt: odaadták a legutóbbit ígérőnek, a híres parisienne-t.

Ki ne emlékezne a hatalmas kék köpenyre, amely a kiállítás főbejárójának kapuja legfőképpen terpszkedett? Kit ne bosszantott volna az a furesa asszony ott a magasban? Leginkább a párisi asszonyok, az élők, beszszankodtak. Mert az a gipsz-asszony, bármint nevezték is párisinak, csöppet sem hasonlított a boulevardokon és a színházakban nyüzsgő testvéreire. Bármily kitűnő szobrász is Moreau-Vauthier, ez a munkája nem sikerült. Patetikus, szeszély nélkül, grácia nélkül való asszony volt, amely csak egy van Párisban: maga ez a szobor. Haragos pillantással mérték végig a párisi asszonyok, valahányszor a mereven libegő köpönyege alatt besétáltak a kiállítás-városba. Nem kellett senkinek. Nem volt igazi parisienne.

Elárverezték tegnapelőtt. Lomtárba került egy darab időre, azután pedig ki tudja, minő helyen fog patetikus, merev gesztusával kellemetlenkedni. Megvásárolta az egész diadalmas kapuépítménnyel együtt potom 10,100 frankon egy vállalkozó, aki ócska ablakot meg ajtót szokott vásárolni. A parisienne oda került a meszes, születte lim-lom közé, amelyben olyan építők szoktak kotorászni, akik potyáron foltznak össze uraságotól levetett téglákból hivalkodó és rossz bérpalotákat.

Talán egy ilyenre kerül a parisienne is, aki félesztendőn át hívogatta a maga Potemkin-városába a világ népeit és félesztendőn át bosszantotta üres páthoszával a párisi asszonykakat.

Budapest, január 12.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hír. Nodszky Gyula miniszteri osztálytanácsost a m. kir. államvasutak igazgatósági össziülésének póttagjává nevezték ki.

— Wlassics Gyula Bécsben. Bécsből táviratoznak: dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert ma Ferenc Ferdinánd főherceg, Lajos Viktor

főherceg és Mária Terézia főhercegnő magán-kihallgatáson fogadták.

— Esküvő a spanyol udvarban. Sok vihar lezajlása s a spanyol pártvillongások állandó kísérete mellett végre oltár elé léphet az aszturiai hercegnő jegyvesével. A menyasszony kelengyéje e hó végére elkészül, s a madridi palotában kiállítják. A vőlegénynek is elkészült már a mesés pompájú diszruhája. Ugy fog benne festeni, mint egy Vasquez-képből ki-pattant lovag. A III. Károlyrend nagykeresztéseinek egyenruhája ez, amely két bársony térdnadrágból, fehér selyem harisnyából, fehér kivágású kék lebe-nyeges gallér és kézelőből, kék csillagokkal behintett uszályos köpenyből és lobogó fehértollas barettből áll. A nyakba akasztott súlyos arany lánc kiegészítő része még a ruhának.

— Lambert generális. Meghalt egy halhatatlan emlékü tábornoka a franciáknak. Lambert generális, az 1870-iki német-francia háború egyik hőse, mint Párisból táviratozzák, ma meghalt. Világszerte ismeretes Neuvillenne, a híres csata-képfestőnek, a Les dernières cartouches című képe, mely azt a jelenetet ábrázolja, amint egy maroknyi francia csapat egy házat védelmez meg nagy német sereg ellenében. Lambert tábornok volt annak a kis csapatnak a parancsnoka. Ez a hőstett tette nevét halhatatlanná. Azóta Lambert tábornok visszavonult a köztételtől és csak az utóbbi években fogadta el, mint szenátor, a bretagnei Finisterre kerület képviselőjét.

— A bolgár fejedelem Bécsben. Királyunk 6 felsége ma délelőtt Bécsben Ferdinánd bolgár fejedelemet külön-kihallgatáson fogadta és délután viszonzotta látogatását. Délután Ferdinánd fejedelem a külügy-minisztériumba hajtatott és Goluchowski külügyminiszternél leadta a névjegyét.

— Viktória királynő a Rivierán. A nizzai Regina-szálló nyugoti szárnyát már két hónapja, hogy elfoglalta Viktória angol királynő. A királynő november eleje óta fizeti már a lakást, amelynek egy napi bére 300 korona. Ez az összeg fél év alatt — ennyi ideig sokott Viktória királynő a Rivierán üdülni — 60.000 koronára szaporodik fel. A királynő magával viszi szakácsát, szolgáit, katonai kíséretét, asztalkészletét és ágját. Azonkívül egy ponyva fogat áll rendelkezésére, amelyet a híres shetlandi némesből hoznak. Kisérete hetven személyből áll, akik mind a lefoglalt lakosztály 80 szobájában lesznek elszállásolva. Viktória királynő most így hatodszor a Rivierán üdülni.

— Magyarellenes rágalom külföldön. Egy müncheni lapból veszünk át a következőket:

„Most, az új év alkalmából, folyik Magyarországon a népszámlálás, amelyet mi sem jellemez jobban, mint az erőszakos magyarizálás papiroson. Olyanokat, akik nem magyar állampolgárok, avagy nem magyar az anyanyelvük, vagy pedig akik nem is Magyarországon tartózkodnak, ugyszólván kényszerítenek arra, hogy magyaroknak vallják magukat. Ezt legvilágosabban bizonyítják a kérdőívek. Számításba vesznek mindenkit, aki Magyarországon tartózkodik és azontul mindenkit, aki ideiglenesen távol van.

Ennél vastagabb ostobaságra még a németek is ritkán pazaroltak nyomdastéket. A panaszkodó német atyafi, úgy látszik, nem tudja, hogy a népszámlálásokat a tényleges lakosság alapján és nem az illetékesség szerint kell keresztülvinni. Ez ugyanis azt jelenti, hogy számba vesznek minden tényleg jelenlevőt, eltekintve attól, hogy hová való illetékességű. A számbavétel azonban nem jelenti azt, hogy olyan rovat alatt fogják kimutatni az illetőt, amely alá nem tartozik. Nemzetközi megállapodások szerint hajtják végre nálunk a népszámlálást és tartózkodnak minden olyan szövetségi fogástól, aminőt például a bécsiek alkalmaztak, amikor az anyanyelv vonatkozású kérdést elkeresztelték Umgangssprachenak csak azért, hogy több németet mutathassanak ki, mint amennyi van.

— A rektorválasztás. A budapesti tudományegyetem fakultásai a jövő héten havi üléseket tartanak, hogy kiküldjék a rektorválasztó tanárokat. Mind-egyik kar négy-négy tanárt választ és a tizenhat professzor pónori Theurenek Emil prorektor elnöklésével fogja megválasztani az új rektort. A hittudományi kar tanárai még nem állapodtak meg véglegesen a kebelükbeli választandó új rektor személyére nézve. Akárki lesz az új rektor, ünnepélyes beiktatása nem lesz. Mindössze átveszi elődjétől a rektori méltóság jelvényeit s a most megnyíló új félévben átveszi a prorektortól a rektori hivatal vezetését.

— Egy apáca hirtelen halála. Senecie Gertrud Petrina, mint apáca, apóliói tisztelet végzett az Erzsébet szegényházban. A huszonnegy esztendő, feltűnően szép leány tegnap hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. Holttestét az orvostani intézetbe vitték, hogy rejtelmes halálának okát boncolás útján megállapítsák.

— **Szégylje magát.** Az István-téren végig négy baka lépdél. Ugy vannak glédába állítva, hogy elől megy a vezetőjük utána megy kettő s a negyedik, a cigány, hátul, utolsónak kullog. Olykor nagyot rántanak a puskájukon, mert nyomja a vállukat.

Hirtelen egy kis iskolásfiú indul el utánuk. Ugy látszik, az volna az ambiciója, hogy lépést tudjon velük tartani. A sikos, havas uton meg-meg esuszik a lába, de azért vitézül lépked a cigány mögött, aki egyre hátra nézegett s neveti a fiút.

Igy mennek vagy harminc lépésnyire. A cigány baka ravaszul mosolyg, a gyerek pedig lassankint elmarad a csapatától. Apró lábai nem bírják a versenyt.

A cigány nevet.
A kis fiú pedig haragosan néz rá s aztán futólépésben követi őket, miközben egyre kiabál:
— Szégylje magát, katona bácsi! Szégylje magát!

A cigány egy darabig bámulva nézi a fiút s hogy elhagyja a békotúrás, megkérdezi tőle a sorból:

— Miért, te?
A gyerek pedig gunyos arccal, kacagva kiabálja:

— Mert maga az utolsó, maga az utolsó...

— **Az anatómia és a divat.** *Thanhoffer* Lajos egyetemi tanár ma tartotta második népszerű előadását az egyetemi anatómiai intézetben a *törzs anatómiája és divatja* címen.

Elsőben a törzs anatómiáját mutatta be kitűnő vetítő készülékeivel, azután kitűnően sikerült projekcióval tárta a hallgatóság szemei elé azokat a káros hatásokat, melyeket a divat okoz az emberi törzsön. Egy ártatlan kis leány alkantán, valamint a milói Vénusz és a medicini Vénusz szobrain bemutatva, milyen a természetes, szép emberi test és derék. A mostan felvett férfi és női hátaikat, mint ijesztő ellentéteket állította közönsége elé. Azután bemutatta ismét képekben, hogy a divat miképpen nyomorítja el a lélegző szerveket. Majd a divat keletkezésének történetét ismertette és vetített képekben sorra mutatta be az ó görög, a frigiai, az eszkimó és grönlandi öltözéket. Erre a *fűzőket* vette tárgyalás alá. Kimutatván, hogy a fűző nem elvetendő, de javítani kell rajta és a fű, hogy az a test tartására használtsák. A reformfűzőket kritizálva, bemutatja a fűzők leghelyesebb alakjait, tanulságosan illusztrálva a fűzős káros hatásait. Tréfás megjegyzéseket is tett a fűzőre és számtalan, érdekesnél érdekesebb projekciókban mutatta be végül a neveléséges Bloomer-léle és a csinos amerikai reformruhákat; a sportokról és sportruhákról is megszívlelhető adatokat sorolt fel és a mostani szalon- és utcai tolették képeinek vetítésével gyönyörködtette az érdeklődő közönséget.

— **Harc a farkasokkal.** *Debrece*néből táviratozzák: *Marosi* István tanyai lakos este 8 órakor gyalog indult a városból tanyájára. Az egy órányira fekvő tanya közelében három farkas megtámadta. *Marosi*

fégyveréből a farkasokra lőtt. Egy megsérült, a másik kettő megtámadta, ruháját leszaggatták és a lábát összeharapdálták. Kiabálásaira a tanyából elősiettek az emberek és elűzték a farkasokat. *Marosi* súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Picard részvéte.** *Lukács* Béla halála alkalmából *Picard*, az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás francia kormánybiztosa, *Hege*düs Sándor kereskedelemügyi miniszterhez meleg hangú részvétíratot intézett, melyben többek között a következőket írja:

Igaz és mély szomorúsággal írom e sorokat, abban a pillanatban, mikor tudomásomra jutott *Lukács* Béla ó exellenciája halálhíre. Kegyelmes uram tudja, hogy mily nagyra becsültem a magyar kormánybiztost. Ismerte érinkezésünk szívéllyességét, mely mindvégig változatlanul megmaradt és látta azt a nagyra becsülést, melylyel nagy értelemmel és szelítlően jellemre iránt viseltem. Kegyelmes uram saját szemével győződhetett meg párisi tartózkodása alkalmával azokról a fényes sikerekről, amelyek kiváló képviselőjük itten el tudott érni. Súlyt helyeztem arra, hogy késedelem nélkül jelezsem ki legőszintébb részvétemet azon csapás alkalmából, mely *Lukács* Bélának nemcsak személyes barátait és összes honfitársait, hanem azokat is érte, akik, mint magunk is, az elhunyt ritka érdemeit megtanulták ismerni és becsülni.

Picard egyúttal a következő levelet intézte özevgy *Lukács* Bélánéhoz:

Asszonyom! A legmélyebben megrendülve értesülök *Lukács* Béla ó nagyméltósága elhunytáról. Egy napot sem akarok késmi azzal a kéréssel, hogy fogadjja, asszonyom, hódoló őszinte részvétemet. Annak a benső viszonynak az emléke, amely *Lukács* Bélahoz fűzött, nem fog elhomálysulni elmémbe; mindig emlékeim fokok egyenes jellemére, nagy képzettségére, rendkívüli jóságára. Mi, munkatársaim és én, a legmélyebb részvétet éreztük a sorscsapás miatt, amely önt oly kegyetlenül sújtja. Fogadjja, asszonyom, fájdalommal rokonérzéssel együtt legiszteletteljesebb hódolatom nyilvánítását.

A. *Picard*, vezérbiztos.

— **De Wet, a mézárós.** Egy német henteszaklap írja, hogy *De Wet* boer tábornok, kinek az angolok ellen folytatott merész sakkhuzási ámulatba ejtke a világot, azelőtt mézárós volt. *Fretéri*dában nagy mézárászke volt. Később visszavonult farmjára s állatkereskedéssel foglalkozott. A német hentesek most roppantul büszkék vitéz kollegájukra, aki nevét beírta a világtörténelembe.

— **Dadogók gyógytanfolyama.** A *Skultéty* Lajos tanár vezetése alatt álló és a piaristák főgimnáziumában levő, a székesfeváros által segélyezett dadogók és fogyatékos beszédek tavaszi gyógyító tanfolyama február 1-én kezdődik. Jelentkezni lehet naponként délután a vezető tanár lakásán (VIII. József-körút 15.). A fővárosi illetőségű szegénysorsu tanulók díjmentes felvételüket ugyanott kérhetik.

— **Emlék.** A német császár, aki zsenialitásának minden erejével azon van, hogy a nemzeti állam eszméjét még jobban megerősítse s hogy a központi hatalomnak olyan erősségeket szerezzen, mint a hadsereg, egyszersmind festő is, muzsikos is. Azt lehetne mondani, hogy festő politikus és politikus zenész. Most újabban is, hogy azok a szülők, kiknek fiai a kínai vizeken véreztek el a hazáért és császáráért, mindenkor maguk előtt lássák elveszett gyermekük véres árnyait, emléklapot festett, melyet nagyon ócsón vehetnek meg a gyógyzó német szülők. Ezt a véres *GEDENKBLATT* itt mutatjuk be olvasóinknak:

— **Emlékezés.** Az emlékek világába költözött már *Andrée*, a bátor léghajós. Gyermekkori barátja, *Stadling* mérnök most érdekes visszaemlékezést közöl a merész kutatóról. Már kora ifjúságától kezdve szerette *Andrée* a különös kísérleteket és kalandos vállalkozásokat, amelyek nem egyszer kómikus módon végződtek. Így egyszer ötvenes korában, mikor éppen az abc-re tanította az apja, egy sertést akart megtanítani új tudományára. Egy napon az anyja panaszkodott, milyen nehéz jó ceselét kapni; a hatéves kis *Andrée* készségesen a városba ment, ahol éppen akkor vásár volt. Egy utcaszögletre állt és hurokkal próbálta meg a piroskepű falusi leányok közül egyiket, vagy másikat hazavinni az anyjának. Gyerekkorában semmi kedve nem volt pajtásainak rendes játékaiba elegyedni; ostobaságnak tartotta a táncot és játékokat és jobban szeretett kísérletekkel, találmányokkal foglalkozni, vagy szabad idejében sporttal és vadászattal tölteni idejét; mindenekelőtt azonban kitűnő korcsolyázó volt. Nyiltságának és föltétlen becsületességének, amely egyik föllemvonását képezte, szintén már ifjúkorában adta tanujelét, erős karatával együtt, ami sokszor kellemetlenebb tette társai előtt. Jellemző volt *Andrée* nézve az a kísérlete is, amelyet 1882. és 1883-ban a Spitzbergákon való tartózkodása alatt vitt keresztül. Tagja volt akkoriban a meteorológiai expedíciónak, amely a svéd kormány küldetésében ment oda, hogy megfigyelje a légköri villamosságát. Hogy kimutassa a szakadatlan téli éj hatását a látóképességre és a bőrre, elhatározta, hogy a sötét vidéken tizenöt nappal tovább marad, mint társai, úgy, hogy azok ismét visszanyerve rendes látóképességüket, ő rajta megfigyeléseket tehettek. *Andrée* rendkívül kitartó munkás volt. Munkaidejét és pihenőjét egy óramű pontosságával tartotta be és semmi által sem engedte magát megszakított rendjében megzavartatni. Érdekes az elutazás előtti utolsó pillanatainak a leírása is. 1897. július 11-én délelőtt tíz órakor jött a parancs a ballonház északi oldalának levételére és 2 óra 30 percor már minden készen volt. *Andrée* magához hívatta barátját, néhány személyes megbízást adott rokonaihoz, akiknek utolsó üdvözlését küldte, kezét fogott s szíves istenhozzátot mondott, mire ruganyos ugrással a kosárban termett s felszállította *Strindberg*et és *Fränkel*et, hogy kövessék. Néhány pillanatyig mély esőnd után erős hangon adta ki a parancsot: *Fel!* mire a léghajó éljenezte és hurrahjainktól kísérve, méltóságosan emelkedett föl és repülni kezdett az ismeretlen tájkék felé.

— **A vegetáriánus hagyatéka.** *Berlin*ből írják, hogy a nemrég elhunyt *Baron* tanár félmilliónyi vagyont végrendeletileg egy árvaház alapítására szánta, azzal a kikötéssel, hogy a növényeket szigorú vegetáriánus életmóddal szokassák. *Berlin* városa ez utóbbi záradék következtében visszautasította a hagyatékat, ellenben *Boroszó* község tanácsa, mely második helyen volt a végrendelet végrehajtójával megnevezve, vállalkozott az örökösök kívánságának teljesítésére. Az ügy azonban előbb a porosz orvosi kollégium elbírálása alá kerül s csak ha az helyeselni fogja az árvának vegetáriánus életmódban való nevelését, terjesztik az alapítvány ügyét jóváhagyás végett a császár elé. Ha a jóváhagyás meg nem jönne, a vagyont *Festenberg* sziléziai városának, a professor szülővárosának a javára esik. Furcsa ötlete akad hébe-hóba a jövendő végrendeleteknek: ha már rá kell hagyni valakire a lassan összekuporgott vagyont, legalább olyan feltételhez kötik, amely a nevet örökösök jókedvét elrontja. *Baron* tanár ugyan meggyőződésből volt vegetáriánus, de végrendelete talán csak akkor járna helyes nyomon, ha a szegény árvákra vagyonán kívül meggyőződését is hagyhatta volna.

— **Ünnepelt tanfelügyelő.** *Turócszentmárton*ból táviratozzák: A közigazgatási bizottság mai ülésén nagy ünnepiességgel tüzte fel J. J. J. J. György turóczi főispán *Berecz* Gyula kir. tanfelügyelőnek a *Ferencz* József-rend lovagkeresztjét. Az érdekes tanfelügyelő ünnepélyére nagy közönség jelent meg. A szokásos üdvözlő és köszönő beszédek után a megyei tanítótestületek tisztelegtek a tanfelügyelőnél, aki mint szerény néptanító kezdte meg sikereiben gazdag pályáját.

— **Három gyermek tüzhála.** A *Semmeringen*, Bécs közelében ma estefelő borzalmas módon halt meg egy szegény munkás-család három kis gyermeke. A szülők elmentek bevásárolni s bezárták a lakásukat. A gyermekek már akkor aludtak. Mikor visszatért a házaspár, nehéz, sűrű füst tödult ki a lakásból. Holtan találták mind a három gyermeket az ágyban. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a kályhából kipattant egy szikra és felgyújtotta a szőnyeget, amitől az ágy nem is tűzet fogott.

— **Pestis.** *Konstantinápoly*ből táviratozzák nekünk, hogy a pestis-et miatt nagy az izgatottság. Beszélnek, hogy a pestisben elhalt ember holtestét egész éjszaka az orvosiskola pincéjében feküdt, ahol a patkányok megmaradtak, orvosi körökben attól tartanak, hogy a

pestis járványosan fog terjedni s állítólag már eddig is sokan megbetegedtek pestisben, de a hatóságok eltkölkölik az újabb eseteket. Az orvosok konstatálták, hogy a pestisben elhalt ember tíz napig volt beteg.

— **A ceremóniák kulisszái.** Vatikáni körökben sokat emlegetik mostanában Miksa szász herceg legutóbbi látogatását. A herceg, aki paphoz illő szerénységgel akart kopogtatni a Vatikán kapuján, arra kérte Della Volpe-t, a Vatikán maior domusát, hogy a Vatikánba való bejutásakor ne tartásák be az őt, mint uralkodóházbeli tagot, megillető szokásos ceremóniákat. Az audienciát megelőző napon azonban levelet kapott a herceg a pápai udvartól, amelyben arról értesítik, hogy nála sem maradhatnak el azok a tisztelgések és disztrákciók, amelyek a koronás főeknek kijárnak. A herceg ijedten kereste fel erre Rampolla bíbornokot, hogy őt a diszes fogadtatás megváltoztatására bírja. A bíbornok megígérte, hogy intézkedik a fogadtatás eredménytelen volt, mert a ceremóniás mesterek nem akarták respektálni a herceg szerénységét. Mikor Miksa herceg másnap belépett a vatikán kapuján, fegyverbe állt az egész őrség, hársány vezényszavak hangzottak el, kürtöz és dobpergés hallatszott, körötte a svájci gárda állott őrséget, szóval semmit nem hagytak el az uralkodóházi tagokat megillető tisztelgésekből. Meg volt tehát a hivatalos fogadtatás s nem lehetett magánjellegű az audiencia. Vagyis dekorálni kellett a fogadtatásnál közreműködött személyiségeket akár ordoval, akár ajándékkal. Es bizonyos, hogy a ceremóniás mesterek csakis ezért nem engedték el a diszes fogadtatást, amelyről ha egyben is, de valamelyes szász királyi rendjel csak kijárt.

— **Öngyilkos huszáronkéntes.** Báró Jósika Andor huszáronkéntes — mint már megírtuk — Kolozsvárot öngyilkossá lett. Az öngyilkosságról most a következő részleteket írják: Báró Jósika csak pár nap óta tartózkodott Kolozsvárott. Tegnap délután a Biazini szállodában lőtte magát főbe és néhány peromulva meghalt. Öngyilkossága előtt levelet írt egy huszárhadnagy barátjának. A levél a következő volt:

Kedves Jósi! Mikor e levél kezdedben lesz, már nem vagyok az élők sorában. Meguntam ezt a cudar életet. Gáborrt üdvözölöm. Téged ölel

Andor.

A főhadnagy sietett a Biazini-szállodába s utközben hozzá oszallakozott egy jogász-ismerőse is. Felhaladtak a lépcsőkön, végigfutottak a hosszú folyosón s izgatottan nyitották be az ajtót. A fiatal báró ott állt a szoba közepén, háttal az ablaknak, a kezében pisztoly volt. Mikor megpillantotta vendégeit, fölemelte a revolvert s odakialtotta nekik:

— Vissza, mert lövök!...

A huszárhadnagy s a jogász meglepetve hátráltak. Az ajtó becsukódott s aztán dörrenés, zuhanás hangzott. A folyosókon levők felnyitották az ajtót és a szőnyegen elterülve, arccal előre bukva találták báró Jósika Andort holtan. A fiatal báró öngyilkosságának oka ismeretlen. Haláláról értesítették bátyját, ki Brassóban huszárhadnagy. Báró Jósika Andor különben harmadszor emelt fegyvert maga ellen. A golyót legutóbb tüdejének szánta, de nem sértett nehezebb részeket. Az életét temetése ma délután ment végbe nagy katonai pompával, általános részvét mellett.

— **Új ipari szövetkezeteink rendszere** címen tartott e hó 12-ikén dr. Horváth János előadást a Magyar Közgazdasági Társaságban. Előadó első sorban az országos központi hitelszövetkezet iparszövetkezeti akcióját ismertetette és ennek eredményeként az eddig alakított 44 ipari szövetkezet tagsági és pénzügyi viszonyait tüntette föl. Ipari szövetkezeteinkben az idegen tőke háromszor akkora, mint azok saját tőkéje s a németországi ipari szövetkezetek ötször akkora idegen tőkével dolgoznak, mint a saját tőkéjük. Az előadó kívánatosnak jelezte, hogy egy a kamarák, mint az iparfelügyelőik élénken vegyenek részt az iparszövetkezeti mozgalomban. Mert bár általános nálunk az a nézet, hogy a kisiparos nem alkalmas elem a szövetkezeti téren, annyit mégis megállapítható, hogy az eddigi szövetkezetek nagy része nemcsak jó és kifogástalan, hanem vannak közöttük mintaszerűen vezetettek is.

— **Házasság.** Doreppi Róbert előkelő fumei polgár me vette oltárhoz Schaffhanser Ilonkát az egyetemi templomban. Nyoszolányok voltak: Arenberger Irénke, Lauber Margit, Nirsese Sziidi és Mézáros Ilonka. Mint vőlelők: Dr. Beranek József, Beranek Károly, Lauber Dezső és Kiss Béla szerepeltek. Az esketési szertartást Puri Iván dr. pápai kamarás, tanulmányi felügyelő végezte. A templomot, melynek szanktuariumát ez alkalomra fényesen felszították, előkelő közönség töltötte meg, köztük nagyszámban olaszok is.

Virág Adol e hó 15-én délután fél háromkor esküszik örök hűséget az ó-budai izr. templomban

Huszari Hermin kisasszonynak, Huszari Ignác leányának.

Pollák Hermann január 20-án esküszik örök hűséget Vácott Schneller Regina kisasszonynak.

Sziny Rezső eljegyezte Kaupy Karolin kisasszonyt Budapesten.

Wister Ernő, a Vigszínház gazdasági főnöke, eljegyezte Kohn Irén kisasszonyt, Kohn Arnold, az Első Leánykiházasítási Egylet vezérigazgatójának leányát.

— **A legsötétebb Belgrád.** Mostanság láthatni, illetőleg nem láthatni a legsötétebb Belgrádot. Az utóbbi időkben beállott nagy hideg következtében ugyanis, amint nekünk a szerb fővárosból jelentik, a városi villamos gépek rezervoárjaiban a víz befagyott s hirtelen az egész városban sötétség lett. Most napok óta éjszakai sötétség van már a kora esti órákban, úgy hogy az emberek lámpával járnak az utcákon. Belgrád talán örül ennek a sötétségnek, amely botrányaival egyetemben eltakarja a világ szemé elől, de hiába: megvilágítják az események.

— **A kasszatorvaj főhadnagy.** Székesfehérvárról táviratozzák nekünk, hogy a kasszalopással vádolt Dióssy uhánus főhadnagyot ma reggel az ottani pályaudvaron letartóztatták. Dióssy tegnap Érsekújvárról táviratozott ezredéhez, hogy reggel az ügy tisztázása végett visszajön. Igéretét, amint említettük, beváltotta, de hatóság a fölmerült súlyos gyanuok alapján elrendelte ellene a fogságot. Ma délután Budapestre hozták Dióssyt a katonai fogházba, hol tovább vezetik a vizsgálatot. A főhadnagy két tiszt kíséretében fél nyolckor érkezett meg a déli vasút pályaudvarára. Krompask százados várta s a főhadnagyot a helyőrségi fogházba kísérte. Az éjszakát egy első emeleti cellában töltötte Dióssy; holnap aztán kibálgatják. — Dióssy tegnap délután Pusztá-Egerin járt, mint régi ismerőse az ott lakó Jánosy-Madocsányi családnak. Állítólag Szent-Mihályról jött oda, ahol testvérbátyjánál volt látogatásban. Közben megjött a pusztára a posta és Jánokyné remülten olvasta a kasszalopás híreit. Dióssy ijedten ugrott hozzá és kezéből ki akarta ragadni az újságot és felkiáltott:

— Nem szabad azt elolvasniok!

— Végem van.

Később visszatért nyugalma és két órai látogatás után elbucszott azzal, hogy visszamegy Székesfehérvárra, hogy igazolja magát. Bucsuzáskor még megjegyezte, hogy Jánokyek bátran kezét szoríthatnak vele, mert becsületszavára mondhatja, hogy ártatlan.

Előtte való nap a nyitrai gyalogezred parancsnokságának meghagyásából két katonatiszt kereste a pusztán Dióssyt, hogy letartóztassák, de természetesen korán érkeztek és eredménytelenül tértek vissza.

— **Halálozás.** Scheffer Frigyes, földbirtokos, Tolnavármegyének hosszú időn át volt törvényhatósági bizottsági tagja, Csáktornyaán 76 éves korában elhunyt. Halála széles körökben okozott igaz, mély fájdalomt, mert az öreg ur nemes jellemű és szívjóságánál fogva általános nagyrabecsülést tárgy volt. Tegnap temették Bonyhádon, nagy részvét mellett. Az elhunyt érdemes férfit fia, dr. Scheffer Sándor budapesti ügyvéd és nagyszámú, előkelő rokonság gyászolja.

Mihály János VII-ik gimnáziumi tanuló, Mihály István fia e hó 10-én 18 éves korában Kolozsvárott meghalt.

— **Segítség a szegényeknek.** A székes főváros tanácsa felhívta az összes elüljáróságokat, hogy adjanak véleményét a nyomor enyhítése módjáról. Az I-ő kerület azt javasolja, hogy a népkonyha-jegyeket nagyobb számban osszák szét s a szükségialásokat helyezzeek használható állapotba, mert ezeken hiányzanak az ajtók és ablakok. Használják fel a kisajátított házakban levő lakásokat, úgy, hogy a szegényeknek rendelkezésükre bocsássák. Adják meg a szegényeknek a fővárosi erdőkben a galyeszedési jogot és végül alkalmazson a főváros munkálatainál fővárosi embereket, mert ez idő szerint a napszamosok tulajdonom idegen elemekből verődnek össze.

A szegények segítése érdekében a VI. és VII. kerületi kereskedők és iparosok a munkanélküliek segélyezése céljából nagy népünnepély rendezését vették terbe. Az ünnepélyt közbüjött akadályok miatt nem lehet megtartani, miért is a rendőrség a VII. kerületi kapitányság előtt beszámolván eddigi működéséről, a lejövő 100 koronát beszoalhatta. Az öszszegét a főkapitányság fogja a munkanélküliek között szétosztani.

A Podmaniczky-utcai kenyérszító boltban tegnap 116000 adag kenyert osztottak ki. A kenyérszítás megkezdése óta, december 18-tól tegnapig összesen 236000 adag kenyér került kiosztásra. Az ingyen kenyérré hozzák ma a következő adományok érkeztek:

H. Mariska (Budapest) 4 K. J. J. P. (Budapest) 6 K. Galantai Gyula (Budapest) 4 K. 94 fillér. Az adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk.

Galantai Gyula (Vörösmarty-utca 15.) a következő érdekes levélben jelenti be az adományát:

Volt szerencsém bejelenteni, hogy az éhezők javára ajánlom fel az újvi levelező-lapoknál befolyt öszszeg 40 százalékát. Sajnos, a közönség, tisztelet a kivételnek, nem pártolja a hazai ipart és csak 2 korona 34 fillért vettem be. Ennek 40 százaléka 94 fillér, mely öszszeghez 4 koronát sajátomból hozzávettem és van szerencsém ezen öszszeget postautalványon azon kéréssel a tek. szerkesztőségnek megküldeni, ziveskedjék rendeltetési helyére juttatni. Ha a külföld kiadványait nem pártolnák, nem lennék abban a helyzetben, hogy az éhezőknek is juttassak valamit, ellenkezőleg én is kénytelen lennék — a magyar közönség nem pártolása miatt — az éhezőkhez csatlakozni.

A kenyérszító bolthoz tegnap a következő adományok érkeztek: Patek Ede bányamester gyűjtése 6 K. 50 f., Névtelen 20 K., Havas Gyula 25 K., Hirsch Ede 15 K.

— **A mérleg.** A mérleg vagy jó, vagy semilyen. A rossz mérleg nem is mérleg, hanem játékszer s amely kereskedő a komoly eszközből játékszer csinál, az egyszerűen kiskorú kereskedő, szatócs-lélek, mely csak abban különbözik az igazi gyermeklélektől, hogy körmönfontan együgyű. A főváros lakossága pedig régóta panaszkodik, hogy sok kereskedő, sőt sok vásárcsarnoki árus is játékszer csinál a mérlegéből s hol kévéval, hol egy kis cukorral csalja a publikumot. Az árusnak könnyű a dolga. Ha egyszer kivitték a holmiját a boltjából, senki sem panaszkodhatik a megcsalattatásán, szépen bele kell nyugodnia a dologba.

A tanács most segíteni akar a közönségen. Szigorú utasítást adott a kerületi elüljáróknak, hogy szigorúan és sürűn ellenőrizzék, hogy az üzletekben hiteles és pontos mérleg van-e. A vásárcsarnoki igazgatót pedig felhívta a tanács, tegyen előterjesztést, hogy a vásárcsarnokban könnyen hozzáférhető helyen, pontos mérleget állítsanak föl, melyen a közönség díjtalanul megmérhesse a vásárolt árukat.

— **Vidéki hírek.** László István, a székesfehérvári ügyvédi kamara irnoka, ma Baracsán agyonlőtte magát. László hitelezői elől menekült Baracsára, mert bár még csak 19 éves volt, de tele volt adóssággal és anyagi gondjái elől kerestek menedéket a halálban. — Székesfehérvárott agyonlőtte magát Mócsary József borkereskedő-segéd. A főkapitány és gazdája részére leveleket hagyott hátra. — Komoly veszedelem járult el szerencsésen a debreceniek szép színházáról. A színház ruhatárában a szabó égő pipával a szájában elaludt. Pipájából egy szikra a ruhákra esett, mire azok lángot fogtak, de idejekorán észrevették a tüzet és a tüzoltók a fenyegető veszélyt elhárították. — Debrecenből táviratozzák, hogy Szűcs Gábor napszamos az országúton megfogya találták.

(x) **Reparator,** kitűnő háziszere csúsz és löszvény ellen. A Rókus-kórházban 135 kísérletet tettek vele, 126 esetben teljes gyógyulást értek el. Kapható 2 koronáért a gyógyszerárakban, főraktár a kalvin-téri gyógyszerárban.

(x) **Dr. Kovács képszántja** (csak félhold-alaku védjegyvel valódi) 3 nap alatt minden kezét gyöngyöddé és lehérré varázsol. Egy tégely 60 kr. Főraktár: dr. Kovács gyógyszerár Budapest, Gyár-utca 17. Megjelent „Toilet-titkok“ kívánatra ingyen.

(x) **A prágai házikenőcs** orvosilag kipróbált, melegen ajánlott szer, mely gyulladással sebeknél és daganatoknál mint fájdalomcsillapító, antiszeptikus, gyulladáscsökkentő, hűsítőleg, gyógyítóleg a legjobb eredménnyel alkalmazható, miért is mar mindenütt mint kitűnő házi szer tartják. Ezt Fragner A. gyógyszerár Prágában készíti és az itteni gyógyszerárakban is kapható. (Lásd a hirdetést.)

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

(x) **Klub-korcsolyák.** Kertész Tódornál.

(x) **Minden családnál** nélkülözhetetlen a kávé, mely gyógyászati cikkel óriási vizsgálások történnének. Ma már házakban minden óvatossá háziasszony kitűnő zamatos kávéval rendelkezhetik. ha szükségletét a Fiumei Kávébővezetési Társaságtól Fiuméből fedezi, honnan elvámolva és bérmentve küldik a létező legfinomabb kávéfajtákat jutányos árban. Az elismerő levelek ezrei bizonyítják a Fiumei Kávébővezetési Társaság kávéküldevényeinek kitűnőségét és előnyeit. Így báró Malcomes Ilona urnő a következőket írja: A küldött kávéval annyira meg vagyok elégedve, hogy ezt

Maager Vilmos-fele valódi tisztított DORSCH májola. Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltot és kímény ésszérthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatos és rendeltetési mintámas esetekben, melyeknek az orvos az egész test szövetét, különösen a mell- és tüdő erősítést, a test anyjának gyengepótlását, a növekvé javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára sárge 2 korona, fehér 3 korona és kapható a gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III/3., Heumarkt 3., és minden gyógyszerárban és drogeriában.

ismerőseim körében is terjeszteni óhajtom, ezen célból kérek címekre árlapot küldeni.

(x) **Nouveautés ekskluszive.** A cég tulajdonosa a farsangi szezon újdonságait dus választékban meghozta. Arany János és társa osztrák császári és magyar királyi udvari szállítók, becsi-utca 9. Alapítotott 1849.

Káin.

— A testvérgyilkos bűnpöre. —

Jrta: LUCY Á. N.

Jóval a bűnvádi perrendtartás életbeléptetése előtt zajlott le az a véres családi dráma, amelynek kriminális hőse, Káin, ma állott a 279. §-ba ütköző s ugyanezen szakasz szerint minősülő szándékos emberölés büntette miatt a budapesti esküdtsték előtt. Az esetről annak idején igen hűzagos tudósításokat közöltek a lapok. A bűncselekmény idejében a hírszolgálat igen gyöngye lábon állott.

A tárgyaláson, amelyet Zsitvay Leó kuriai bíró és a budapesti törvényszék büntető osztályának vezetője pontban kilenc órákor nyitott meg, számos antropológus jelent meg. A tudomány embereit módfelett érdekelte a vádlott személye, kiben bizonyos tekintetben az atavisztikus bűn első kísérleti telepét látták. Vérmes reményeket fűztek azokhoz az antropometriai méretekhez, amelyeket felveendőek voltak, s az egyik idült antropológus kategorikusan kijelentette, hogy alig várja az időt, midőn a vádlott személyével a boncoló-asztalon találkozók.

A tudományak ez a brutális önzése sokakat megbotránkozottatott.

A vádlott, kit dr. Vaisz Sándor ügyvéd védett, kopott turista öltözetben, színelhagyott sárga kamáslikkal jelent meg a bíróság előtt. A ferdére tiprótt szeges cipőcsarkok járásának azt az ingadozást kölcsönözték, (kamat nélkül) melyet a novellisták eredetiségre való törekvésükben „imbolyognak“-nak szeretnek nevezni. Arca feltűnően hasonlított ahhoz a maszkhöz, melyet az operákban bolygó hollandusok viselnek, de hangja korántsem volt oly rekedt, mint a minő az előbbieké szokott lenni, a harmadik felvonás nagy áriájánál.

Az általános kérdésekre hágyadftén válaszol.

- Neve?
- Káin.
- Vallása?
- Felekezett előtti.
- Foglalkozása?
- Mű- és táv-gyaloglás.
- Hol született?
- Az Éden-kerttől balra.

Az elnök a vizsgálati iratokból konstatálja, hogy a vádlott születési helye nem volt geográfai pontossággal megállapítható. Valószínűnek mutatkozik ugyan, hogy Mezopotomiában született, de az ottani anyakönyvvezetői hivatal most is antidiluvialis rétegek borítják. Az Özönvíz elsodorta a vizsgálobíró, noha bőzönével intézett hivatalos átiratokat nem volt képes beszerezni a szükséges anyakönyvi kivonatot.

Az esküdtsték megalakításakor érdekes versengés fejlődött ki Vaisz Sándor védő és a vád képviselője dr. Geguss Gusztáv főügyési helyettes között. Az elnök ugyanis az esküdtteket neveit rejtő urnából elsőnek Tenczer Pál nevét húzta ki. A védő felemelkedett: — Tiltakozom, mondá, hogy a kisorsolt esküdt ur az esküdtte közé felvételék.

Milyen alapon? — kérdi az elnök.

— Mert vele szemben fennforgónak látom a vádlottal való érdekeltiségi viszonyt a bűnvádi perrendtartás 64-ik szakaszának 3-ik pontja értelmében. — Milyen érdekeltiségi viszonyt?

— A kisorsolt esküdt ur, folytatja a védő, egy vaskos bibliát lapozgatva, egyenes ágban rokona a vádlottnak. Erre nézve bizonyítékul beteresztem az Ó-Szövetség könyvét Károli Gáspár hitelse fordításába. Kérem tisztelettel a felolvasást elrendelni.

— Milyen perjogi célzattal? — kérdi az elnök nyugtalanokva.

— Mert nyilvánvalóvá akarom tenni Káin nemzetiségének leszármazási táblájával, hogy Ábel elhalálozván, mindnyájan védenemben, Káinban, tiszteljük ősapánkat. Ez tehát az említett szakasz szerint kizáró okot képez arra nézve, hogy ebben a bűnpereben közölünk bárki is, akár mint bíró, akár mint ügyész, akár mint védő, akár mint esküdt szerepljen.

Az elnök felhívja a vádhatóság képviselőjét, hogy nyilatkozzék a védő előterjesztésére. Geguss Gusztáv egy még vaskosabb bibliát villogtatva, a következőket mondja:

— Tekintetes esküdttörbőség! Abban a pillanatban, amidőn az igen tisztelt védő ur álláspontját elfogadjuk, be kell szüntetni mindazokat az intézménye-

ket, amely az állami jogrend alapját képezik s be kell szüntetnünk a törvényszék üzemét, mint ahogy be-szüntetnek bizonyos színházakat, amelyek bizonytalan deficitekkel küzdönek. Ezt én, a magam részéről sem kívánatosnak, sem szükségesnek nem találom. Hogy törvények legyenek s hogy azokat végrehajtsák, arra nézve éppen a vádlott adta meg az impulzust s vádbeli cselekmény elkövetése által. De különben is az Ó-Szövetség jelentéséből egyáltalában nem az következik, amit a védő ur igazolni kíván. A vádlott nem volt Ádámnak sem presumptív örököse, sem egyetlen életben maradt fia. Ime, az Ó-Szövetség könyvében világosan olvasható: *Ádám pedig ismét ismerő az ő feleségét és az szüle neki fiat esküdttörbőség, az Ó-Szövetség meghatározással feljegyezte, hogy nem halt el utódok nélkül. Fia született, kit Énosnek neveztek. Semmi okunk sincs tehát a védő urnak arra az álláspontjára helyezkedni, hogy akár a kisorsolt esküdt ur, akár mi, a jogszolgáltatás funkcionáriusai, a vádlott egyenes leszármazottjai lennénk. Épp ugy származhatunk Énóstól, rekte Séhtől. Kérem ezeknél fogva védő ur előterjesztésének mellőzését.*

A kisorsolás alatt álló esküdtteket, különösen a pötesküdtteket, élénken gratulálnak egymásnak a főügyési helyettes felfedezéséhez. Tenczer Pál egyenesen kizártnak nyilvánítja, hogy az ő ereiben Káin vére eszörgedezik. Ő a köz- és a magánéletben mindig opportunus volt. Sohasem szomjuhozta testvéreinek és törzslélek-kollektívák vétét. Azt hiszi, van is otthon egy okmánya, mely kétségtelenül igazolja, hogy Séth nemzetiségéből származik.

Az esküdttörbőség rövid tanácskozás után az ügyési indítvány értelmében határoz.

A védő semmisségi panaszt jelent be.

A vádirat rendelkező részének felolvasása után következik a vádlott részletes kihallgatása.

(Káin vall.)

— Bűnösnek érzi-e magát? — kérdi tőle az elnök.

— Tekintettel az akkori társadalmi felfogásra, nem érzem magamat bűnösnek.

— Tudtommal, a bűncselekmény elkövetésekor még nem létezett emberi társadalom.

— A társadalmat, — mondja Káin, — jóformán magam képviseltem, s így leghivatottabb interpretátora vagyok az akkori közfelfogásnak.

— Beüsméri-e, hogy testvérét, Ábelt megölte.

A vádlott gondolkozik, az atavisztikus erőt látszik rajta venni, s a kérdésre kérdéssel válaszol:

— Mért ne üsmerném be?

— Ön első kihallgatása alkalmával tagadásban volt?

— Azt tagadom.

— A vizsgálati iratokból látom, hogy ön e kérdésre vonatkozólag így válaszolt: Avagy őrizője vagyok-e én az én atyámbának?

— Bocsnát, ez nem lehetett tagadó válasz.

— Miért?

— Abból az egyszerű okból, mert nem is volt válasz, hanem kérdés.

— Feleljen arra a kérdésre, hogy miért ölte meg atyafiat, Ábelt?

— Elvi differenciák merültek fel közöttünk.

— Hogy érti ezt?

— Én, miként azt az Ó-Testamentum feljegyezte, földműveléssel foglalkoztam, tehát az önk mai nyelvén szőlő, agrárius voltam. Fivérem Ábel, viszont barmokat hizált, tehát bizonyos tekintetben merkantilisista volt. Tudtommal ez a két irány ma sem ölelkezik erősebb hófoku testvéri szeretettel. Mindennap olvasom . . .

— De ez még nem ok a gyilkolásra, jegyzi meg az elnök.

— Bocsnát elnök ur, ne méltóztassék figyelmen kívül hagyni, hogy nekünk akkor nem állott módunkban hírlapi közleményekkel fojtogatni egymást. Mi abban a történelem előtti korszakban egyszerűbb, radikálisabb eszközökre voltunk utalva:

Az elnök: És mivel ölte meg?

Káin (sötéten): Mivel halálát kívántam.

Az elnök: Azt kérdezem, hogy milyen eszközt használt?

Káin (szórakozottan): Azt hiszem telefonkagylót.

Az elnök: Figyelmeztetem, hogy abban az időben . . .

Káin: Ah, igen, anakronizmus. Lehet, hogy tengeri kagyló volt. Nekem az oly mindegy volt. Azt hiszem, nekí is.

Az elnök: Mikor határozta el, hogy Ábelt megöli.

Káin: A dátumra nem emlékezem. Méltóztatik tudni, hogy a naptári viszonyok akkor nagyon rendezetlenek voltak.

Az elnök: Azt akarom öntől megtudni, vajjon tettét előre fontolta-e meg?

Káin (dült vonásait végigsimogatva): Hm. Előre megfontolt szándék . . . Azt hiszem méltóságos elnök ur ez a legürsebb jogász írázis, melyet a jogbölcsé-

let termelt. A gyilkos lelkéből nézetem szerint mindig hiányzik az a feltétlen nyugalom, mely a megfontolás első feltétele. Én mondom azt, az első gyilkos! És büszkén hivatkozom, hogy Dosztojevszky is ugyanezt a nézetet vallotta.

Az elnök: Tessék helyet foglalni.

(Nincs tanu.)

Az elnök tudatja, hogy a jelen bűnpere tárgyalására tanuk egyáltalában nem voltak beidézhetőek. A tett elkövetése idejében, mondá, a vádlott szülein kívül egyáltalában nem léteztek tanúzásra alkalmas alanyok. A vádlottnak lehetnek s valószínűleg voltak is oldalági nőrokonai, de ezeknek nevét sem a bibliából, sem egyéb kuforrásból kipuhatólni nem sikerült. A paradicsomból kiűzött szülők behívására szintén nem gondolhatott a bíróság, mert azoknak paradicsomi egyszerűsége még fügefalevéllel enyhítve is rendőri kibágást képezett volna a nyilvános fő-tárgyaláson.

(A szakértő.)

Dr. Moravcsik tanár röviden előadja, hogy a vádlott személye az ősember normális típusát adja, normális agy- és testszervezettel. Ha vádlott mint csontváz állana a tudomány előtt, egy „avar” leletnek minősülne. (Az antropológusok a hátsó padokban igenőleg bölintanak.) A törvényszéki szakértő megkülönböztetve győződik, hogy a vádlott a tett elkövetésekor teljesen beszámítható volt, s ezt a beszámíthatóságot a most idültnek mutatkozó alkoholizmus csak igen kis mértékben szállította le.

(A perbeszéd.)

Geguss Gusztáv főügyési helyettes: Tisztelt esküdt urak! Ábel vére, mely annak idején égbe ötlött, most az idők megmérhetetlen téveléséből önök-höz fordul megtorlásért. Kell-e mondanom önöknek, hogy az eset akkor precedens nélkül állott a judikatúrában. Senki Káin előtt nem gyilkolta meg testvérét. Sőt nem is gyilkolhatta meg, mert senkinek ő előtte testvére nem volt. Ő maga az ő-precedens, s e személyben a kriminalitás őse, a gyilkosság anyja, a bűn bölcsője s a gonosztett dajkája.

Ki volt Káin? Az első embernek elsőszülött fia. Az első majoreszkó a teremtésben. Sok majoreszkó a teremtésben. Sok majoreszkó tűnt fel az idők folyásában, de egyik sem volt oly kedvező viszonyok között, mint ő; egyike sem várt olyan és akkora tehermentes latifundium, mint ő ré. Mindenkinek megdobb a szíve, ha arra a majorátusra gondol. Ott terül el a Gangesz és Eufratés között; csupa prima klasszis föld, buja legelőkkel, mirtusz-ligetekkel és cédrus erdőkkel, tisztán minden kataszteri beavatkozástól.

Miért gyilkolt tehát, holott pusztá példák nem csábították s anyagi gondok nem zaklatták? A főügyési helyettes erős, makacs logikával magyarázza, hogy a vádlott hivatalos gonosztévőnek született, kiben az antiszociális indulatok már akkor véresen lobogtak, mikor még szociális viszonyok nem is voltak.

— Sajnálom, — mondotta beszéde végén, — hogy a bizonyítékok elmosodottsága miatt nem vádolhatom őt a gyilkosság büntetével, hogy csupán a szándékos emberölés vádját tarthatom fenn e vérengző őszörnyeteggel szemben, kinél enyhítő körülmény gyanút csupán a büntetlen előélet, a fiatalágát és analfabétaságát tudom a mérleg másik serpenyőjébe dobni.

Kérem önöket, esküdt urak, mondják ki a bűnöt.

Dr. Vaisz Sándor védő: Tisztelt esküdt urak! Ebben a bűnpereben mint védő tisztelettel, de határozottan visszautasítok minden hivatkozást az enyhítő körülményekre. Rendíthetetlen meggyőződéssel mondom és vallom, hogy a szóban forgó bűncselekmény zordágát semmi sem enyhíti. Ideális tökéletességben áll előttünk a bűn, megérve a legsúlyosabb büntetésre. (Az esküdtteket csodálkozva nézve a védőre, ki nyugodtan folytatja.) Igen, tisztelt uraim! Én nem alkuszom az igazsággal, én szigorú és igazságot követelek az összes vonalokon s ennél fogva sokkal súlyosabb büntetés, mint a minőt a vád igen tisztelt képviselője indítványozott. (A hallgatóság padsoraiban a nyugtalanság moraja hallszik.) Káin megölte ártatlan testvérét Ábelt. Nagyon helyesen jegyezte meg a főügyési helyettes ur, hogy az eset kriminálitásban és borzalomban precedens nélkül állott. Kűn a mezőn, a viruló természet balszamos ólén követte el a gaz természet saját kezével, Istennek mosoló ege alatt.

Nos, tisztelt esküdt urak, ha önk méltóan akarják megtorolni a bűnt, fel kell védenem menteniök

a vád és következményei alól. (Az esküdtek padjai fölül egy hangos „ohó-kiáltás hallatszik.) Ugy van tisztelt esküdtek urak! Fel kell őt menteni, hogy megbűnhődjék, hogy elszenvéje, mit az Ur reá mért, az örök bujdosást és vándorlást.

Mert tudniok kell, tisztelt esküdtek urak, hogy ezt az ítéletet védecem annak idején megappellálta, de sikertelenül. Azt mondotta felfolyamodásában: „Nagyobb az én büntetésem, hogy nem mint azt elhordozhatnám“.

Az Ur azonban nem oldotta fel az ítéletet s most a vádhatóság önközhöz appellálja ezt a letárgyalt, ezt a jogérvényes ítélettel befejezett ügyet. Kérem önöket, utasítsák vissza az ítélettel felebezést s nyilvánítsák nem bűnösnek védecemem.

(A verdikt.)

Az esküdtek rövid tanácskozás után nem bűnösnek nyilvánítják Káint az Abel ellen elkövetett szándékos emberölés bűntetében. Az esküdtköröség a verdikt alapján felmenti vádlottat a vád és következményei alól.

Káin lelkimardosását, a kincstár a költségeket viseli.

Kétségek.

A szenzációs ítéletet izgatottan tárgyalták a folyosókon. Egy fiatal ügyvéd így szólította meg kollegáját:

— Nem tudná kérem, megmondani, hogy Vaisz Sándor védőbeszédre mely jogbölcsészet volt-e, vagy egyszerű ügyvédi fogás?

— Azt hiszem mind a kettőből valami, hangzott a dodonai válasz.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Bemutató a Vigszínházban.

(Hőbortos Márta. — Szálka.)

Budapest, január 12.

A Vigszínház egy hetvennyolc éves kezdő mutatott be ma este a maga nagy és elsőelő premiere-közönségének: a *Hőbortos Márta* szerzőjét.

A kezdőt nem úgy kell érteni, hogy a hetvennyolc éves szerzőnek ez az első darabja. Itt 6 már hosszú életében legalább is féltauca drámát. (Giordano Bruno, Skanderbeg, Krone und Leier, Der letzte König von Polen, Studenten-Abenteuer.) De színpadra most került először. Az asztalfők zára végre fölpattant és az eltemetett, homályban maradt kötetek közül egy végre-valahára eleven valósággá, hussá-vérré változott a dicsőség deszkáin, ragyogó lámpák és taposk közepette.

Németországban jobban ismerik a *Holitscher* Fülöp nevét, mint ideháza nálunk, noha *Holitscher* magyar polgár és családjával együtt itt él Budapesten. S ennek az a magyarázata, hogy *Holitscher* Fülöp nem a hazája nyelvén írta műveit, hanem németül. Több regénye — ezek közt az *Im Banne Fortunae* című több kötetes regény — a boroszlói Schottländer-cég kiadásában jelent meg. A német nyelven való írásnak viszont az a magyarázata, hogy *Holitscher* Fülöp régi kereskedő-családból származott, abban az időben, amikor ebben az osztályban a német nyelv dominált. Olyan környezetben nőtt fel, ahol a német nyelvet mindennél többre becsülték; ahol a német nyelv volt az igazi műveltség kritériuma és ahol nem találtak abban semmi összeférhetlent, hogy valaki németül írjon és mégis jó magyar patrióta lehessen. Ennek a környezetnek a befolyását, ízlését *Holitscher* Fülöp nem tudta lerázni magáról; folytatta, amit fiatalon kezdett; sok esztendőig Németországban tartózkodott és azalatt még inkább a németiség kultuszának élt; később pedig, amikor hazájába visszajött, az íróeség jogcímén mentette föl magát attól, hogy irodalmi ambíciók kielégítésére más nyelvet választson a megszokottól; hogy nagy fáradsággal sajátítsa el azt, amit fiatalabb korában elmulasztott megtanulni.

Drámái mind meglejtelen nyomtatásban, de még egyiket sem adták elő németországban színpadokon. Az öreg ur belétörődött a sorsába. Szerencés anyagi helyzetében nem szorult rá a színházak tantiemejeire és boldog családi fészékben — kivált svábhgyi Tuszkulánumban, ahonnan nyaranta ygalog szokott lesétálni a fővárosba még akkor is, ha szakad az eső — vidáman aldozott egyéb irodalmi passzióinak.

De nemrégiben látta játszani *Jászai* Marit és a nagy asszony hatalmas művésze fölrzta passzivitásából. Azontul szinte szenvedélyesen izgatta egy erős vágy; szinte lázasan hordozta magában azt a kívánságot, hogy valamelyik drámai munkája színr kerüljön és abban *Jászai* Mari, az ünnepelt, nagy magyar művész nő kreálja a címszerepet.

Egy kitűnő íróársunk, *Rothauser* Miksa ízlésére biztamagát, akinek a választása *Holitscher* Fülöp egyfelvonásos színművére, a *Hőbortos Márta*-ra esett. *Rothauser* Miksa lefordította a darabot, elvitte *Jászai* Marihoz, konferált vele és a nagy művész nő utmutatásai szerint néhány — színpadilag hatásos — változtatást tett rajta. Ebben a javított formában került a darab ma este a Vigszínház közönsége elé.

Nem tudjuk: mikor írta *Holitscher* Fülöp ezt az egyfelvonásos drámát? Lehet, hogy ifjabb korából való és most csak átalakította. Romantikus színei arra vallanak, hogy nem a mai széccsziós áramlatok hatásából született. Az anyai szeretet nagy erőt festi egyszerű mese keretében. A technikai raffinement teljes hiánya jellemzi ezt a darabot. A szerző csak arra törekszik, hogy megható helyzetekben mutassa be az anyát, aki husz évi hűséges ragaszkodás árán végre föltalálja elvesztett gyermekét.

A darab színelhője a dalmát tengerpart. Idő: jelenkor. Márta fiatal és boldog asszony volt husz évvel ezelőtt. San Giovanniban élt férjével és három éves kis fiával. De bosnyák rablóbandák egyszer rátörték a falura, mindent fölvettek, mindenkit kardra hánytak. Márta éppen akkor vásáron volt valahol. Mire visszatért, haza helyén üszkös romokak talált. Férje holtan hevert a romok közt és kis fia nyomtalanul elveszett. Nem volt elég ez a fájdalom: szomszédja, egy rosszlelkű molnár, hamis kötelezvény alapján kipörölte őt összes vagyonából.

Márta a szomszéd faluba költözött és koresmát nyitott. Csöndesen, szinte mogorván húzódik el az emberekkel. Csak az a rögeszmével határos reményesség élte, hogy a fiát valankor még föltalálja. Mélabus viselkedése és rögeszméje miatt a nép hőbortos Mártának nevezi.

Husz év múltán a molnár haldoklik és hallos ágyán megvallja Mártának, hogy hamis kötelezvénynyel dolgozott ellene és hogy a kis fiát nem bosnyák rablók vitték el, hanem osztrák-magyar katonák, akik Zarából a megtámadott falu védelmére siettek. Ezzel a sötét, tragikus jelenettel kezdődik a darab. A szín azonnal átalakul és Márta koreszmájában vagyunk, ahová utasok társasága tér be a kitört zivatartól.

Az utasok közt van *Szende* ezredes, *Tivadar* nevű huszonhárom éves fiával. A fiu láttára Márta unokahuga szinte öszerezzen a csodálkozástól: ez a csinos fiatal ur szakasztott olyan, mint a hőbortos Márta férje, akinek az areképét a szomorú koreszmáson kis medallionban viseli a mellén. Később jön Márta és ő is döbbenne nézi a fiatal gavallért. Anyai szíve megsugja neki, hogy ez az ő fia. Kikérdezi a fiatal embert származása, családi viszonyai fölül és meggyőződik róla, hogy sejtése való. Most már az ezredeshez fordul, nem egyenes kérdéssel, hanem kerülő uton, mert tudja, hogy az ezredes eltagadná az igazat, ha követelné tőle a fiut. Elmondja gyászos történetét és abból a felindulásból, amivel az ezredes hallgatja, mindent kitalál. A titok ki-pattan. *Szende* vitte magával az apja holttestén siránkozó fűcskét. Ezzel fia kevéssel ezelőtt halt meg. Isten ajándékának tekintette a talált fiut és felesége beleegyezésével adoptálta.

Az ezredes nem akar megválni a fiutól, aki büszkesége, szemefénye. Márta, azon való mámoros boldogságában, hogy elvesztett gyermekét föltalálta, mindenbe beleegyezik, amit az ezredes kíván. Elmegy az ezredessel, fia közelében fog élni, de soha egy szóval sem árulja el a kilétét. Esküvel fogadja ezt a súlyos fogadalmat.

Az ezredes megbánja, hogy elárulta magát Márta előtt és éjnek idején, azalatt, míg Márta a szomszédházban alszik, titkon akar távozni Tivaddal. De Márta szeméről az öröm elverte az álmat. Eppen akkor lép az ivóba, amikor az ezredes készül a szokásra. Szemrehányásokkal illeti, valóságos dulakodás támad köztük. Ebben a pillanatban nyílik az ajtó. *Tivadar* jön, aki mindent hallott. Odarohan a letiport Mártához, védő mozdullattl átfontja a derekát és nagy szeretettel kiáltja: *Édes anyám!* Ezzel vége a darabnak.

Technikai ügyesség nincs benne sok, de szív van benne; és ez még a kopott formákat is megaranyozza.

Legnagyobb dísz természetesen az a kiváló, nagy művész nő, aki a címszerep bemutatására vállalkozott, hogy az agg szerző kívánsága teljesedjék; hogy a hetvennyolc éves drámairól legszébb és talán utolsó álma valóra váljon.

Jászai Mari játékában minden megnő, minden grandiózus arányokat kap. Ennek a szerepnek is átadta nagy, erős egyéniségét és érdekelte, izgatta, elragadta vele a közönséget.

Bámulatos mélység volt a hangjában, amikor a haldokló molnár vallomása után fölkiáltott: Hallotta ezt, tisztelendő ur? Hallottad ezt igazságos Isten odaform?

És milyen találékonyvá, ügyessé, csaknem finomná tette az anyai szeretet aggodalma ezt a közönséges parasztszöveget, hogy túljárjon az ezredes eszén, hogy kicsalja belőle a titkot, a vallomást. S milyen igaz, milyen remek festés volt

a vallomásra következő jelenet. Tudta, hogy az ezredes mást nem vallhat, csak azt, hogy *Tivadar* az ő elvesztett fia. És mégis úgy hatott rá a vallomás, mint egy váratlan, meglepő, csodálatos kielentés. Leborult a földre, kacagott és sirt örömben, odaesüszott az ezredeshez és végtelen hálával esökolta meg a kezét. Ebben a jelenetben *Jászai* Mari fölvitte a szerény darabot a maga művészetének fényes magaslátára.

Játékának méltó befejezése volt az utolsó jelenet, ahol elvesztett fia hozzászalad és édes anyjának nevezi. Látszott az arcán, hogy ez a gyöngéd megszólítás kárpótlást ad husz esztendő szenvedésért. Odapadt a fia szájához és beszélni hízogó szavait, mint az olvadó balzsamot. Azzellemült képével olyan volt, mint egy mater dolorosa, aki hirtelen arra ébred, hogy fia él és csak gyötrelmes álom volt a tizenkét stáció.

A darabot jól adták és gondosan rendezték. Első sorban *Balassá* dicsérjük, aki *Gál* Gyulától hirtelen vette át az ezredes szerepét. *Gál* keményebben, erősebben adta volna, de *Balassa* is el tudta találni a katonás hangot, bár az ő tündes hangja lágyabb és kedvesebb. *Kazalicsky* erős realizmusát színezte a haldokló molnár sötét, ijedős agóniáját. *Bihari* adta a föltalált fiut s a többi kis szerepet *Nógrádi* Jolán, *Mátray*, *Gyöngyi* Izso.

A közönség ünnepelte *Jászai* Marit és nyílt jelenésben kétszer is, felvonás után is viharos tapsokkal jutalmazta. Leglelkesebb tapsolója egy öreg ur volt valamelyik páholy mélyében, aki könnyes szemmel, sugárzó arccal nézte ezt az elragadó alakítást: maga a hálás, tulboldog hetvennyolc éves szerző, az öreg *Holitscher* Fülöp, akit a felvonás után hosszan zugó taposk is alig tudtak kímózdítani páholyából. A tapsok azonban diadalmasodnak az öregek szerénységén s az agg szerző végre ott állt a színpad közepén, ahova évtizedes vágyakozás után őszbe csavarodott fejével jutott. Boldog mosolygás ült az arcán s tuláradott szíve hálájának tanúsága volt az a sok esök, melyet *Jászai* Mari kezére nyomott.

Még egy kis lever de rideaut is adták a *Hőbortos Mártával*: *Moecary* Béla egyfelvonásos eredeti vígjátékát. Szálka ennek az apróságának a címe és igénytelen tartalma ez: Szabó járásbíró minden ok nélkül félti a felesége. A járásbíró ideges lesz és ebéd közben a krémes tésztát tálastul kidobja az utcára. (Nagy heveség és megfogadatlanság egy járásbírótl.) A krémes tál véletlenül Kálmán nő-orvos kabátjára esik. A krémes nő-orvos dühösen fölrohán, hogy rémes elégtételt követeljen. De kislul, hogy a nő-orvos régi barátja, iskolatársa Szabónak. Párba helyett bizalmas diskurzus fejlődik ki köztük és a nő-orvos azt tanácsolja, hogy Szabó elégítse ki a féltékenyasszony rögeszméjét: tegye magát egy megnemörtént kaland hővé; valljon magára, mintha igazán viszonya lett volna valakivel. Akkor az asszony hamarosan megbocsát. Így nyugtatott meg ő is egy ideges hölgyecskét, akinek az volt a rögeszméje, hogy szálka van a bal vállában. Megkarcolta kissé a bőrt és egy ügyesen odaesmpészett foggpszikkát vet ki a patyolat-vállból. Ezzel a manőverrel az ideges nő teljesen meggyógyította. Szabó ur erre magára vall, de a manőver csütörtököt mond. A fiatal hitves válni akar és hivítja a mamát. Ekkor a járásbíró rátámad a nő-orvosra, hogy rossz tanácsot adott neki. A kis feleség megbizonyosodik a férj teljes ártatlanságáról és szent lesz köztük a béke. A mama intervenciójára nincs szükség.

A kis darabot gyors tempóban játszották a Vigszínház legjelesebb virtuói: *Csillag* Teréz, *Hegedűs* és *Gáh* Sándor. *Haraszthy* Hermin egy tul-művelt, széccsziós szakácsné lehetetlen alakját igyekezett valószínűvé tenni egyszerűség, jóízű játékával, frissen pattogó beszédével.

A szerző, aki osztálytanácsos a pénzügy-minisztériumban, meg lehetett elégedve ezzel a kitűnő gárdával s avval a tisztességes sikerrel, melyet a közönség gyakorta fölhangzó kacagása s tapsa dokumentált.

Érdekes — de most csak rámutatunk erre a jelenségre — hogy a minisztériumokból mennyi dráma kerül ki újabb időben!

Ábrányi Emlt.

Operaház. Az afrikai nő, *Mayerbeer* nagy operája, hosszabb ideig hiányzott az Operaház műsorából, míg végre valahára ismét kitűztek. A mai előadás különben vesélyben forgott, mert *Vasquez* grófné, aki már hosszabb idő óta készül a címszerepre, lemondott, keveselven a megtartott próbák számát. *Mészáros* Imre igazgató azonban nem jött zavarba, mert *Diósné-Handel* Berta asszony, aki a mai napra már szabadságra volt, hogy *Székesfehérvárott* hangversenyen föléphessen, készséggel mentette meg az afrikai nő mai előadását. És pedig len nagy örömrünkre, hiszen ismeretes, hogy *Selica* a művésznek egyik legjobb szerepe. — *Alberti* Wernerről, aki először énekelte *Vasco* de Gamat, sajnálatlall kell két dolgot konstatálnunk: először is az, hogy — ugy

látszik — eszébe se jut valamelyik szerep magyarul való betanulásának a kísérlete, másodszor pedig, hogy erőszakos énekmodorával meg ritmikai önkényeskedésével erősen próbára teszi a közönség türelmét. Örömmel halottuk, hogy mennyire erősödött acélos erőben Beck Vilmos hősi baritonja; az ő *Neluskoja* játék és ének dolgában egyaránt magas művészi színvonalon áll. — A rendes ensembleből a legnagyobb elismeréssel kell kiemelni *Szilágyi-Bárdossy* asszony nemes és poétikus Inesét, *Ney* Dávid brahminját, *Szendrói* főinkvizitort. A börtönjelenet nehéz a-cappella sextettjében, amelyet ezelőtt kihagytak, szépen érvényesült *Kornai* basszusa. (—ly.)

Népszínház. A vibarendett színházlátogató az első jelenetben egybevett a multát a jelenet s tudára adja tapasztalatlanság szomszédjainak: — Hogy megváltozott minden, mióta Pálmay először sütötte le a szemét a zárdában...

A felvonás végén aztán kikorrigálja a bus emlékezést és pirban ég a jó öreg arca.

— Eh, semmi se változott...

És tapsol a tapsolókkal. A bájos Denise de Flavigny megjelen tiszter a lámpák előtt, aztán megnyílik a vasajtó. A lelkes tetszés pedig végigkíséri a bucsuzkodó primadonna csodásan finom játékát és gyönyörűen pointirozott énekét az egész estén át. Amnyi a taps, hogy jut belőle Tollaginak Szirmainak, Némethnek, Solymosinak, Siposnének, Ujvárinak és mindenkinek. Mert szép a Nebántsvirág és megagragni való Denise Pálmay Ilka. Akinek jutott egy hely a Nepszínház zsúfolt nézőterén, az ezekkel az impressziókkal ment ki a havas utcára. (H—u.)

Hírek a Nemzeti Színházról. *Csehov* kis vigjátéka, *A medve*, amelyet a tegnapi bemutatón a közönség szívesen fogadott, hétfőn kerül másodszor színpadra a *bölcső* előadása előtt. A Nemzeti Színház idei évadjának vonzó műsordarabjai közül *A tékozló apa* szerdán, a *Tróilus* és *Kresszida* pedig vasárnap és csütörtökön kerül színpadra. *A tékozló apa*ban szerepet *Mihályfi* fogja játszani. *A Tróilus* és *Kresszida*ban pedig *Ulysszes* — *Szaszvas*, *Achille* — *Pálf* és *Patroklus* — *Somló*. A *Bánk bán* keddi előadása részben ifjúsági előadás lesz, amennyiben a Nemzeti Színház igazgatósága 250 jegyet bocsátott mérsékelt árral a budapesti tanuló ifjúság rendelkezésére. *Bánk bán* Pálf, a királynőt *Fáy* Szeréna, Melindát pedig *R. Maróthy* M. játssza, ezután először. Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal a *Lilomi* kerül színpadra.

Zichy Géza Pozsonyban. Mint Pozsonyból táviratozták: Gróf Zichy Géza ma az ottani megyeház nagyszobájában a pozsonyi Petőfi- és Liszt-szobor javára hangversenyzett. A hangverseny sikere fényes volt; különösen az Izabella főhercegnőnek ajánlott, balkézre írt zongora-koncert előadásával keltett gróf Zichy óriási hatást. Izabella főhercegnő egyik lányával szintén megjelent a koncerten.

A Hőfőherke bemutatója. Pénteken, e hónap 18-án kerül először színpadra a Nemzeti Színházban *Bródy* Sándor első drámai műve, a *Hőfőherke*. Rög nem volt akkora érdeklődés darab iránt, mint a milyen ezuttal a közönség minden rétegében megnyilatkozik. Az előjegyzés nem csak a bemutatón, hanem a későbbi előadásokra is szokatlanul nagy. A regényes színdarab, amelyben a Nemzeti Színház legjobb erői működnek közre, a következő szereposztással kerül színpadra:

Balassa, mérmók — *Császár*. Hőfőherke — *Török* Irma. Az öreg tiszteletes — *Gabonyi*. A kis tiszteletes — *Rózsahegy*. Az orvos — *Ujházi*. Holán — *P. Márkus* E. Az orvos felesége — *Rózsai* Sári. Szolgálat — *György* G. A fekete ruhás hölgy — *R. Maróthy* M. A barát — *Gyenes*.

Nyilvános főpróba a darabból csütörtökön d. e. 10¹/₂ órakor lesz.

Bemutató a Vígyszínházban. A jövő héten ismét új darabot ad a Vígyszínház; szombaton, e hó 19-én kerül először színpadra *Antony Mars* háromfelvonásos boházata, a *Titkos rendőr*. A boházati szereposztása a következő:

Bricard — Hegedűs, Cyprienne — Kalmár, Pitoizelle — Gál, Alice — Pécsi P., De Margeney — Göth, des Gattienes — Bihari, San-Galette — Szerényi, Mazurka — Berzettey, Borniche — Gyöngyi, Pidoux — Vendrei, Corderotak — Rónaszéki, Cabussol — Gyözö, Zoé — Buttkay, Portás — Nánási, Ernest — Bárdi, Julien — Kassai és Egy rendőr — Dayka.

Feld Irén, mint Trilby. A Vígyszínházban jövő héten feljutják a Trilbyt, amely szerdára és vasárnap délutánra van kitűzve. A címszerepet mind a két előadásban Feld Irén, az ismert talentum fiatal művésznő fogja játszani.

Hírek a Nepszínházról. A Nepszínházban a holnap estére kitűzött *Napfogatkozás* Kúry Klára gyöngékedése következtében elmarad és helyette *Sidney Jones* operettje: *A görög rabszolga* kerül színpadra *Hegy* Arankával, *Amon* Margittal és *Bojár* Teruskával

a női főszerepekben. Hétfőn a *Babát* adják elő *Hegy* Arankával és *Fedák* Sárival. Csütörtökön a *Piros bugyellár* kerül színpadra *Blaha* Luja asszonnyal. A hét többi napjait *Pálmay* bucsufelleptei töltik ki s szombaton kerül bemutatásra *Suppé Modellje*.

Lindh Marcella. *Lindh* Marcella, a kiváló dalénekesnő állapota. mint örömmel értesültünk, annyira javult, hogy január 28-ikára elhalasztott dales-télyét teljes bizottsággal meg fogja tarthatni.

Rab lélek. *Ferency* Ferenc három felvonásos színművéből, amely tudvalevőleg bemutatóképpen a Várszínházban kerül először színpadra, megkezdődtek már a próbák a Nemzeti Színház színpadán. A nagy érdeklődéssel várt újdonság főszerepeit *P. Márkus* Emilia, *Vizvári* L. Ligeti Juliska, *György* G., *Beregi*, *Rózsahegy* és *Nadaj* Béla játsszák. Bemutatóját az igazgatóság január 25-ikére tűzte ki.

Kié a Kisfaludy Színház? Miközben a bér-lők futva-futnak az óbudai színházról, bonyolított kérdés támad a körül, hogy tulajdonképpen kié is a Kisfaludy Színház. Serly, a műintézet alkotója, azt állítja, hogy az övé. És tulajdonosa tudatában ki is adta hateraz korona évi bérét a színházhoz Kövesi Albertnek, aki komoly művészi ambícióival kénytelen volt Ó-Budáról távozni. miután visszalépését bejelentette Serlynek. A színház azonban, mint ma a bíróság előtt bebizonyosodott, *Frenud* Jakabé, aki Kövesitől követeli a bért arra az időre is, miatt a derék igazgató a kecskeméti színházban játszik közmelegedéssel és sokkal nagyobb erkölcsi és anyagi elismeréssel, mint Ó-Budán működött. *Hoffer* járásbíró előtt Kövesi védekezett, hogy úgy látszik Serly rendelkezik a színházzal, hiszen februára már ki is adta *Bokros* Józsefnek. Hogy a szerződésre ilyenformán megszünt, erre nézve dr. Gleichmann Lajos, Kövesi jogi képviselőjének ajánlatára, február 27-ikén kihallgatják Serlyt s a színház új bérletjét.

Ocskay brigadéros. *Herczeg* Ferenc nagyszabású történelmi drámájának bemutatója az eddigi megállapodások szerint január 26-án lesz. A színház pazar fél; nyel állítja ki a darabot. A diszletek a Vígyszínház műtermében készülnek, a korhű magyar jelmezeket pedig a legelső fővárosi katonai szabó szállítja.

Hírek a Magyar Színházról. *Mader* Raoul és *Pásztor* Árpád nagyszerű operettjének, a *Prima-donnáknak*, tegnap volt telt ház előtti a tizedik előadása. Holnap, vasárnap estéi előadásban ismét színpadra kerül a darab, amely négyzseren van kitűzve a hét műsorára. — Pénteken, 18-ikán, *Sidney Jones* rég nem adott mesterműve, *A gésák*, kerül színpadra. Mimozát *Kaposi* Józsa fogja mint vendég játszani.

A modell. *Z. Bárdi* Gabi, ki hosszabb ideig gyöngékedett, már teljesen fölépült s ma újra résztvehetett a *Suppé* Ferenc operettjének, *A modellnek* próbáiban, melyek két hét óta nála nélkül folytak. A Nepszínház e legközelebbi újdonsága szombaton, e hó 19-én kerül színpadra, a következő szereposztással:

Coletta — *Z. Bárdi* Gabi, Silvia — *Krecsányi* Sarolta, Stella — *Bojár* Teruska, Stürjo szálamagyáros — *Németh* József, Tantiini festő — *Kenedik* Kálmán, Niccoló rikkancs — *Tollagi* Adolf, Clava székfőnök — *Ujvári* Károly, Madrini — *Delli* Henrik, Martinezza — *Erdélyi* Margit.

Pálmay Ilka a Nepszínházban. Gróf Kinskyné *Pálmay* Ilkának a lelojot héten tartott három fölléptére az előjegyzések oly tömegesen érkeztek a Nepszínház igazgatóságához, hogy a kiválmalmnak lehetetlen volt eleget tenni. Az igazgatóság ennél fogva lépéseket tett, hogy újabb három föllépésre nyerve meg a bucsuzkodó művésznőt, ki is a hét folyamán, kedden, 15-én a *Szép Heléndában*, szerdán, 16-án a *Nebántsvirágban* és pénteken, 18-án szintén a *Nebántsvirágban* fog föllépni. Mind a három előadás bérlet-folyamban tartatik meg, s a jegyek már holnap, vasárnap délelőtt 10 óráig fogva válthatók a Nepszínház elővételi pénztáránál és a jegyirodáknak.

A postás fia. A Magyar Színház angol operettje *A postás fia* kedden 22-ikén kerül bemutatásra. A darab szereposztása a következő:

Lord Punctestown : *Mátrai*, Hooker pasa : *Molnár*, Cosmos bey : *Giréthy*, Pott kapitány : *Ráthonyi*, Stockfish Gottlieb tanár : *Fl. Fleury* gróf : *Füredi*, Tudor Pyke bankár : *Vidor*, Naylor kapitány : *Kardos*, Gascoigne, hirlapíró : *Beöthy*, Bang Tommy postás fiú : *Sziklai*, Nora : *Szozer* Ilona, Daisy Dapple hirlapíró : *Dóry* Margit, Lady Punctestown : *Sz. Szilassy* R., Mistress Bang : *Margó* Zelma, Róza szobalány : *Róza* Lili, Lady Winifred : *Aranyossy* Janka, Izabel : *Blaha* Sári, Cecile Gomer : *Gombaszögi*, Miss Defroy : *Varga* Anna, Cigányénekesnő : *Gombaszögi*, Angol tiszt : *Béres* Mariska, Testőr : *Bessenyei*, Dervis : *Laposi* stb.

A *postás fia* első előadásán földszinti és erkély-pályolyok, valamint zsélyék és elsőrendű támlásszékek már nem kaphatók. Egyéb jegyeket holnap, vasárnap-tól kezdve a rendes nappali pénztárnál lehet előre váltani.

Kamara négyes. A *Grünfeld-Berkovics-Békai-Bürger* vonónégyes-társulat hetedik kamara hangver-

senyét e hó 20-án délután 4¹/₂ órakor tartja kivételesen a *Vigadó* nagy termében, *Kubelik* Jan, a nagy hegedűművész és *Kleebeg* Clotild zongora-művész közreműködésével. *Kubelik* ez alkalommal mutatja be magát először, mint kamarazenész. *Kleebeg* Clotild, a nagyhírű zongora művésznőnek az ideai hangverseny idejében ez lesz a második fellépte.

Színházak műsora. *Nemzeti Színház.* Hétfőn: *A medve* (másodszor) és *A bölcső*. Kedden: *Bánk bán*, Szerdán: *A tékozló apa*. Csütörtökön: *Tróilus* és *Kresszida* (kezdede 7 órakor). Pénteken: *Hőfőherke* (először). Szombaton: *Hőfőherke* (másodszor). Vasárnap délután: *Lilomi*. Este: *Hőfőherke* (harmadszor). Hétfőn: *Hőfőherke*.

Várszínház. Csütörtökön: Nincs előadás. Szombaton: *Szeleburdi*.

Vígyszínház. Hétfőn: *Hőbortos Márta*. — *A szálka*. — *A királyné apródja*. Kedden: *Hőbortos Márta*. — *A szálka*. — *A királyné apródja*. Szerdán: (Feld Irén felléptével) *Trilby*. Csütörtökön: *Hőbortos Márta*. — *A szálka*. — *A királyné apródja*. Pénteken: *Hőbortos Márta*. — *A szálka*. — *A királyné apródja*. Szombaton: *Titkos rendőr* (először). Vasárnap délután: (Feld Irén felléptével) *Trilby*. Este: *Titkos rendőr* (másodszor).

Népszínház. Vasárnap délután: *A falu rossza*. Este: *A görög rabszolga*. Hétfőn: *A baba*. Kedden: *Szép Heléna* (*Pálmay* Ilka vendégfelléptével). Szerdán: *Nebántsvirág* (*Pálmay* Ilka vendégfelléptével). Csütörtökön: *A piros bugyellár*. Pénteken: *Nebántsvirág* (*Pálmay* Ilka vendég felléptével). Szombaton: *A modell* (először). Vasárnap délután: *Az ördög mátkája*. Este: *A modell* (másodszor).

Magyar Színház. Hétfőn: *New-York szépe*. Kedden: *Prima-donnák*. Szerdán: *A Gyurkovics leányok*. Csütörtökön: *Prima-donnák*. Pénteken: *A Gésák* (*Kaposi* Józsa vendégfelléptével). Szombaton: *Prima-donnák*. Vasárnap délután: *Prima-donnák*. Este: *A Gésák*.

Uránia Színház. Vasárnap három előadás. Délután fél 8-kor: *Spangolország*. Délután fél 5-kor: *Páris 1900-ban*. Este fél 8-kor: *A XIX. század*. Hétfőn: *A XIX. század*. Kedden: *A XIX. század*. Szerdán: *A XIX. század*. Csütörtökön: *A XIX. század*. Pénteken: *A XIX. század*. Szombaton: *A XIX. század*.

Uj zeneművek. *Bárd* Ferenc és *Testvérs* zeneműkereskedéséből *Kossuth* Lajos-utca 4. sz. és *Andrássy*-ut 42. sz.) *Grieg* 6 dal operett 69. 240 K. *Bokor*: *Napfogatkozás* operett teljes zenéje 3 füzetben zongorára szövegével füzeteként 3 K. *Dolly*. Halton betét-dala a *San-Toyob*, Mader: *Prima-donnák* operett 2 füzet ének- és zongorára. *Postás fia*, *San-Toy*, *Circus* Grl. *Kis szökevény*. *Gésák*, *Mikado*. *A Modell*, *Görög rabszolga*, *New-York szépe* operett teljes zongorakivonatonat egyenként 6 K. *Monte Christo* keringő, *A hullámok jeleit* keringő, *Ziehrer*: *Landstreicher* keringő, *Ertl* potpourri (*Musikal-Moment*-aműnemen). *Legszébb magyar nóták* V. *Iolyam* 14. és 15. szám. *Miért vagy máse angol dal magyar és német szöveggel*, *Dientzl*: *Néger* (kacagó dal), *Du mein* Grl (*magyar szöveggel*), *Márkus* Jenő: 1901. jogász keringő.

Operaelőadás a Telefon Hirmondóban. Offenbach operája, a *Hoffmann meséi* kerül színpadra ma este a Magyar Királyi Operaházban. Az opera előadását a Telefon Hirmondó teljes egészében közvetíteni fogja, úgy hogy az előfizetők odahaza a lakásaikon is végighallgathatják az operát s *Pollin*é *Bianchi* Bianka kamaranékesnő énekét, aki a hármás fő női szerepet fogja énekelni. Az opera után cigányzenét közvetít a Telefon Hirmondó az abonensek szórakoztatására egészen 11 óráig az Emke kávéházban, ahol *Zöldy* Marci bandája muzsikál.

MŰVÉSZET.

□ **László Fülöp lemondása.** Nem is olyan régen a *Nemzeti Szalon* megválasztotta *László* Fülöp festőművészt alelnökévé. *László* el is fogadta ezt a tisztséget és nagy energiával fogott hozzá a *Nemzeti Szalon* reformálásához. De mindjárt megválasztása után híre járt, hogy a nagyhírű művész és a *Nemzeti Szalon* eddigi ügyvivői közt éppen művészi kérdésekben nagy nézetkülönbségek merültek föl. Ez a hír igaznak bizonyult s *László* levonta belőle a konzekvenciát. Mint ma jelentik, lemondott a *Nemzeti Szalon*-nál viselt alelnöki állásáról.

□ **Művészeti egyesület Pécsen.** Szeged, Arad és Miskolc után Pécs lesz az a város, hol a művészetért való lelkesedés elérte azt a fokot, hogy már művészeti egyesület is alakul. Pécs város előkelő körében mozgalom indult meg művészeti egyesület alakítása, illetőleg rendszeres műkiállítások rendezése iránt. A *Nemzeti Szalon* közreműködésével még ezen a télen megnyílik Pécsen az első műkiállítás. *Hock* János vasárnap délután a pécsi *Vigadó* disztermében művészeti előadást tart. Az előadás után rögtön megtartja alakuló ülést a pécsi művészeti egyesület. A kiállítás védnökei *Hettyey* Sámuel püspök és báró *Fejérváry* Imre főispán lesznek. *Hock* János ma fölkérésre *Zsilinszky* Mihály közoktatásügyi államtitkár, aki már régebben kilátásba helyezte a pécsieknek, hogy városukban a művész egyesületet megalakítani segíti. Az államtitkár örömmel vett tudomást róla,

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII. Erzsébet-körut 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finandíroz találmányokat és bejelentőket védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

hogy Pécs is művész-egyesületet szervez és egyúttal megígérte, mielőtt egy kissé kedvezőbb lesz az időjárás, maga is lerándul Pécsre, hogy a város közönységét a művészet iránt lelkesítse.

A nemzeti építőművészet védelme.

Budapest, január 12.

Temérdek cikk és gyűlésbeli határozat a legélesebben elítéli azt a gondolatot, hogy az új nemzeti színházak palotáinak tervezését nyilvános pályázati elkerüléssel egy osztrák színház-építő cégre bízzák. Ennek a mozgalomnak legújabb fázisáról a következőket jelenthetjük:

(Az építőmesterek tiltakozása.)

A Magyar Építőmesterek Egyesülete legutóbbi ülésén állást foglalt a kolozsvári és budapesti nemzeti színházak terveinek idegen építészekre való bízása ellen. Komor Marcel tükár tette az ügyet szó tárgyává. Nemzeti ügy, ugymond, hogy a magyar művészet megálázása ellen minden társadalmi osztálynak fel kell szólalnia. De egyszersmind kárt szenved a hazai építőiparosok testülete is, mert az idegen tervezők révén minden egyes esetben külföldi iparosunka került az országba, kiszorítva a hazai iparosokat.

Kunfalvi Nándor oszlatkozik a véleményhez arról is inkább, mert nincs kizárva, hogy az esetleges pályázaton építőmesterek is résztvennének. A tervezés az építőiparral szorosan összefüggő munka. Kausser Gyula, Szabó János és Juraszek Nándor hozzászólása után az egyesület elhatározta, hogy a bégymiszterhez feliratot intéz s kéri a színházterveknek magyar építészek körében hirdetendő terülyázat útján való beszerzését. Egyszersmind felhívja az Országos Ipar-egyesületet a mozgalomhoz való csatlakozásra.

(Az Országos Ipar-egyesület felterjesztése.)

A sérelmes ügyben az Országos Ipar-egyesület Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszterhez a következő felterjesztést intézte:

Nagyméltóságú miniszter ur!
Most, mikor Nagyméltóságod helyes közléssel felszólítja az építési szándékok közzétételét, hogy tekintettel a munkanélküliség által okozott nagy nyomorra, siessenek a terülyvett építkezéseket mielőbb fogantatni, mely sajnálatos értesülünk arról az elhatározásról, mely a Nemzeti Színház új palotájának bécsi építészek által való tervezésétől ad hírt.

Sajnálatos, hogy a honi iparnak még egyelőre feltételek mellett is előny adjon, mennyivel inkább követelhetjük meg azt az államtól, hogy minden középítkezéskor példát adjon a honi műipar támogatására tekintetben és mennyi jogosultsággal követelhetjük pláne egy nemzeti intézménytől, hogy ennek nemzeti karaktert ne profanálja az, hogy idegen keznek a műve.

Másodsorban azonban az ipar érdekeit is kötelesestünk az alkalommal sorompóba szállni és nagyméltóságodat arra kérni, hogy illetékes helyen odabhatni méltóztassék, miképp a színház fölépítése, fölszerelése és berendezése körül lehetőleg a már elég versenyképes magyar műipart vegyék igénybe. Magyar anyag, honi márvány, aranyozó-, festő-, kárpitos-, asztalos-, bronzműves-, fűtő-, szellőztető-, világítási és egyéb iparunk mellán igényelhetjük, hogy ily nemzeti célnak szolgálatában legjavát igénybe vegyék, sőt, ha volnának egyes oly cikkeket, melyeket nálunk még nem állítanak elő, — azért az elvrt, hogy a nemzeti színház új épületének minden porciójára tiszta magyar legyen, érdemes volna egyes iparosokat föl-kérni, hogy e cikkeket előállítására rendezkedjenek be.

Bizalommal kérjük nagyméltóságodat, hogy ez irányban nagybecsű befolyását az egész vonalon hathatósan érvényesíteni méltóztassék.

(A magyar mérnökök és építészek.)

A Magyar Mérnök-és Építész-Egylet, amely már egy ízben erőlesen tiltakozott a Nemzeti Színház új palotájának idegen építészek által való terelése ellen, holnap, vasárnap, újabb ülést tart ebben az ügyben. Az ülés a följött fog határozni, hogy miféle eszközökkel lehet a Nemzeti Színházak hazai építőművészek által leendő felépítését biztosítani.

FŐVÁROS.

(*) A népszámlálás a Belyvárosban. A IV. közigazgatási kerületben Kállay Jenő népszámláló biztos befejezte a népszámlálást, s az adatokat betérjesztette az orsz. statisztikai hivatalhoz. Kállay kimutatása szerint a népszámlálás adatai a Belyvárosban 24.066 lelket

tűntetnek fel. A múlt év november havában megtartott próbanépszámlálás adatai 22.919 lelket tűntettek fel. A Belyváros lakóinak szaporodása, bár több mint 60 házat leromboltak, mégis szembetűnő.

(*) A megsértődött tanács. Annak a hírére, hogy a fővárosi tanács rágalmazási pört indít Légrády Károly országgyűlési képviselő és fővárosi bizottsági tag ellen, a Függetlenek Csoportja ma délután értekezletre gyűlt össze. Dr. Vásonyi Vilmos ott előadta, hogy a főváros tanácsa nem elégedett meg azzal a nyilatkozattal, amelyet Légrády Károly a közgyűlésen tett és kutatásokat végez a további lépések megtételére. Az értekezlet erre elhatározta, hogy megkönnyíti a tanács kutatását. Megállapította annak a beszédnek a hiteles szövegét, amelyet Légrády Károly az alakuló ülésen tett és ezt a szöveget megküldi a tanácsnak. Ezt a szöveget aláírták mindazok, akik Légrády beszédét hollották. Egyben elhatározta az értekezlet, hogy a tanácshoz beadványt intéz, amelyben megütközésének ad kifejezést amiatt, hogy a tanács nem érte be egy bizottsági tag határozott nyilatkozatával és ellene privát-kutatásokat rendezett.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Nyilatkozat. Willmann Rudolf ur ma Bécsből a következő nyilatkozatot küldte nekünk:

A Pesti Hírlap december 12-iki száma Esti levél címen műveket (Művészetünk irásában és képmen) szigorú kritika alá veszi és ama véleményének ad kifejezést, hogy a magyar művészet hazafias szempontból a mű megjelenésében kézirataikkal közre nem működhetnek.

E nézet helytelen voltát bebizonyítandó, bátor-kodom megjegyeznem, hogy én magam is győri születésű és mai napig is magyar atlatvaló vagyok. 1890-ben, mikor e mű Mária Terézia főhercegasszony védnöksége alatt először megjelent, én voltam e válatat élén, mint kiadó és szerkesztő. A magyar írók és művészek nagy serege járult a mű sikerének megalapításához oly annyira, hogy megjelent 25.000 példány tökéletesen elfogyott. Legtöbb példány Ausztriában és Németországban terjesztette a magyar művészet ismeretét. Nem érdekelten megjegyeznem, hogy Magyarországra csak 900 darab jutott, ami nagyon elenyésztő szám ama érdeklődés mellett, amelyet a külföld e mű iránt tanusított. A mű első felét Bécsben, a másodikat Budapestben nyomtatattam.

Ezeket előrebocsátva, azt hiszem, hogy tiszta tárgyilagossággal mellett a fentebb említett cikk érve meg nem állhatnak; oly mű, amelynek nagy része Magyarországon jelenik meg, amelynek szerkesztője magyar, amely éppen a magyar művészet külföldön való ismertetését foglalkozik, minden tekintetben megérdemelné a hazafias elnevezést.

A mű első kiadásában ötszázötven elsőrangú írótl és művésztől hoztunk kéziratot. Ez írók és művészek fele magyar, s hogy csak néhányat említsék: Jókait, Beniczkiné-Bajza Lenkét, Munkácsyt, Penczert, Erkelét, Zichyit, Jászait, Blahót stb. nevezem meg, akiknek nevei művem első kiadását díszítették.

Az az egy körülmény, hogy a magyar művészek az osztrákokkal karöltve jelennek meg egy könyvben, amely az osztrák és magyar művészet egyetemes műve (mert ezt mondja a címlap), a sokféle politikai közösség mellett nem feltűnő, és az a nagy közönség, amelynek a mű szánya van, nem engedni magát visszavezetetténi abba a korbá, amelyekben azt tartották rólunk, hogy lőtejjel élünk és tokajit iszunk literszámra.

Hála Isten, a magyar művészet és irodalom oly virágzó és gazdag, hogy nemcsak az osztrák, de minden más nemzet irodalmával kiállja a versenyt.

Tisztelt Szerkesztő ur be fogja látni, hogy nem is nézve a művészet nemzetközi természetét, művem igaz magyar szempontból nemcsak hogy támogatásra érdemes, de a támogatása hazafias szükségeség is!

Willmann Rudolf.

○ A Vasárnapi Újság január 13-iki száma 23 képpel s a következő tartalommal jelent meg: Lukács Béla (aroképpel és képekkel: Lukács Béla családjával, zalatnai háza stb.) — Költemények: Prólóg. A sátor-alja-újhegyi színház megnyitására. Irta Bartók Lajos. — Hazaszeretet. Irta Jakab Odún. — Regénytár: A szentandrási bíró fia. Elbeszélés. Irta Jókai Mór. (Línek Lajos rajzaival). — A lovagló mester. Elbeszélés az amerikai társadalmi életből (képekkel). — Egy el nem mondott történet. Elbeszélés a budapesti életből. Irta Thomas Bailey Aldrich. — Képek a delárikai harcokról. — Vízkereszt napi frák. Gróf Lázár Jend. — Egy finn politikai festmény (képpel). — Armstrong lord (aroképpel). — Lukács Béla halála és temetése. — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyelő stb. rendes héti rovatok. — A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedrre négy korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a Képes Néplap, leg-olesobb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

○ Semper idem. E címen Kaszab Géza fiatal poéta tollából csinos kötet jelent meg, mely a szerző finoman átértett költeményeit és néhány ügyes Heinefordítást foglal magában. A kis kötet címe nyilván amaz érzések állandóságára vonatkozik, amelyek a fiatalok szívét hevítik s amelyek meleg dalokban hangzanak ki Kaszab Géza lelkeből is.

○ Villamos Vasut címmel a mai napon új hétfelap indult meg, amely a közúti vasutak alkalmazot-tainak érdekeit kívánja védeni. A lapot Polgár József

hírlapíró-társunk szerkeszti és mindjárt első száma sok érdekes cikket tartalmaz. A lap előfizetési ára negyedr-évre 2 korona.

EGYESÜLETEK.

(Az iskola és az élet.) Halász Ferenc közoktatásiügyi miniszteriumi osztálytanácsos ma délután rendkívül érdekes fölolvasást tartott a Mária Dorothea-Egyesület tanítónői szakosztályában. A fölolvasáson nagyszámú hallgatóság jelent meg. Ott volt többek között Wallacis Gyula, Zsitvinszky Mihály államtitkár és neje, Benedek Elek, Ujváry Béla, Mosdosy Imre és Körösi Henrik központi tanfelügyelők, Leócsér Ábrahám, Szuppán Vilmos stb. A fölolvasó a gazdasági ismétlő iskolák szervezetét ismertette, majd a lányok gyakorlati ismeretekkel való ellátását hangsúlyozta.

A lányok gyakorlati ismeretekre való oktatását nagyföfontosságúnak tartja, különösen mióta Vadnay Andornak az alföldi népről írott tanulmányát olvasta. Vadnay a munkásnép nyomorának egyik okát abban találja, hogy az alföldi szegény asszony nem dolgozik semmit. Gyermekeivel a házat őrzí, vagy a szomszéd-asszonyokkal tereferél. Ha a bolgár kertészek mintájára a magyar asszonyok és a család tagjai kertészetet folytatnának, akkor nem mennének őszszel a bolgárok tele erszényvel vissza hazájukba, hanem magyar kézben maradna a két millió arany, amelyet a bolgárok évről-évre kivisznek hazánkból. Éppen ilyen megdöbbentő képet fest Halász a fővárosi munkásosztály és a kis iparos szociális életéről. Az asszonyok a legprimitív-vebb ismeretekkel sem bírnak, nem tudják, mi a nőnek a háztartás körüli teendője. Wallacis miniszter figyelmét e társadalmi baj nem kerülte el. Már két év előtt fölhívta a fővárosi figyelmét, hogy a szegény leányok nélkülülők a törvényes ismétlő oktatást. A miniszter a vidéken szervezendő gazd. ismétlő leányiskolák ügyét is megfontolás tárgyává tette, Darányi miniszter már ki is jelentette, hogy egy női háztartási iskola szervezetét terbe vette. A tanítónők egy évi kurzus alatt teljes képzettséget nyerhetnek, a többi között a házi állatok gondozása és a női munka minden ágában. Amit megtanultak, értékesíthetik aztán a szegény leányok oktatásánál.

A komoly tanulmányról és nagy szakértelemről tanuskodó fölolvasást érdeklődéssel hallgatta a közönség. A fölolvasás befejezése után a szakosztály elnöke, Sebestyén-Szénia Ilona meleghangú köszönetet mondott Halásznak a nagyjelentőségű kérdés fölvetéseért és kijelentette, hogy a Mária Dorothea-Egyesület az eszmét lelkesen fölkarolja s fölhívja az ország összes nőegyesületeinek figyelmét Halász tervére. Küldött-séget nemeszt az egyesület a földmívelési miniszterhez a tanítónők gazdasági irányú kiképzése érdekében. Szuppán Vilmos szóltott hozzá ezután a kérdéshez és üdvözölte Halászt a fölvetett eszméjéért. Dessenyfy Emma: A tudomány és hit címmel tartott szép elő-adást, Stejpanovics Jenő pedig a Mária Dorothea-Egyesület monstre-hangversenyének programját ismertette.

(Jószefvárosi orvosi társaság.) A jószefvárosi orvosi társaság tegnap alakult meg a jószefvárosi polgári kör olvasótermében százhuszonnyolc taggal. A társaság célja a jószefvárosi orvosok közös érdekének megvédése. A társaság elnöke dr. Kéty Károly egyetemi tanár, alelnöke dr. Stáhly Ignác főorvos, jegyzője dr. Barsi Jenő lett. A választmányi tagjai: Bücker József, Elmer János, Hainiss Géza, Jordán Ferenc, Reich Miklós, Reitzer Mór, Steinberger Adolf, Freund Artur és Kiss Gyula doktorok.

FARSANG.

(Az Otthon mulatsága. Az Otthon írók és hírlapírók köre január 20-án, vasárnap megtartandó estélye iránt, a legszélesebb körökben rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik. Az estét bevezető hangverseny műsorában ugyanis a legfényesebb művészi erők működnek közre s míg így egyrészt elsőrangú műelőzetben lesz része a közönségnek, másrészt arról is gondoskodott a vigalmi bizottság, hogy a táncolók is megtalálják a maguk mulatságát. Amint a hangverseny véget ér, nyomban utána megkezdődik a tánc, melynek sikere érdekében a táncrendezők buzgólkodnak. A táncmulatság javára történt az az utájtás, hogy az eddigi szokástól eltérően, nem lesz közös vacsora, hanem csak az éjlet utáni szünórában étlap szerinti étkezés a földszinti termekben. Az első emeleti helyiségekben gazdag buffet áll a közönség rendelkezésére. A béglyközönség részére számozott ülőhelyekről gondoskodott a rendezőség. Ezek a jegyek a jelenlétes sorrendjében vehetők át napoként két és három óra között az Otthon-körben (Dobány-utca 76.) Pénteken, január hó 18-án tud nem ad ki jegyeket a bizottság, miután fölé, hogy amúgy is tul-szuoit lesz az Otthon diszterne.

(A Gazdasszonyok álarcos-bálja. A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének legutóbbi választmányi ülésén Mayer György tükár a választmányi nevében az új alkalmából szép beszéddel üdvözölte az egyesület elnökségét. A választmány elhatározta, hogy az idén is megtartja a gazdasszonyok jó hírűvő elite álarcos-bálját. A tombolával és egyéb meglepetéssel egybekötött bál február 2-án lesz a Vigadó összes termében. Az ülésen Bathiany Gézáé grófnő pártfogónő, Damjanich Jánosné elnökő és Hegedűs Sándorné alelnökő fölkerésére a következő vá-

Isztványai tagok vállalták el a tombolaszálakat: gróf Keglevich Arthurné, Szokolay Kornélné, Hallay Ferencné, Grúz Albertné, Bayer Béláné, Vajda Károlyné, akiknek évek óta első sorban köszönhető, hogy a bál buzgósságuk és fíradhatatlanságuk folytán jelentékeny összeget jövedelmez az egyesület leányarvájára. A nevezett urnók, a kiknek a tombolaszálaknál a szép és előkelő uriaszonyok és leányok egész serege fog segédkezni, lelkesen buzgólkodnak, hogy a Gazdaszonyok álarcos báljának anyagi és erkölcsi sikere az idén is elérje a megszokott mértéket.

(A jogászbál. A farsang előkelő báljait a jogászok nyitották meg mai báljukkal. A fényes mulatság, amely jótékony célt szolgált, a Royal diszteremben zajlott le régi hírnevéhez méltóan. Pontban tíz órakor kezdett bele Radics bandája a *Nem útik a jogászt egyon...* kezdetű jogászszárdásba és ettől kezdve folyt a mulatság egész hajnalig. A bála Márkus Jenő invenciozus keringőt szerzett. A meglehetősen nagy sorából sikerült a következőket följegyeznünk:

Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula, Hegedűs Sándor, Csel Ervin, Darányi Ignác, Vörösmarty Béla, Széll Ignác, Nagy Ferenc, Gromon Dezső, Gránzenstein Béla, Kiss Pál, Márkus József, gróf Apponyi Lajos, dr. Wekerle Sándor, Berzeviczy Albert, báró Podmaniczky Frigyes, gróf Festetics Tasziló, gróf Csekonics Endre, herceg Lobkovitz Rudolf, gróf Tisza István, Ernest Kálmán, Ludwig Gyula, Neményi Ambrus, gróf Vigyázó Sándor.

A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Ambrózy Józsefné, Boytha Antalné, Emmerling Vilmosné, Erődy Béláné, Dollinger Gyuláné, Fesztay Lajosné, Gyárfás Endréné, Gerbaud Emilné, Ghyzey Dénesné, öz. Ghyzey Emilné, Hajnik Imréné, Hauser Gézané, Jácics Ferencné, Jakabffy Ferencné, Justh Gyuláné, Lafranco Jánosné, Lukács Antalné, Lukács Lászlóné, Lucezbacher Pálné, Majthényi Julia, Nagy Ferencné, Pallavicini Edéné Örgöfné, Ráth Jánosné, Ruttkay Kálmáné, özvegy Szibik Antalné, Széll Ignácné, Schlosser Edéné, Scholárszky Szaniszlóné, Samota Zsigmondné, Szűcs Károlyné, Schreyher Károlyné, Suhajda Józsefné, Szegedy Maszk Hugóné, Tóth Gézané, Unger Béláné, öz. Vancsary Sándorné, Vannay Gusztávné, Virava Józsefné, Závody Albiné, Hortby Valérné, Daniel Gáborné.

Leányok: Ambrózy Ferike, Ambrózy Ilonka, Boytha Lolo, Concha Klári, Daniel Anna, Emmerling Anna, Vima, Dollinger Alice, Fesztay Erzsike, Fesztay Margitka, Gyárfás Annus, Gerbaud Marcella, Gerbaud Gabriella, Ghyzey Ella, Ghyzey Mariska, Hajnik Erzsike, Jakabffy Mártha, Justh Elza, hr. Kaas Erzsike, hr. Kaas Stefánia, Koller Emma, Lafranco Mariska, Lukács Alice, Lukács Ilonka, Lucezbacher Mici, Nagy Edit, özgróf Pallavicini Stefánia, Ráth Panni, Ruttkay Irén, Szibik Jolán, Solárszky Mici, Schreiber Olga, Szűcs Margit, Szende Anna, Stösser Alice, Unger Della, Széll Mariska, báró Szébach Aranka, Szolári Mari, Virava Luiza, Tóth Rózsi, Vannay Janka, Vancsary Irén, Szegedy Maszk Leona, Szegedy Maszk Zsuzsa, Závody Olga, Hortby Erika, Lázár Ferike, Lázár Nusika, Vécsey Margit, Tandor Margit.

(A Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete ma este tartotta meg az egyesület palotájában a szezon első táncestjét. A mulatságon előkelő közönség volt jelen és a szeszont megnyitót est fényesen sikerült. Jelen voltak:

Asszonyok: Fáy Antalné, Gluzéky Imréné, öz. Gross Blaskovich Sándorné, Janovcz Lajosné, Knoll Nándorné, Kallivoda Ferencné, öz. Klemens Stolc Antonia, Sz. Kiss Gyuláné, Leyr Jenőné, Michel Alajosné, Vargay Kálmáné, Vallaszky Gusztávné, Ullrich Antalné, Windisch Jánosné, Tiry Jánosné.

Leányok: Alm Adrienne, Antal Ida, Erkel Sárika, Fáy Anna, Földessy Ilonka, Gluzéky Aranka és Micie, Gross Blaskovich Mariska, Kégy Mariska, Kallivoda Clarisse, Kelemen Katóka, Kiss Sarolta, Lendvay Vargay Sárika, Leyr Gabriella, Lengyel Sárika, Méhely Mariska, Michel Marianna, Siráky Etelka, Vallaszky Margit, Ullrich Irénke, Windisch Berta és Vilma.

(A Vasuti és Hajósai Klubban ma sikerült házi estélyt rendeztek. Az estélyt hangverseny nyitotta meg. Mendelssohn zongoraharaszát *Phyl József*, *Budass János* és *Humphrys Richard* nagy tetszés mellett adták elő. Ifjú *Robicsok Gyula* és *Grosshauss Sándor* szépen iskolázott hangjukkal, *Mathisz Nándor* és *Kuller Ferenc* négykezesükkel sok tapsot arattak. A hangverseny fénypontja *Korán Miksa* elragadó éneke és *Humphrys Richard* gondnoka-művész szólója volt. Az előkelő közönség hangverseny után társasvacsorához ült, amelyet tánc követett. A vidám táncmulatság belenyúlt a hajnalba.

(A Budai mentő bál. A január 26-án a budai vígadóban *Clotild* főhercegnő vendöksége alatt tartandó *budai mentő bál* bizottsága e héten küldi szét a meghívót. A rendezőség az alkalomból figyelemzéstí mündazokat, akik előzéstől nem kaptak volna meghívót, de a bálom részt venni óhajtanak, hogy ebbeli igényekkel forduljanak a rendezőséghez, Fiumezsáló, II., Lánchid-utca.

SPORT.

A korosolyásó bajnokság. A városligeti tavon szorgalmasan folyik a training az idei korosolyásó bajnokság versenyre, melyek e hónap 19 és 21-ikén fognak lezajlani. Ugy *Oestlund*, a norvég trainer, mint a versenyek résztvevői erősen bíznak benne, hogy a 27-iki nemzetközi versenyben is megállják helyüket, sőt Bécsbe menve, ott is dícsőséget szereznek a budapesti korosolyásó-egyletnek. Az egyleti tavon különben vígan folyik a korosolyásó, a tagok napról-napra jobban olikjanak a nagy pályát, melynek jegy előke óta nem volt olyan jó, mint most.

Lóverseny Nizzában. A nizzai meeting holnapi második napján dől el a meeting főversenye, a

40.000 frankos Grand Prix de Monaco. A 4400 méteres akadályversenyben több mint tíz ló részvétele várható.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Válassz a „Drága kis levélké”-re. Dr. Virág Mór tegnap közölt leveléből tévedés folytán kifelejtődött éppen az a rész, mely a szóban forgó kérdést szakszerűen megvilágítja. Az a névtelen irat, magyarul dr. Virág Mór levelében, mely akkora port vert fel, holott nem is poros akták között feküdt, a legártatlanabb természetű segédesszék. *Se nem drága, se nem levél, s a jogügyi titkárhoz címeze nem is lehet, hanem egyszerű conceptusa a perben szereplő ügyvéd beszédének.* Ez a conceptus segítségére van a jegyzőkönyvvezető jogügyi titkárnak a jegyzőkönyv elkészítésében. A titkár semmi egyéb hasznát nem veheti minthogy a peres ügyben nem ítélkezik. Ilyen conceptusok majd minden tőzsdebirósági perben szerepelnek, s ezektől eddig az ideális jognak a hajaszála sem görbült meg.

Ezeket tudatja velünk dr. Virág Mór, s mi ma is készséggel elismerjük, hogy illetékes ebben a kérdésben információit adni.

Ezzel kapcsolatban közöljük a tőzsde titkárnak hozzánk beküldött alábbi sorait:

A néhány nap előtt ellenem inszenált és azóta naponta különböző kiadásokban fölfrissített rágalomra nézve kijelentem:

1. A dr. Schäfer-féle ügyben magam kértem fegyelmi eljárást magam ellen, és mert ennek elébe vágni nem akarok ezuttal, csak azt jelzem, hogy az eredményt annak idején magam fogom nyilvánosságra hozni, ugyancsak erre az időre tartván fenn ez esetben, ez ügyben teendő lépéseket.

2. A Magyar Szó e hó 11-iki számában dr. Szőrényi aláírással közölt levél miatt a sajtópört megindítottam.

Nyugodt lelkiismerettel várom mindkét ügyben az ítéletet, mely méltatlanul meghurcolt becsületemnek elégtételt fog adni. Dr. Félégyházy Agost.

Rakovszky István sajtópöre.

Budapest, január 12.

A Nagyváradí Napló 1900. évi március 9-én *Hajsza Bányfy* ellen címen vezércikket írt, melyre az *Alkotmány* azt felelte, hogy abban „durva és alantörő sértések foglaltatnak *Rakovszky István* képviselő ellen s hogy *Rakovszky* végtelenül sajnálja, hogy Budapest oly messze esik Nagyváradtól, különben a cikknek aláíróját fölön fogná. *Halász Lajos*, a nagyváradí újság szerkesztője, az *Alkotmány* e megjegyzését *Rakovszky István* sugalmazásának tulajdonította s március 11-én a következő táviratot küldte *Rakovszky*knak:

— És ön még mindig gvallárnak tartja magát? Március 25-én pedig a következő nyiltéri közleményt írta egyik esti lapba:

„Ön én rólam, a kazár hírlapíróról kicsinyléssel nyilatkozott, dacára annak, hogy elintézetlen ügye van velem.” Majd így folytatta: „*Rakovszky* cs. és kir. kamarás ur a tisztességet zónák szerint méri s ez is mutatja, hogy gyáván viselkedett a nálánál mindenestre kifogástalanabb tisztességű emberrel szemben.”

Rakovszky s nyiltéri üzenetért *Halász Lajos* ellen sajtópört indított, ki viszonydat emelt *Rakovszky* ellen az *Alkotmány* válaszában foglalt sértését.

Ebben az ügyben ma tartották a tárgyalást *Zeitvay Leo* elnöklele mellett. A személyesen megjelent magánpanaszot, *Rakovszky* képviselőt, a tárgyaláson dr. *Günther Antal* ügyvéd képviselte. Vádlottat dr. *Désy Géza* nagyváradí ügyvéd védte.

A vádirat rendelkező részének felolvasása után az elnök a vádlottat hallgatta ki.

— Megértette a vádiratot, bűnösnek érzi-e magát?
— Nem.
— Miután itt két sajtóközleményről van szó, s ön ezeknek a szerzője a saját beismerése szerint, ezen támadásokat tartalmazó cikke megírását mivel tudja indokolni?

— Méltóságos elnök ur! Tíz éve, hogy hírlapíró vagyok. Soha ezen idő alatt sajtópöröm nem volt egyetlen cikkem miatt sem. Most akadt az első, azért, mert a néppárt ellen írtam.

— Itt most arról a két nyilt levélről van szó, amelyek *Rakovszky István* képviselőt támadják. Ezeknek semmi köze sincsen a pártpolitikához.

Halász Lajos hosszasan vázolja az akkori politikai helyzetet. *Rakovszky* viselkedése kényszerítette arra, hogy megírja a *Hajsza Bányfy* ellen című cikket.

— Mikor ezt a cikket megírtam — folytatja *Halász*, — az *Alkotmányban* egy éles cikk jelent meg, amelynek tartalmából azt kellett következtetnem, hogy azt *Rakovszky István* írta vagy insíráta. A cikk által sértve éreztem magamat s akkor sürgönyöztem *Rakovszky*knak, hogy nem gvallóros az eljárása. Amikor pedig értesültem, hogy táviratomat mosolygva mutogatta a folyosón s rólam, mint kazár újságíróról kicsinylőleg nyilatkozott kényszerítve éreztem magamat a nyiltéri nyilatkozatot megírni.

— Nem tudakozódott az *Alkotmány*nál, hogy ki írta a cikket?
— Nem.
— Miért?
— Mert tapasztalásból tudom, hogy az *Alkotmány* semmiféle lovagiaság iránt érzékkel nem bír.
— Az elnök ezért rendutasítja *Halászt*. Majd felolvastatja a két inkriminált cikket.

Az elnök: Honnan kapta az értesítést, hogy *Rakovszky* önről, mint kazár újságíróról kicsinylőleg nyilatkozott?

A vádlott: Teljesen megbízható forrásból.
— Sérteni akarta ön az első cikkével *Rakovszky* képviselőt?

A vádlott hallgat.

Az elnök: Konstátalom, hogy erre a kérdésre nem kíván felelni. A távirat, melyet *Rakovszky István* hoz intézett, így kezdődik: „En ön ellen sértő cikket írtam”. Ebből világos, hogy sértő szándékkal írta már az első cikket.

Az elnök fölvolvassa a *Nagyváradí Naplóban* megjelent cikknek néhány kifejezését.

— Ugyan mit szólna, jegyzi meg az elnök, ha magát ilyen kiejegzéssel illetnék? Nem látja be, hogy ez sértés?

A bizonyított eljárás ezzel véget ért s a pörbeszédre került a sor.

Elsőnek dr. *Günther Antal*, *Rakovszky* jogi képviselője beszélt, előterjesztve a vádat, fogház s pénzbüntetéssel kéri sújtani a vádlottat. Utána *Rakovszky* szólalt fel. A tárgyalás folyamán több oly dolog hoztatott fel, amelyek szükségessé teszik, hogy felvilágosítást adjon egyéni gondolkodásáról s tetteiről. Tilakozik, mintha 6 belekötne mindenkibe s párbajmániában szenvedne. A politikai élet vitája őt is belesodorja az afférekbe s elismeri, hogy ezeket az afféreket karddal és pisztolyval kellett elintéznie. De nemcsak őt sodorták bele a párbajokba a politikai viták, hanem a higgadtabb gondolkozású embereket is.

— Igaz, — ugymond, — hogy a vita hevében sértegetem de ha méltatlanul bántottam valakit, volt bátorságom az illetőt megkövetni. En, mikor a cikk megjelent, tisztában voltam annak az intencióával. Láttam, hogy pályáznak rám s én elhatároztam, hogy nem reagálók a támadásra. Rövidre rá kaptam a táviratot. Azt egészen jókedvűen vettem. Tudtam a sértő szándékot s barátaim helyeselték, hogy nem reagálók rá. Elutaztam. Hetek után a kezembe került ez a nyiltéri levél. En a sértés megtorlásán kívül még egy szempontból kerestem itt orvoslást. Sajnos, magam is álttam már itt párvialadért. Ez esetben nem ezen az uton akartam magamnak elégtételt szerezni. Rólam mindenki tudja, hogy tudtommal rosszat el nem követek, mindenki tudja, hogy könnyebben megyek bele a párbajba, mint más, bár magam a párbajt elítélem, de eszembe jutott, hogy ha ez a dolog nem velem, hanem egy hivatalnoknál történik, aki nincs abban a helyzetben, mint én, aki aztán egy fegyverforgató ember kardja elé kerül, ott marad és sirathatják az árva s a támadó, mint hős tavozik a küzdőtérrel. En azt akartam megmutatni, hogy ilyen nyiltéri levelekkel szemben nem szükséges kiállni. Akinek tiszta lelkiismerete van, az forduljon a törvénytészékhez, ott megkapja az elégtételt.

Dr. *Désy Géza* védté hosszabb védőbeszédében erősen vitatta védencének ártatlanságát. A törvénytészék *Halász Lajos* kértrendbeli becsületsértés vétségéért 5 napi fogházra és kétszer 50 korona bírságra ítéte. Az elítélt felebezzett.

Nyiltér.

Előzetes jelentés.

Miután Kohn Heilmann és fia bécsi cégől bírt az „Angol szabados” címzett közzététől megváltam, 1901. március hó elején helyben

IV. ker., Károly-körut 26. sz. alatt (rölds. és félem.)

Koch Testvérek

férfi- és gyermekruha áruházat

éeg alatt a legmodernebb izlének megfelelő kézzel

Kiváló tisztelettel KOCH MIKSA

Koch testv. cég tulajdonosa. Bpest, Károly-körut 26. sz.

Már most mérték után rendelések ideiglenes helyiségben, IV. ker. Károly-körut 26., föllemlen készítettnek.

Vérgyógyítás

HEMOPÁTHA.

Ezen új eredeti gyógmód bámulatos sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asthma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bürbajknál. Biztos védelem szélhűdés és elmevarog ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyúddással számol be.

E gyógmód megalapítójának és egyedüli képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosának (Hemopáthá) rendelt. delő intézete van Budapest, V., Váci-körut 18. sz. alatt.

Rendelés naponta 9—1 és 8—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógy módja.

Köszönetnyilvánítás.

Mind azon tisztelt ismerőseim, barátaim és üzletfeleim, kik borzultem 100 éves fennállásának megünneplése alkalmából szívesek voltak szívvelyes üdvözléssel kitüntetni és személyem iránti jó indulatukat nyilvánítani, — fogadják ez uton legmélyebb hálás köszönetemet.

Arad, 1901. január hó.

Mély tisztelettel

DOMÁNY JÓZSEF

cs. és kir. és ő felsége a szász és szerb király, ugy mint ő felsége Károly bajor hercegnek udvari szállítója szőlőbirtokos és bornyagkereskedő.

ÉRTESÍTÉS.

Igen t. vevőink általános kívánalmának engedve, 1901. január 1-től pontosan számított, legrégisb **szabott árakat vezetünk be**, melyeket dusan felhalmozott nő divatruktárunk minden egyes cikkén láthatóvá tettünk, mit ezen nel szívós tudomásul adunk. Kiváló tisztelettel

Fischer Simon és Társai

selyem-, bársony-, csipke-, sziaig-raktára

Budapest, V., Bécsi-utca 7. és Deák Ferenc-utca 12.

Budapest székesfőváros VII. ker. előjárósága.

1383 sz.
1901.

Tárgy:

Steiner József cukrász- és pékmester (Király-utca 67.) korvénye cukrász- és pékműhelyének megvizsgálás tárgyában.

HATÁROZAT:

Ámbar alulírott előjáróság a kerületben levő pékműhelyeket, tehát **Steiner József cukrász- és pékmester** műhelyét is nyilatvartarja és évente több ízben tiszti orvosi által ellenőriztetni, így tehát ez irányban külön intézkedés szükségse nem forog fenn, mindazonáltal **Steiner József** abbeli kérelmét, hogy pékműhelye hatóságilag sűrűsően megvizsgálásnak, indokoltnak és kivételesen teljesítenének tartja, tekintve a kérvényben felhozott amaz okot, hogy a napilapokban cukrász- és pékműhelye ellen intézett támadás által ugy egyéni, valamint üzleti megbízhatósága is kockán forog. Az erre vonatkozó vizsgálatok a tegnapi nap folyamán megjelentvén, ezek eredményeképe képest alulírott előjáróság kijelenti, hogy a délelőtti alapos és kimerítő vizsgálatnál, melyben a ker. előjárón kívül a ker. tiszti orvos ur és mérnök vettek részt, köztisztaság és közegészség szempontjából sem a műhelyben, sem a legények alvó szobáiban semmi olyast nem talált, ami kifogás alá esnék. — Ugyanez nap este jelen a kerületi előjáró és a kerületi tiszti orvos váratlanul ujból megjelentek a cukrász- és pékműhelyben, hogy az éjeli munkát megsejmeljék. — Ismét alapos vizsgálatot tartottak, de a közisztaság és közegészség, valamint a közsítványoknak ugy előállítás, mint elárusítás közben való kifogástalan tiszta kezelése szempontjából mindent rendben levőnek találtak. A műhelyek tiszták, ugyiszlén az alvó helyek is, melyek nem taluzsultak és a műhelytől elkülönítveek.

A sütemények, tej- és vajfélék kifogástalan minőségűek és mint az előjáróság meggyőződött, utóbbiak kiváló tejjegészségűek származnak. Ezen vizsgálatok eredménye után hatósági intézkedés szükségse nem forog fenn. Miről **Steiner József cukrász- és pékmester** Király-utca 67. felzetén értesítettik.

Budapestben, 1901. évi január hó 12-én.

A VII. ker. előjáróság:

Eszlár Sándor,
előjáró.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, január 12. *Gizella* bajor hercegné ma délután leányának, *Seefried* bárónának látogatására Znaimba utazott, ahonnan este visszatért Bécsbe.

Madrid, január 12. Mucientesben, Valladolid tartományban, reitentes tüzevész támadt, amely a fél várost elpusztítással fenyegette. Két ember összeégett. Valladolidból segítséget küldtek.

Az osztrák választások.

Bécs, január 12. A krakói *Novo Reforma* közlése szerint az osztrák képviselőház február 1-én tartja első ülését.

Bécs, január 12. Ma a karinthiai városok, a csehországi kamarák és a morvaországi nagybirtokosok összesen 19 képviselőt választottak. Sziliziában, Tirolban, Görzben, Isztriában szintén a kamarák választottak. Két kelyen pótválasztás volt. Brixenben *Schrott* katolikus néppárti, Olmützben a kereskedelmi kamara részéről *Primavesi* Róbert német haladópartit választották meg képviselőnek.

Bécs, január 12. *Karinthiában* ma választottak a városok. Egyes vidékeken a kereskedelmi kamarák. A mai választásokban két érdekes eset volt, hogy az égeri kereskedelmi kamara szavazatai a népet néppárt jelöltjé juttatták többségre, holott ez *Plener* mandátuma volt mindig. *Steinwendert* is megválasztották *Karinthiában*.

Linz, január 12. A *Volksblatt* közli, hogy *Ebenhoch* nem akar mandátumot vállalni. Itt hát a klerikális párt vezér nélkül marad, mert a másik vezér, *Dipauli* szintén kimarad a parlamentből.

A szerb trónbeszéd.

Nis, január 12. A trónbeszédben, melylyel *Sándor* király a szkupstina ülészakát ma megnyitotta, a király első sorban fölemli azzal a nővel való házasságát, akit szeret, aki békét és boldogságot hozott a királyi házba. Örömmel adja hírül ma, hogy a frigtől nem maradt el az áldás, hogy a királyné áldott állapotban van. Egyidejűleg a király a népképviselőt előtt legnelebbebb köszönetét fejezi ki azért a készségeért, melylyel az orosz cár, midőn őt régi szép szerb szokás szerint az esketési tanu tisztére fölkerítte, ezt a tisztet elvállalni kegykedett. A kölesönös rokonság kötelekeinek e megújításával az orosz uralkodó nemcsak személyes szimpátiáit tanusította a királyi ház iránt, hanem ujjab bizonyítékát is adta annak, hogy az ő népe és a szerb nép közötti vérokonság továbbra is megbízható zálog marad.

A trónbeszéd kiemeli, hogy Szerbiának az összes nagyhatalmakkal és a szomszéd országokkal való viszonya állandóan barátságosan alakult. Gondoskodásának tárgya lesz, hogy ezt a barátságos viszonyt a jövőben még jobban megerősítse, nevezetesen a két nagy szomszéd állammal, *Ausztria-Magyarországgal* és az ottomán birodalommal, melyekkel Szerbiát kulturérdekek, valamint kereskedelmi és földalmi érdekek bensőbbben egybekötik. Köszönettel említi fel a trónbeszéd, hogy a szultán a király házassága alkalmából külön követséget küldött és megemlékezik a perzsa sah látogatásáról.

A belpolitikára áttérve, a trónbeszéd konstátálja, hogy az előbbi kormányban hiányzott a jóakarát és a képesség a király programjának végrehajtására. Ez a kormány semmiképpen sem igazolta a belője helyezett bizalmat és színikoblasága és türelmetlensége által a pártiszenvedélyeket és a gyűlöletet még erősebben felszította. Végül a kormány megkísérette, hogy az uralkodót illojális módon kijátszssa és az országot megségényítő anarkhiának szolgáltassa ki. A király meg van róla győződve, hogy a mostani kormány, mely teljes bizalmát bírja, főleg miután *Milán király végleg elhagyta az országot*, jobb jövőt elő vezet Szerbiát. A trónbeszéd az új era bizonyítékaként felemli az összes politikai elítélteknek adott kegyelmet.

Különös dicsőrelel emlékezik meg a trónbeszéd az 1900/1901. évi előirányzatról, mely jelentékeny megtakarítások utján lehetővé teszi az államháztartás egyensúlyának végleges helyreállítását.

Végül a trónbeszéd különböző jelentékeny reformokat jelent be a hadügy, igazságügy és a közoktatás terén és az ég áldását kéri a népképviselőt működésére.

A német csatornájavaslat.

Berlin, január 13. A porosz képviselőházban ma előterjesztették a csatornájavaslatot, mely 389,010,700 márkát követel a Rajnból a *Weseren* át az *Elbbe Magdeburg* mellett vezetendő csatorna és egy nagy hajózási csatorna építésére Berlin és Stettin közt, továbbá az Odera és Visztula közt létesítendő vízi utakra, valamint az Alsó-Odera, az Alsó-Havel és a Spree szabályozására.

Walsin-Eszterházy felelbezés.

Páris, január 12. Az állantanács ma tárgyalta *Walsin-Eszterházy* volt őrnagynak a felelbezését a fegyelmi bíróságának 1889. augusztus havában hozott ítélete ellen, amelynek következtében *Eszterházy* a tisztikar jegyzékéből kitorölték. *Eszterházy* főként arra alapítja felelbezését, hogy *Cavaignac* az akkori hadügyminiszter, a képviselőházban tartott beszédével a fegyelmi bíróság összeállítását, és hogy továbbá a fegyelmi bíróság összeállítása nem felel meg a szabályoknak. A kormány képviselője a felelbezés elutasítása mellett foglalt állást. Az állantanács a legközelebbi pénteken hirdeti ki határozatát.

A szerb felségsejtési pör.

Belgrad, január 12. Ma tartották meg a közönség nagy érdeklődése mellett a törvényszéki tárgyalást a felségsejtéssel vádolt *Cincár* Markovics nyugalmazott esendőrezdes ügyében. Az államügyész felolvasta az inkriminált sértő leveleket, melyeket a királyhoz, a metropolitához és *Nikolics* tábornok özvegyéhez, aki *Orbenovics*-leány, névtelenül intézett és melyek hallatlan sértéseket tartalmaznak a király, a királyné, a metropolita és a kormány ellen. Az államügyész a legmagasabb büntetést, vagyis tíz évi börtön alkalmazását indítványozza. A vádolt tagadja, hogy ő írta a leveleket. Déután folytatják a tárgyalást.

A délutáni tárgyaláson a nyilvánosság kizárása mellett felolvasták az inkriminált sértő leveleket. *Trithovics* védő kérelmére a törvényszék elhatározta,

hogy *Cincár*-Markovics ezredes elmeállapotát a törvényszéki orvosok által megvizsgáltatja. A tárgyalást azután elnapolták.

A szent kapu bezárása.

Róma, január 13. Ma este a pápai majordomus a pápai méltóságok kíséretében a Szent Péter-temp-lomba ment, hogy zárt ajtók mellett végezze a szent kapu végleges bezárásának szertartását; a szent kapunál művészi kivitelű kazetták helyeztek el, mely arany, ezüst és bronz-érmekkel, a pápa képmásával és a szent évre vonatkozó feliratokkal van ellátva és számos katolikus egyestület és magánosok által küldött emlékjeleket tartalmaz.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 12. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Az Egyesült-Államok piacán a gabonaárak egy centtel estek; Párisban lanyha volt a hangulat, az angol piacokon pedig az árujavulások tartották magukat. Berlinben a szigorú hideg következtében az áremelkedés elszorult a buza ugy állott, mint a múlt szombaton, rozs ellenben mérsékelt javulást mutatott. Az itteni piacon a hideg időjárás nem okozott aggodalmat s az irányzat buzában és rozsban nem éppen jelentéktelen gyűngülést szenvedett a hét közepén, de később javult. Jegyzettek: buza tavaszra 7.86, rozs tavaszra 7.80, zab tavaszra 6.33, tengeri május-juniusra 5.28 koronán. A kászárkú piacán e héten az üzlet csöndes volt. Eladtattak: 5000 mm. Padé 76 1/2 kg. 8 K. tavaszra Bécsből három hónapra; kis tételekben: 77 kg. bánáti 7.80 K. Bécsből 77 1/2 kg., szlavoniái 7.80 K. bécsi malomból, 79 kg. 7.30 K. Mezőtúrról, 77 1/2 kg. 7.65 és 77 1/2 kg. 7.70 K. Tornóceről, 77 kg. 7.22 1/2 K. Verebelyről, 76-76 1/2 kg. 7.25 A.-Marosról, 77 kg. 7.5 K. és 7.10 K. Ipolyságról, 77-78 kg. 7.10 K. és 8-gy. 7.35 K. B.-Gyarmatról. Rozs 5-10 fillérrel drágult; Tapolcsányról 7.15 K. Ipolyságról 7.5-7.- K. B.-Gyarmatról 7 K., Lepsényről 6.90 K., Léva 6.80 K., Kistelek 6.80 K., Pélegháza 6.85 K., Kecskemét 6.92 1/2 K.; árpában nagyobb volt a forgalom, irányzata szállár, ára 10-15 fillérrel emelkedett. Zab 10, tengeri 5 fillérrel magasabb. Idei tengeri 5.30-5.40 K.; magyar zab minőség szerint 6.10, 7.- K. Liszt-üzlet normális volt szállár árakon, korpá 5 fillérrel szállárult.

Bécs, január 12. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 661.75. Magyar hitelrészvény 607.-. Angol-Osztrák bank 270.-, Bécsi bank-egyesület 455.50. Union bank 539.-, Länderbank 406.-, Osztrák-magyar államvasut részvény 668.-, Lombard 109.50. Elhavölgyi vasut 469.-, Eszakiungyati vasut részvény 458.-, Dobányrészvény 292.-, Rimamurányi vasut 457.-, Alpeai bányarészvény 425.-, Májusi járadék 98.30. Magyar koronajáradék 92.20. Török sorsjegyek 104.50. Német birodalmi márká 117.70. Napoleon d'or 19.14.

Bécs, január 12. A *Landesberger, Wachtel* és társa cég a jövő kedden piacra ad 3000 darab zsolnai posztógyár-részvényt. A társaságot, amely a lefolyt üzletévben 8 forint osztalékot fizetett, a *Livé*-féle brünni cég alapította.

Berlin, január 12. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 98.25. Magyar koronajáradék —. Osztrák hitelrészvény 208.10. Osztrák-magyar államvasut 142.60. Déli vasut 25.60. Eszakiungyati vasut —. Elhavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 218.30. Buschtienhradi —. Orosz bankjegy —. (Utolsó.) Lombard —.

Frankfurt, január 12. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Arólyamok január.* *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 208.75. Osztrák-magyar államvasut 142.60. Déli vasut —. Osztrák aranyjáradék —. Olasz járadék 95.40. Laura-kohó 194.50. Harpeni 170.80. Discont —. Alpeai —. Bécsi bankjegyesület —.

New York, január 12. (Térmenytőrsé.) (Zárlat.) *Gyapot:* New Yorkban helyben 10 1/4 (10 1/4). Januárca 9.64 (9.52). Áprilisa 9.46 (9.44). New-Orleansban helyben 9.5% (9 1/2). — *Petróleum:* Stand white New Yorkban 7.70 (7.70). Stand white Philadelphában 7.65 (7.65). Refined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.25). — *Zsír:* Western steam 7.65 (7.65). Robe és Brothers 7.85 (7.85). — *Tengeri irányzata tartott.* — Januárca 46 1/4 (46 1/4). Márciusra 45 1/4 (45 1/4). Májusra 44.- (44 1/4). — *Buza* irányzata állandó. Piros ősi helyben 81 1/4 (81 1/4). Januárca — (80 1/2). Márciusra 81 1/4 (81.-). Májusra 82.- (81 1/4). Júliusra — (81 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2 1/4 (2 1/4). — *Kivé:* tair Rio 7. sz. 7 1/2 (7 1/2). Jan-ra 5.55 (6.60). Márciusra 5.75 (5.75). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.70 (2.70). — *Cukor:* 3 1/2 (3 1/2). — *Ős:* 26.25 (26.25). — *Réz:* 16 1/2 (17.-). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 12. (Térmenytőrsé.) (Zárlat.) *Buza* irányzata szállár. Jan-ra 74 1/2 (74 1/4). Márciusra — (—). Tengeri irányzata szállár. — Januárca 86 1/2 (86 1/2). — *Zsír:* Januárca 7.32 (7.35). Márciusra — (—). — *Szalonna* short clear 7.32 (7.35). — *Sertészsír:* Januárca 15.25 (15.05). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 13-án.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal.

A férjek öröme.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: A. Valabrégue
Fordította: Fái J. Béla.
Személyek:
Chambodard Fenyvesi Rondinot Balassa
Claire Varsányi
D'Azerolles Hegedűs Thereson Vendrei
Elise Lenkei Alfred Gyöző
Laverdière Tapolezai Auguste Kardos

Este:

Hőbortos Márta.

Színmű 1 felv. 2 képb. Irta Holitscher Fülöp.

Személyek:

A molnár Kazaliczky Rocca dr. Gyöngyi
A lelkész Mátyás Marietta Nőgrády
Márta Jászai Pietro Gyöző
Szende Balassa Francesco Rónaszéki
Tibor Bihari

Utána:

Másodszor:

A szálla.

Vígjáték 1 felvonásban. Irta Mocsári Béla.

Személyek:

Szabó Hegedűs Dr. Kalmár Góth
Iréen Csillag T. Klementin Haraszthy

Végül:

A királyné apródja.

Vígjáték 1 felvonásban. Írták Heljai Jenő és Makai Emil. Zenéjét szerzte Kún László.

Személyek:

A költő Vendrei A hadapród Varsányi
A bankár Gyöngyi A gazdszony Nikó
A bankárné B. Lenkei

Kezdeté 7/8 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 13-án.
D. u. 2/3 órakor, bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal
Blaha Lujza asszony mint vendég:

A fau rossza.

100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszínmű
dalokkal 3 felv. Irta Tóth Ede. Zenéjét összeállította
Erikl Gyula.

Személyek:

Feledi Gáspár Horváth Finum Rózi Blaha
Lajos Szirmai Csapó Marton
Boriska Kárpócai Csapóné Izsóné
Bátki Teresi Lukács J. Kántortanító Ujvári
Göndör Kiss Gonosz Pista Szabó

Este:

A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall.
Fordította Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét
szerzte Sidney Jones.

Személyek:

Antonia Bojár Diomed Raskó
Iris Hegyi Silvius Szerdahelyi
Pomponius Németh Manlius Ujvári
Heliódorus Kovács Lollius Nagy
Aspasia Ámon Curius Delli
Archias Kenedich Melanopsis Izsóné

Kezdeté 7/8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1901. január hó 13-án.
D. u. 1/3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Spanyolország.

Irta Pekár Gyula.

D. u. 1/30-kor mérsékelt helyárakkal:

Páris 1900-ban.

Irta: Salamon Udón.

Este:

A XIX. század.

Előadás 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta
Pekár Gyula.

Kezdeté 1/2 órakor.

FOLIES CAPRICE.

9 órakor: Ma: 9 órakor:
Die gestohlene Mitgift.

10 órakor: 10 órakor:
Ő nem tud franciául.

11 órakor: 11 órakor:
Die Champagnernymphe.

Reggel 5 óráig cigányzene a pompás
téli kertben.

Zeneművek!

Teljes operák és operettek:
Sidney Jones: A görök 3 frt.
Görög rabszolga 1 frt 50 kr.
San Toy 2 frt 70 kr.
Kerker: New-York szépe 3 frt.
Monckton: Kis szökővény 2 frt.
Offenbach: Orpheus a pokolban 2 frt 40 kr.
Hoffmann meséi 5 frt.
Lecoq: Angot asszony leánya 2 frt 40 kr.
Verdi: A Trubadúr 1 frt 80 kr.
A Távolság 2 frt 40 kr.
Nigolotto 2 frt 40 kr.
Alarcos béli 2 frt 50 kr.
Rossini: Tell Vilmos 3 frt.
Halévy: A zsidó nő 1 frt 80 kr.

Opera és operette egyveleg:
Sidney Jones: A görök 1 frt 50 kr.
Görög rabszolga 1 frt 50 kr.
San Toy 1 frt 50 kr.
Kerker: New York szépe, 2 fütet szövegvel 3 frt.
Monckton: Kis szökővény, 2 fütet szövegvel 3 frt.
Offenbach: Orpheus, 1 fütet szövegvel 1 frt 50 kr.
Lecoq: Angot asszony leánya 1 frt 50 kr.
Mader Raoul: A Primadonnák, 2 fütet szövegvel 3 frt.
Donath: Szulamit, 2 fütet szövegvel 3 frt.
Operette-Album, a Magyar Színház és Népszínház kedvelt operettjeinek gyűjteménye 1 frt 20 kr.
Bor: Napgyógyozás, 3 fütet szövegvel 4 frt 90 kr.

Tánodarabok:
San Toy, keringő 1 frt 20 kr.
Utolsó csepp, keringő 1 frt 20 kr.
Kis szökővény, keringő 1 frt 20 kr.
New-York szépe, keringő 1 frt 50 kr.
Pis de quatre 80 kr.
Elite eszadás 80 kr.
Casino eszadás 80 kr.
Ellenbelen körmagyar 60 kr.
Almok, keringő 1 frt 20 kr.
Bor, keringő 1 frt 20 kr.
Búr indián 75 kr.
Szóke Tizza habjal, muzika 60 kr.
Zápor, gyorspolka 60 kr.
Szivvelélekek, polka-franciz 60 kr.

Magyar dalok:

Klcsy: 6 magyar dal 1 frt.
Lengyel Miska: 5 magyar dal 1 frt 20 kr.
Akármilyen hullámos a Balaton 30 kr.
Most jöttem meg Páriából 30 kr.
Uj sir van a temetőben 30 kr.
Csongorádi bíró lánya 30 kr.
Sugja a fülöbe 30 kr.
Szalmaszál a vízbe 30 kr.
Van nekem egy imakönyvem 30 kr.
Száz lba egy sorba 30 kr.
Alom volt a mi szerelmünk 30 kr.
Bettyár szubán 30 kr.
Ha tavaszi szél leeng 30 kr.
Csantavéri kis bicika 30 kr.

NADOR KÁLMÁN

BUDAPEST, Erzsébet-körút 26. szám.

GOLIÁT

MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál

Ajánlják:
Dr. Korányi és Dr. Kétyl egyetemi tanár urak.
Időghajokban, verszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségknél stb. kitűnő sikerrel használják. Árak vidékre Kőbányai vasút állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack 17 K. 50 f. 1 " 30 kis palack 13 K. a fogyasztási adót is beleértve.
A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltatják. Budapestben kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben és poharanként a „Quisiana Automata Buffet”-be is.
Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb. Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig állanak.
MEGREDELÉSI HELLY:
Királysörfőző Budapest-Kőbánya

Durbints sógor

Mert mondom, ha már írtak könyvet a lóru is, gyesznóru is, miért ne lehetne könyv a sógorru is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozik, benne van a sógor tozthalála is még más efféle keserves történetek.
Egy könyv 1 forint.
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivataltól, József-körút 18.

MIRJAM.

Irta: Dr. Kiss Arnold, vesprémi főorvos. Remek nyelvvel szóló nő számára írott magyar nyelvű zsidó imádságs könyv. Ára: Vészonskötésben 2 frt 50 kr. Bőrökötés 3 frt 50 kr. Csonttánuatú díszes kötés 5 frt. Legfinomabb bőrökötés 6 frt. Kapható: Köves Béla könyv- és papirkereskedésében Veszprém.

Mindenmü sajtókészítmény fa-, vas- és réz-

BUTOR

valamint kárpitozott butor is, szilárd minőségben, igen mérsékelt árak mellett
résztelvezetésre
elismert, szolid gyárosnál,
Andrássy-ut 2. sz. alatti butoraktárban.

Képes levelező-lapok

szinesznők
brom-ézüst kivitelű arc-kepel díszítve.
Páratlan szép gyűjtemény. Eddig megjelent 4 sorozat. Egy sorozat 12 db-ot tartalmaz, Ára bérmentes ajánlott küldéssel 1 frt 80 kr. (3 K. 60 fl.). Az összeg beküldése után küldi a „Budapesti Napló” kiadóhivatala

József-körút 18. sz.

Aki mind a négy sorozatot egy szerző hozta, az 45 helyett 82 képet kap.
A).
Ábrányiné V. Margit
Blaha Lujza
Felekine M. Flóra
Gazsi Marika
Gombszögi Margit
Jaszai Mari
Kéry Klára
Ligeti Juliska
Szojyer Ilonka
Szvayez M. grófnő
Vizvári Marika
Székely Irén.

Magyar kir. Államvasutak Üzletvezetősége Aradon.
Pályázati hirdetés.

Alkalmi ajándéknak

legcélszerűbb egy INTONA családi hangszer.

Ára 10 forint. Nagyobb alaku 12 forint.
A kórák árja (drébi) 30 krajcár.
STERNBERG ÁRMIN és TESTVÉRE
cs. és kir. udv. hangszergyárt. Általános hangszergyártó
Kerepesi-út 36. szám.

Erzsébet-körút 51.

Szemfényt a vakoknak.

Koller gyógyszerárában

Kristóf-tér.

Hörcher Márton

Pilzeni sörcsarnokában,
Üllői-ut 30.

HOTEL „UNION” SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, ét-terem, telefon, villany-világítás.
Utazóknak kedvezmények.

Haggenmacher-H-Sörfőző

Palack Sör
Különlegesség:
Szalon Sör
Maláta Sör
GYÁRI W. TRÜTS
125000 HEKTO
EYFERMÉLÉS
5 MILLIO PALACK
EYFORGALOM
Megrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5.
Haggenmacher Kőbánya-Haggenmacher Budafok

Ökös tüzelőanyag

köszén brikket
métermázsánként házhoz szállítva 1 frt 56 kr. Tüzelésével óriási pénz takarítást meg. Megrendelhető:
SZÉCSI GYULA első budapesti köszén-brikket-gyárában
VI., Lehel-utca 23. — Telefon 23—49.

MODERN IRÁNYU

BÁLI és ESTÉLYI MEGHÍVÓK

Diszes étkezrendek (menu-k), Asztalkártyák, Táncrendek, Cotonill-jelvények és figurák, nagy számban, ócsa áron. *
KANITZ C. és FIAI, Budapest, V., Dorottyá-utca 12.

Köruti Furdo GOZMOSO

Göz- és porcellán kád-fürdők fűtött teli uszoda, bidégviz Kura, villamos-fürdők.

Erzsébet-körút 51.

A gözmösda gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait.

Köruti Furdo GOZMOSO

Erzsébet-körút 51.

A gözmösda gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait.

Köruti Furdo GOZMOSO

Erzsébet-körút 51.

A gözmösda gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 13-án.

Pollinén Bianchi Bianca vendégfelléptével.

Hoffmann meséi.

Fantasztkus opera 3 felvonásban, egy elő- és utó-játékkal. Zenéjét szerz. Offenbach Jakab. Szövegét írta Barbier Gyula. Fordította dr. Váradi Antal, Fái J. Béla és dr. Radó Antal.

Személyek:

Olympia	Koppéliusz	Kornai
Giulietta	Dappertutto	Mihályi
Antonia	Miracle	
Miklós	Szemil	
Spelanzani	Coehonne	
Crespel	Váradó	
Luther	Ney B.	
Hermann	Stréosz	
Hoffmann	Kertész	

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 13-án.

Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal.

A vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban. Iria Ohnet György. Fordította Fáy J. Béla.

Személyek:

Beaulioné	Lendvayné	Sophie, neje	Nagy I.
Claire, leány	Török	Derblay	Mihályi
Octave fia	Dezso	Susanne	Ligeti J.
Bligny herceg	Gyenes	Moulinet	Ujházi
Préfont báró	Hetényi	Athenais	Maróthy

Este:

Troilus és Kresszida.

Színmű 5 felvonásban. Iria Shakespeare. Fordította: Fábian István. Színe alkalmazta: Boötry László.

Személyek:

Priamus	Szigeti	Menelaus	Gabányi
Hector	Császár	Heléna	Maróthy
Troilus	Beregi	Achilles	Pálly
Páris	Horváth	Ajax	Hetényi
Cassandra	Fái Sz.	Ulysszes	Szaosvay
Andromache	Hettyey	Diomedes	Mihályi
Aeneas	Gyenes	Patroklos	Mindó
Calhas	Egressy	Thersites	Vizvári
Kresszida	Márkus	Alexander	Náday B.
Pandarus	Ujházi	Troilus	Paulay
Agamemnon	Bercsényi		

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 13-án.

Délután 2 1/2 órakor, mérsékelt helyárakkal.

Angot asszony lánya.

Vig opera 3 felvonásban. Szövegét írta Clairville, Siraudin és Koning. Fordította Vezéri Ödön. Zenéjét szerzelte Charles Lecocq.

Személyek:

Angot Clairette	Radvány	Cadet	Kunosi
Lange	Dóry	Buteux	Erdős
Pomponnet	Giréth	Vilmos	Sarlai
Ange Pitou	Palásthy	Louchard	Mátray
Larivaudière	Sziklay	Huszárúsz	Ódry
Trénitz	Füredi	Amarante	Láng

Este:

Primadonnák.

Operett 3 felvonásban, egy változással. Szövegét írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzelte: Mader Raoul.

Személyek:

A gróf	Beöthy	Rózsika	Gombaszögi
Olivia	Margó	Felice mester	Füredi
Lopták	Sziklai	Kovácsmester	Mátrai
Clairette	Szoyer	Pista	Lenkefi
Beppo	Ráthonyi	A rendező	Kardos

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

Kleeberg

Clotilde. Jegyek 6, 4, 2 kor. Mery Béla zeneműkereskedésében Andrássy-ut 12. Telefon.

Szerdán, január 23-án a Royalteremben

Messchaert

János tanár EGYETLEN DALESTELYE.

Jegyek Mery Béla zeneműkereskedésében, Andrássy-ut 12. Telefon

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.

Téli kiállítás

a városligeti új műcsarnokban.

1900. december 1-től 1901. január 15-ig

Nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Csütörtökön 6-tól 11-ig sétahangverseny.

BUFFET.

Belépődíj egy korona.

Vasárnap délután 1 órától 40 fillér.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.

Ma vasárnap 2 előadás, 2 óra u. 1/2 órakor:

Fregoli vendéjátéka

mérsékelt helyárakkal, egész új műsorral. Az Eldorado című Varietében új meglepetések.

Este 8 órakor: nagy előadás.

FREGOLI!!

vendéjátéka csak még rövid ideig. Ma:

„9 óra 23 perc“.

Bohózat 1 felvonásban, 2 képből, 9 személyben. Előadja:

Fregoli Lipót ur.

Továbbá:

Käthe és Armin József

realisztikus, humorisztikus színházi parodisták.

Mde. Marquise Diane de Fontenay

Statues vivants en blanc.

Miss Clara Ballerini

a trapéz királynője.

A téli kert kávéházban zene, reggel 5 óráig.

Jegyek kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9-1 óráig és délután 3-tól és este a pénztárnál, ugyanint Weiss A. nagytársulat Károly-körút 26., 15zede Andrássy-ut 38. és 28. szám alatt egész napon át.

Zsebórák

5 évi jótállás mellett

részletfizetésre

kaphatók

Polgár Kálmán

óras- és ékszer-üzletében

Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Vidékre árjegyzék bérmentve.

Csakis

BISENIUS FERENC KÁROLY.

mál csupán egyedül

Bécsben. I. Singerstrasse II. földemelet.

Óriási választék karnevál- és kottillonekkelből.

Tessék a címzésre figyelni s más hasonló névű üzletekkel föl nem cserélni.

Szenzáció! Uj! Szabadalmazott, tréfa-gránátok, coriandoli- vagy virágosóval, olcsó nagyban árak.

Árjegyzékek ingyen.

10 csomag coriandoli 30 kr. és feljebb.

10 db serpentin (papirkorcsolya) 10 és 20 kr.

100 db kártya választékú füz-bazár-áruhárom 3 frt, 100 db fonyteremény 5 frttól fölfele.

! Magyar tollal írjon minden magyar ember! :

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélírótoll és tollszár gyárának kitünő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmúlhatatlanok és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 564 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 265 szám, 1896 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre.

Náthán Ignác

kártyos- és asztalosbutor egyedüli főraktára

VII. ker.

Erzsébet-körút 23.

Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

Alkalmi

ajándékok

legolcsóbban kaphatók:

LÖVY P.

„Arany forráshoz“ címzett óra- és ékszer-üzletében, mely csak egyedül

Károly-körút 26. sz. a. Jétezik.

Svájci órák: Nickel remontőr óra lánecel 1 frt 90 kr. Acél rem. óra 2 frt 90 kr. Ezüst rem. óra 3 frt 90 kr. Tulla rem. óra 4 frt 50 kr. 14 karátos arany rem. női óra 8 frt 90 kr. Nagy rakár mindenféle ékszerekben. Törött vagy régi aranyat a legmagasabb árrban veszek vagy becserelek. Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve, vidékre megrendelések csak utánvét mellett eszközöltek.

Szállítható izzó-harisnyák

(Aner hálók nem szabaddalmi kihágás.) Azonnal használatok minden egőre alkalmak.

25 darab 8 forint
50 „ 11 „
100 „ 20 „

bérmentve házhoz szállítva, jótállás mellett, utánvétellel.

Gilistramp-fabrik „Brillant“ Berlin, Linkstrasse 27 g. Köpes árjegyzék bérmentve, ingyen.

4 1/2 kg. Cuba 6 frt 75 kr.
4 1/2 „ Mocca 7 frt 42 kr.

Remek kávékeverék:

2 kg. Soerabaja
1 „ Modjokerto-Jáva
1 „ Brabatos-Mocca
5 kg.
9 frt 58 kr.

A kávéhoz esomagolható:
1/4 kg. Imperial-tea
1 frt 60 kr.

Árlap ingyen és bérmentve.

Minden szó egyszerű beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

ALDÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásokról a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Házasság. Egy huszonegy éves feleség... Édes kis 21. Talán csak nem berzenkedik... Hónka 10. Nos! nos! mi történik a válaszal?

Üvadásképes fiatal hölgy, ki a könyvelés és a levelezésben is teljesen járatos... Szabadalmakat kieszorölt és értékesít... Ruhavarrónó kintleno járás, olcsón vállalkozni... Gézamalom oladó Lang-féle 50 H. P. Cornvali-kazán...

A Yost-írógép r. t. (Erzsébet-körút 9-11, New-York palota)

Hazai Ipartermelők Ismertetője

uj magyar és német nyelvű gyorsírásai tanfolyamokat nyit. Jelenkezők az Orsz. Magy. Gyorsíró-Egyesület védnöksége alatt álló. Bátori Dezso középiskolai tanár ur által vezetett gyorsíró, valamint gépróftanfolyamokhoz bármikor felvételnék.

Ruházati ipar. Legjobb egyenruhák, legszébb díszöltönyök, legolcsóbb liberák... Sztakéreg, fagyapót, seprű és kefenyélék minden méretben...

Köznevelő-osztály. Őszi menckoff 4 fill. Téli kabát 7 fill. Felöltő 4 fill.

Rothberger Jakab, Kristóf-tér 2. I-ső emelet. Találmányokra szabadalmakat kiadó... Kalmár J. mérték, híve szabadalmi ügyintéző...

A Dieu pour toujours! Annak ki csak önző érdekek közeledt hozam, aki minden anyagi érdekeit velünk elzárta nem akart, nem szájára vette, hogy boldogságomat megzavarja...

Egy szegény asszony bármilyen házi teendő elvégzésére ajánlkozok... Szegheőné S. Lujza BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Nevelőnő. Észak német-honi, kitűnően beszél angolul és franciául, kintleno zongorá, rajzol, fest, keresszín, rajzol, fest, keresszín alkalmaztani...

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehérített és szines pamutárkat.

Kimoshatlan Ruhajelző - Ténta fehérnemű jelzésére kapható TINTNER J. E. belyegző-gyáros és vasaló-készlettel BUDAPEST, Kilyó-utca 10. szám.

„Első próbának” Levél van a kiadóhivatalban. Műkedvelő Hordár. Halványan respektálom b. Kivánságát, hanem... Hölgyeim! Ki támogatna körül egy tehetséges, szép fiatal írót...

Fűszer- és csomagkereskedőként igen jól bevezetett fiatal úrnak, ki a levelezést és könyvelést is teljesen ért, alkalmazást keres. Cím: József-utca 54. H. II. 3414

Szervben szenvedőknek! Éppen most jelent meg Dr. Reimann K. újonnan átdolgozott brosúrája, mindenféle altesti sérvek gyógyítására...

Szangerhauseni gépgyár magyarországi gyártelepe. Budapest, Külső Váci-út 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket...

BUDAPEST, Üllői-ut 66. szám. hol nagy választékú a t. közönség részére, különböző bel és külföldi fa-nemekből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmenő jólállás mellett. Raktárak vidéken is.

„Alajos 25.” Levél van a kiadóhivatalban. Magyar gentleman would make acquaintance with an English lady... Csintalan kis asszonyka. Nem jelenhettek meg járdán helyen és helyen... Kereskedelmi lakás. Kétszobás lakás, a központi vízvezetékkel...

Ürügészi butort. Klórozott, aranyozott, beábrósított, színes, valamint irodai berendezéseket, valódi perzsa- és szirma-szőnyegeket, gyönyörű szőnyeget, kárpitot, függöny- és gyapjúgarnitúrákat...

Nem kell gummi! Ungar-féle tojások az egyedül biztos alapot védőszert. Mindazonáltal bérmentes 2 fill. 30 kr. Egyedül lerakot Ausztria-Magyarországra részére Budapestben

Hirmann Ferenó fémöntőde és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-ú. 9. Miklósy-féle acélműgyár Pétsű. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerzeszaktok. Árjegyzék kéréndő.

BUDAPEST, Kilyó-utca 10. szám. részletfizetésre hála. ebédizsokák, szalonnák, dijakok, vasbutor, lámpák stb. teljesen vagy darabonként minden kivételben. Kizárólag jó minőségben, olcsó árak mellett Polák N. Ignác, butor-árkereskedő. Budapest, VI. Terecz-körút 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23.

KERESLET. Művelt és ügyes gépről, aki a kereskedelmi szakfolyamatot is végző, foglalkozást keres üzleti, vagy gyári irodában... Intelligens hölgy. 4-600 korona üvadátként, pénz-tárolónál állat keres. Szives megkeresések Megbízható szöveg jelölgető és lap kiadóhivatalba kérések.

Ürügészi butort. Klórozott, aranyozott, beábrósított, színes, valamint irodai berendezéseket, valódi perzsa- és szirma-szőnyegeket, gyönyörű szőnyeget, kárpitot, függöny- és gyapjúgarnitúrákat...

Nem kell gummi! Ungar-féle tojások az egyedül biztos alapot védőszert. Mindazonáltal bérmentes 2 fill. 30 kr. Egyedül lerakot Ausztria-Magyarországra részére Budapestben

Hirmann Ferenó fémöntőde és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-ú. 9. Miklósy-féle acélműgyár Pétsű. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerzeszaktok. Árjegyzék kéréndő.

BUDAPEST, Kilyó-utca 10. szám. részletfizetésre hála. ebédizsokák, szalonnák, dijakok, vasbutor, lámpák stb. teljesen vagy darabonként minden kivételben. Kizárólag jó minőségben, olcsó árak mellett Polák N. Ignác, butor-árkereskedő. Budapest, VI. Terecz-körút 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23.

KERESLET. Művelt és ügyes gépről, aki a kereskedelmi szakfolyamatot is végző, foglalkozást keres üzleti, vagy gyári irodában... Intelligens hölgy. 4-600 korona üvadátként, pénz-tárolónál állat keres. Szives megkeresések Megbízható szöveg jelölgető és lap kiadóhivatalba kérések.

Ürügészi butort. Klórozott, aranyozott, beábrósított, színes, valamint irodai berendezéseket, valódi perzsa- és szirma-szőnyegeket, gyönyörű szőnyeget, kárpitot, függöny- és gyapjúgarnitúrákat...

Nem kell gummi! Ungar-féle tojások az egyedül biztos alapot védőszert. Mindazonáltal bérmentes 2 fill. 30 kr. Egyedül lerakot Ausztria-Magyarországra részére Budapestben

Hirmann Ferenó fémöntőde és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-ú. 9. Miklósy-féle acélműgyár Pétsű. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerzeszaktok. Árjegyzék kéréndő.

BUDAPEST, Kilyó-utca 10. szám. részletfizetésre hála. ebédizsokák, szalonnák, dijakok, vasbutor, lámpák stb. teljesen vagy darabonként minden kivételben. Kizárólag jó minőségben, olcsó árak mellett Polák N. Ignác, butor-árkereskedő. Budapest, VI. Terecz-körút 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23.

KERESLET. Művelt és ügyes gépről, aki a kereskedelmi szakfolyamatot is végző, foglalkozást keres üzleti, vagy gyári irodában... Intelligens hölgy. 4-600 korona üvadátként, pénz-tárolónál állat keres. Szives megkeresések Megbízható szöveg jelölgető és lap kiadóhivatalba kérések.

Ürügészi butort. Klórozott, aranyozott, beábrósított, színes, valamint irodai berendezéseket, valódi perzsa- és szirma-szőnyegeket, gyönyörű szőnyeget, kárpitot, függöny- és gyapjúgarnitúrákat...

Nem kell gummi! Ungar-féle tojások az egyedül biztos alapot védőszert. Mindazonáltal bérmentes 2 fill. 30 kr. Egyedül lerakot Ausztria-Magyarországra részére Budapestben

Hirmann Ferenó fémöntőde és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-ú. 9. Miklósy-féle acélműgyár Pétsű. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerzeszaktok. Árjegyzék kéréndő.

BUDAPEST, Kilyó-utca 10. szám. részletfizetésre hála. ebédizsokák, szalonnák, dijakok, vasbutor, lámpák stb. teljesen vagy darabonként minden kivételben. Kizárólag jó minőségben, olcsó árak mellett Polák N. Ignác, butor-árkereskedő. Budapest, VI. Terecz-körút 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23. Dobs arjegy-árjegyzék 23.

M E S E.

Árva Peti király lesz.

Se apja, se anyja nem volt Petinek és a kovács mesterséget tanulta egy goromba, rossz lelkű mesternél.

A szegény Peti sokkal több ütleget kapott itt egy nap, mint ahány darab kenyeret, s e mellett egész nap, szünes-szüntelen szidta, csufolta, csipste a szegény árvát, ahol csak érte.

Peti pedig mindezt galamb-szelidséggel tűrte. Se nem duzzogott, se vissza nem felelt, csak a mikor nem látták, lehajtottá fejét a tenyerébe és sirt-sirt keservesen.

Volt egy öreg legény a goromba kovácsnál, aki utóljára is megsajnálta az árva fiút és egyszer így szólott hozzá:

— En ha neked volnék, Peti, itt hagynám a majsztert.

— Itt hagynám én szívesen — sóhajtottá Peti — de tudom, hogy nem engedne el.

— Eh, — mondta az öreg legény — kell is azt ő tőle kérdezní, hogy enged-e, vagy nem enged? Menj el bucsu nélkül. Másutt még a kutyával is jobban bánnak, mint itt tevéled. Szókjél el egy éjszaka.

Elszökni... Itt hagyni ezt a rossz, durva embert a zokon adott kenyerével együtt, ez a gondolat megragadta a Peti szomoru kis szívét és egyszer egy éjszaka csakugyan ott hagyta bucsu nélkül a gonosz kovács házáat.

Mikor kívül volt Peti a kapun, egy nagy sóhajjal felénezt az égbe és tiszta lélekkel így fohászkozott az Istenhez:

— En igaz jó Istenem, árváknak az atyja, most mutasd meg nekem, hogy merre induljak? Jobbra-e, vagy balra, előre-e, vagy hátra?

Ebben a pereben egy csillag futott le az égről Peti előtt s az árva ezt a jó Isten ítétsének vette és előre indult.

Ment, ment, mendegélt aztán s reggelre egy faluba érkezett. Nagy folyóvíz folyt a falu alatt, a parton csónakok voltak kikötve s öt-hat fiu a vizparton heverészett a fűben.

Peti éppen akkor érkezett oda hozzájuk, mikor egy öreg ember összetett kezekkel kérte a fiukat, hogy vigye át őt valamelyikőjük a csónakjában, mert a másik part, egy rengeteg nagy erdőben, betegen fekszik a leánya és neki okvetlenül hozzá kell mennie.

A fiuk kártyáztak a fűben és rá sem hederítettek a szegény öregre.

— Hát miért nem visziket át ezt az öreg embert? — szólott Peti a fiukhoz, mire az egyik foghegyről felelt vissza:

— Mert nincs pénze.

— De mondom nektek — erősködött az öreg, — hogy mikor visszajövök, száz darab aranyat adok annak, aki átvisz a csónakján. Most nincs nálam pénz, de értsétek meg, hogy odahaza én király vagyok a magam tündér birodalmában és annyi az aranyam a kincsáramban, mint tielőtetek a fuszál.

— Lári-fári — kacagtak a fiuk — minket ugyan nem fogsz becsapni, öreg. Különbben ha tündér-király vagy, mit nyafogsz itt a mi nyakunkon? Kell is akkor neked csónak! Átrepülsz a vizen, vagy száraz lábbal is átázolhatod. Tégy csodát, hadd lássuk.

— Ne kívánjátok ezt — mondta az öreg király. — Ha én elveszem a tündérdudományomat az emberek földjén, ezt nagyon megkeserülnék ti. Menten kiszáradna ez a folyóvíz és ahol átrepülnék, arra a földre soha sem sütné többé a nap és nem teremne rajta semmi.

Hitetlenül kacagtak erre a fiuk, aztán összedugták a fejüket, sugtak egymásnak valamit, mire az egyik fiu Lútelten felugrott a földről és csufoló mókázással rákiáltott az öreg emberre:

— Hát egy-kettő, felséges király, üljön be a csónakomba s az ígért száz arany fejében átviszem kegyelmedet.

Béült a tündérkirály a csónakba, a fiu bevezette a vízbe s a folyó közepén hirtelen felborította a csónakot, mire a tündérkirály belepotylyant a vízbe.

A fiuk torkuk szakadtából kacagtak a parton s az öreg ember kétségbeesetten kiabált segítségért, mire a fiuk azt felelték neki:

— Most mutasd meg, hogy mi vagy? Ember-e, vagy tündér?

Hanem Petinek megesett a szíve a fuldokló öregre s hirtelen beleugrott a vízbe, megragadta a már-már majd elmerülő öregot és kiuszott vele a másik partra.

Az öreg király nem tudott hova lenni a hálálkodástól és erőnek erővel elakarta őtvinni magával az ő birodalmába.

— Tejbe-vajba foglak fürösztetni — csalogatta Peti — és te leszel én utánam az első ur az országban. Nem kell dolgoznod, ha akarod, aranyos kocsiiban kocikázol egész nap, ha akarod, ezüstből font hintaágyon heverészol a rózsakertben és két szépséges tündérlány fog legyezgetni pálmalevelekkel.

— Köszönöm szépen a jóságodat, öreg apám — felelte Peti — de nem fogadhatom el. Az emberek között akarok élni, mert az Isten arra teremtette az embert, hogy a két keze munkájával keresse meg a kenyerét.

Nehezen engedte el az öreg király Peti, de amikor látta, hogy milyen erős elhatározású, becsületes kis legény a Peti, végtére is azt mondta:

— Ered hát, fiam, békességgel. Hanem előbb fogadd el tőlem ezt a kis tükört ajándékba, talán hasznát veszed majd, amikor a nagy világban fogsz bolyongni. Olyan tulajdonsága van ennek a tükörnek, hogy amit meg akar az ember benne nézni, azt mind megfordítva mutatja.

Megköszönte Peti a tükört, eltette és azzal megint elindult.

Már éhes is volt szegény Peti és szétnézett, hogy nem talál-e valami ennivalót a közelben? Amint így nézogat erre-arra, hát egyszer csak egy terített asztalt lát maga előtt, rogyásig megrakva mindenféle finom peccenyékkel, süteményvel, drága gyümölcsökkel.

Peti bámulva nézte az asztalt. Még csak

szék is volt előtte, csak éppen rá kellett ülni és olyan ebéd kínálkozott Petinek, hogy a királynak se külön.

Nem is gondolkodott sokat, hanem fogta magát és leült a székre. Amint leült és kigombolta a kabátját, az egyik zsebében megpillantotta a tükört, amit ajándékba kapott.

— No — gondolta magában — most meg-nézem, hogy ez a felségesen megrakott asztal vajjon milyen lesz ebben a tükörben megfordítva?

Es nézi Peti a tükörben az asztalt. Azt bizony nézhetette is. Ugyancsak bolond dolgot látott... A drága peccenyéken apró ördögök ültek vigyorgó pófalak és kiöltött nyelvekkel, a sütemény talon egy vén boszorkány táncolt s a borosüvegekről a „Badacsonyi“, „Rizlingi“ felirások helyett ezt olvasta le a tükörben: Csak annak szabad enni, aki dolgozik...

— Tehát nekem még nem szabad, — mondta Peti és felállt az asztal mellől, a nélkül, hogy érintett volna valamit és ismét tovább ment.

Útközben találkozott egy kötőrővel, aki észre sem vette őt, olyan szorgalmasan ütögetett egy kődarabot a nehéz baltájával, hanem a kő csak nem akart eltörni.

— Bátyámuram, — szólította meg Peti a kővágót, — adja ide a baltáját, hadd próbálkozzom meg én is egy kicsit azzal a kővel, oszt' a dolgomért adjon kelmed egy darab kenyeret.

Utította, verte Peti a követ, hanem mindez nem ért semmit. Olyan kemény kő volt az, hogy meg se kukkant.

— Ejnye — csodálkozott Peti — hadd látom csak a tükörben, hogy micsoda kő ez, a mi-ért nem akar eltörni?

Hogy micsoda kő volt? Tyűh, hát biz' az gyémántkő volt, kedves atyámiai!

Mondja aztán Peti a szegény embernek: — Bátyámuram, szedje össze a cók-mókját, oszt' menjünk a városba a királyhoz, eladni neki ezt a nagy darab gyémántot.

— Hallod-e ösém — mondta erre a szegény ember, — tedd bolondd a nagyapádat, de nem engemet!

Mégis rábirta valahogy, hogy bemenjen vele a városba s itt egyenesen a király elé kérezkedett Peti.

— Hát mi kell, fiu? — szólította meg a király Peti.

— Valamit hoztam eladni a felséges urnak, — szólott Peti.

— Ugyan mit? — tréfálkozott a király. — Talán olyan borsözemet, amely megáll a falon, vagy olyan krajcárt, amit a lyukas hidon leltél?

— Jól van, jól, — mosolygott Peti, — majd nem csufolódik mindjárt felséged, ha meglátja, mi van bekötve az én tarisznyámba? — És elővette a követ.

— Na bizony, — fitymálta a király lenézőleg a követ. — ez ugyan semmi egyéb, mint egy darab faszterozni való kő.

— Meglehet, — mosolygott Peti, — hanem most nézze meg felséged ebben a tükörben és

jobb is volt így, mert megjedtek volna tőle. Nagy, szürke szakáll verte a mellét, a bajusza akkora volt, hogy az arca szinte ki se látszott belőle, s mintha ennyi bajusz még kevés volna neki, a két szemöldöke is úgy kiállott, úgy lehajolt, akárcsak a bajusz. Ha mosolygott volna az öreg, az se látszott volna ki a rengeteg bajuszból-szakállból. Pedig hát nem is mosolygott soha. Olyan szigorú és olyan szótalan volt, mintha a levegőt is meg akarná ijeszteni. (Hideg időben meg is dermedt tőle a levegő s csak úgy füstölgött a szegény ijedtében).

Hát ezzel a nyugalmazott ezredessel akadt egyszer véletlenül össze a kis Bors Viki. A jó Isten tudja, hogyan, miért: a vén ember egyszer déltájban hagyta el a kastélyát, mikor Viki éppen játszott az utcán. A gyerek első pillantásra megszeppent és a kerítéshez lapult. A kis lelke is remegett, mikor az öreg torzonborz ember elhaladt mellette. Jaj, ha megállt mellette! Jaj, ha megszólitja! Talán meg is eszi mindjárt — azt gondolta Viki. Pedig az öreg úgy ment el mellette, hogy meg se látta.

S ettől megjött a Viki bátorsága. A kis kardját felkapta, utána futott az öregnek s az utca közepéről rákiáltott:

— Bácsi, katona maga?

Az az öreg ember úgy tett, mintha nem is hallaná. Oda se nézett Vikire. Csak ment lassan, szigorú képpel, hidegen. A gyerek megint csak utána futott és most már haragosabban kiáltott rá:

— Mért nem mondja meg? Katona maga? Hát nem hallja, hogy kérdezem?

Megállt hirtelen a vén katona s most már Viki megszeppent. De mozdulni se tudott az ijedségtől, pedig most már szeretett volna elfutni. Hallotta, hogy a vén ember beszélt, de az úgy hangzott, mintha nem is ő beszélne, csak úgy belőle morogna kifelé valaki.

— Mit akarsz, kölyök?

Viki nem tudott felelni. Elvesztette szavát.

A szurtos királyfi.

— REGÉNY —

Az ifjúság számára írta:

KABOS EDE.

III. A nagy katona és a kis katona.

Sok mindent kapott a bádgoséktól a kis fogadott fiu. Először is kapott nevet. Mert azt bizony nagy örömben elefejtették megkérdezni az öreg koldustól, hogy mi is hát a neve a gyerekeknek. Mikor aztán a bádgosék már eleget mondogatták neki: „te édes, te aranyos, te gyönyörűség“ — egyszer csak az történt, hogy a fiatal asszony odaszól az urnának:

— Add ide az ágyamba... Izét!

Akkor vették észre, hogy még nincs neve a gyerekeknek.

Nosza el kezdtek tanakodni, mi néven szólítsák a kis édest. Jó mulatság volt ez nekik, a régi kedvük is megjött tőle.

A bádgos az mondta:

— Miska legyen. En is Miska voltam kicsi koromban s csak most hívnak Bors Mihálynak. Hadd legyen Bors Miska.

Az asszony mást gondolt:

— Nem jó lesz az ugy. Még azt se mondhatnám neki: egyetlen Miskám! Mert hiszen te is az én Miskám vagy. Aztán olyan szép fehér ez a gyerek, hogy uribb nevet szánnék neki. Mit szólnál hozzá, ha Vikornak keresztelnék?

— Viktor... Nem is volna rossz. A doktor fiát is úgy hívják. Hadd legyen hát Bors Viktor. De asszony, azt kikötöm magamnak, hogy én mindétég csak Vikinek szólítom.

Hát Viktor lett a gyerek, vagy hogy magamra ne haragitsam Bors Mihály urat, én is csak Vikinek mondom. Így kapott a gyerek az új születéstől először is nevet. De kapott később egyebet is, tarka ruháskát eleinte, mintha lány volna, hozzá főhéher állkendőcskét, amire citromszínű pamuttal volt behelmezve, hogy Viki, az anyuka kedvence, aztán csörgőt a kezébe, piros süveget a fejébe, mintha bóbíta volna. Később már piaci nadrágba dugták, s az első nadrágoskához kijárt neki a bádogkard is, amit maga Bors Mihály uram csinált neki remekbe. S mert kiszolgált katona volt Bors Mihály, hát mindjárt kioktatta Vikit, hogy kapja válhhoz a kardot, ha ragyogó ruhában nagy katonával találkozik. Mert úgy illik a kis katonához, hogy szalutáljon a nagyobbnak.

A gyerek leste a tanítást és tetszett neki, hogy ő a kardjával szalutálhat. Meg is próbálta nemcsakára. A levélhordó jött a házukba s a tászkáját úgy tartotta, mintha kard volna. S mert csak úgy ragyogott ruháján a bádog, Viki kirántotta a kardját és szalutált. Azt hitte a levélhordóról, hogy katona.

— Nem katona az a bácsi, hanem levélhordó — kacagott a bádogosné s összecsockolta a gyereket.

Viki haragosan mondta:

— Hát mért nem szól? Honnan tudjam én, hogy nem katona?

Azontul csak az apjának szalutált. Lakott a szomszédságukban egy nyugalmazott ezredes, akit az egész utca az „állam koldusa“-nak csufolt, mert azt mesélték róla, hogy semmije sincsen s minden hónapban begyegy az adóhivatalba, ahol kiadják neki a harminc napra valóét. Ez az öreg ezredes egy ócska, kastélyszerű házat bérelt, melynek tüzfal a bádogosék udvarára nézett. Ritkán mozdult ki otthonából, nagyon korán reggel, vagy nagyon későn este indult csak sétára s így a gyerekek jóformán soha látták. De tán

majd meglátjuk, hogy akkor is flasztrozó-kő lesz-e?

Nagyot kiáltott a király meglepetésében, amint meglátta a kőben rejtőző gyémántot, hanem a gyémántnál még jobban megtetszett a királynak a tükör és azt mondta Petinek:

— Add el fiam, nekem ezt a tükröt. Egy királynak olyan kincs ez, hogy felér egy fél országgal. Ebből legalább meg fogom látni, hogy melyik ember milyen lelkű és nagy boldogság fog ezután az országomra virradni, mert a tányérnyaló miniszteremnek meg fogom tudni, hogy mi lakik a lelkükben?

— Jól van — mondta Peti — ha az ország boldogsága függ ettől az én kis tükrömtől, akkor ingyen is odaadom felségednek.

Megnézte erre a beszédre a király a kis tükrőben a Peti lelkét és nagy gyönyörűséggel ölelte szívére az árva fiút.

— Édes gyermekem — szolt örvendezve — a te szived tiszta szinarany és mivel nekem az Isten úgy sem adott gyügyermeket, téged ezennel a flammá fogadlak. Tanítatni foglak, kiműveltem a lelkedet minden jóra és szépre és halálom után te read hagyom az országom kormányzását. Jó lesz-e, Petikém, aranyos szívé, szegény árva Petikém.

Tudta is Peti nagy boldogságában, hogy mit feleljen erre? Csak sirt meg kacagott és esókolta a király kezét és így lett a szegény árva fiúból a király fia, később ő lett a király és az egykori kis kovácsinas az ő büvös kis tükrő segítségével olyan bölcsen uralkodott az országában, hogy ott ugyan sem szegénység, sem harag, sem gyűlölködés nem létezett és ez a bölcs Peti király — akit azóta bizonyosan Péternek hívnak már — még máig is él, ha meg nem halt, amitől örizzen az Uristen! . . .

KÜLÖNFÉLÉK.

Meg akarok halni...

Meg akarok halni
Mielőtt az élet
Elrabolná tőlem
Ezt az üdvösséget.

Mielőtt az ajkad
Hidre lesz és fürdát.
Mielőtt betelne
S kihülne a vágád.

Meg akarok halni
Ebben a sugárban.
Ebben a tündöklő
Édes ragyogásban.

Szerelmünk tavaszán,
Mosolygó napfényben.
Emlüni egy bosszú,
Forró ölelésben!

— Kitanított valaki? Hogy csufolódjal velem?

— Nem csufolódok — pattant ki dacosan a

gyerek. Azt akarom tudni, hogy katona maga?

— Miért akarod tudni?

— Mert ha katona, akkor szalutálok!

Valami morgás hangzott, mintha az óra gépezete készülné összetörni. Talán nevetett az öreg katona. De semmit sem árult el nevetéséből az arca, csak valami szelidebb hangot hallott a gyerek.

— Hát szalutálj! Katona vagyok!

Viki szalutált, a vén emberaspkájához emelte a kezét s vége volt. Már esőndesen ballagott tovább s Viki nyugodtan tért vissza elhagyott játékaikhoz. Estig is lefejtette az egész dolgot.

Es még sokat felejtett. De még többet tanult. Az idő röptül fölötté s már hat esztendő volt, mikor a véletlen megint összehozta az állam koldusával, a nyugalmazott ezredessel. Akkor is ott játszott a nyit utcán, egy esomé gyerek élén marsolt kivont karddal, katonásan. Déli verőfény öntötte el az utcát s a szép idő, mint szép szó a csigabigát házából, a városi népet is kicsalta udájából. Hemzsegett az utca az emberektől, aminek különben más oka is volt, mint a szép idő. Nagy parádé volt aznap, fényes egyenruhákban, lóháton és gyalog, most vonultak hazafelé a katonák. Messziről már hallatszott a muzsikaszó, ezer meg ezer erős lábnak egyhangú dobogása. S fehér porfelhők szálltak a levegőbe, mintha messzire hirdették, hol vannak a katonák. Lányok, fiúk visongsága még a katonazenéből is előre hangzott, mert rengeteg sok nép futott a katonák nyomában.

Azán egyszerre a fehér porfelhőkből vakító ragyogással váltak ki a fényesnél-fényesebb egyenruhák. Legelől tüzes paripák ficáinkoltak s akik ezeken a paripákon lovagoltak, a verő nap fényében úgy csillogtak, mintha csupa aranyból, ezüstből volna a ruhájuk. De mind közül kivált egy vitéz, aransisakján óriási tollbokrétával, mely fénylett,

Amíg tart a gyönyör,
Amíg tart a mámor:
Lassan, észrevétlen
El akarok szállni
Ebből a világból.

Erdős Renée.

+ **Sienkiewicz Henrik a magánéletben.** Néhány érdekes, intenzívben vonást innak a lengyel újságok Sienkiewicz Henriknek az életéből, akinek világhírű regénye a *Quo vadis* magyar fordításban a *Budapesti Naplóban* jelent meg.

A nagy regényíró egyszerű életmódot folytat, *Varsóban* lakik egy bérháznak második emeletén leányával és elhunyt nejeének anyjával. Lakása nagyon egyszerű, a butorzat régi divatu; a falakat festmények díszítik, amelyek az író tisztelőinek az ajándékai. Sienkiewicz nagy, világos dolgozó szobája van, de nagyon igénytelen a berendezése; nagy, ujságokkal és könyvekkel teleterakott íróasztal, óriási könyveszekrény s néhány vadász-emlék van az írószobában, amelyek egyik falán a regényíró elhunyt nejeének életnagyságu arcképe függ.

Kilenc-tíz óraker szokott fekelni a lengyel író, reggelre angolost-teát iszik s melléje sonkát vagy hideg rozsbifftet eszik; négy-öt óra hosszat dolgozik ezután s munka közben tejeskávét és néhány lágy tojást fogyaszt el. Két óraker családjával együtt ül asztalhoz, de nem nagyon tördök a választékos ételsorral, szeszes itallal sem él, sokat ad azonban az izléses terítésre. Délután három és öt óra közt fogadja vendégeit, ő azonban sohasem viszonozza a látogatókat. Csak nagyrítván pillant be legbensőbb barátaihoz, de csak percekre. Ha Varsót megunta, külföldre megy ki néhány hónapra. Hat óraker kezdi meg szokásos sétáját és nyolc óraker már otthon van, ebben az órában vacsorál ugyanis a család. Esti kilenc órától éjféljéig ismét dolgozik, rendszeren ekkor intézi el magánlevelezését, azután pedig nyugalomra tér Sienkiewicz, akinek egyetlen szenvedélye van csak, a — vadászat.

+ **A csók történetéből.** A régi Rómában a csók a házasság szimbóluma volt s ha egy fiatal ember tanuk előtt megcsókolt egy leányt, azt nejeének tekintette mindenki. Dioklecián császár hozta be azt a szokást, hogy az uralkodó valakit nagyon ki akart tüntetni, azt homlokon csókolta. Különbösen igen prózai az az ok, mely Rómában a csók-adást eredményezte. A szigorú Kátó ugyanis a bort *minden bűn forrásának* nevezte és a rómaiakba azt a hitet öntötte, hogy bortól való tartózkodás az istenek előtt kedves. A római hölgyek azonban nagyon is szívesen kóstoltatták a bort, amely a görög szigeteken termelt, sőt egyike-másika többet is kóstolt a kelleténél néha és így a férfiek rájöttek a turpisságra. Erre aztán egy szenátor igen eredeti ellenőrzési módot gondolt ki s ajánlott társainak. Valahányszor ugyanis a családnya családi tűzhelyéhez hazatért, tartozott őt neje és háza

kápráztatott már messziről, önmaga fényes vértetben, nagy, hófehér paripán. Meglátszott rajta, hogy az legész seregnek vezére. S amerre a tüzelő napon elhaladt, kendők lobogtak feléje az ablakokból, a rajongó szeretet szavai az ut szőléről.

Viki káprázó szemekkel bámulta a látomást. Kis bádögkardja úgy maradt a kezében, vállhoz fektette, mintha a kis katona most is szalutálna. A pajtásai is szótlanul álltak mellette, nem kellett nekik most a játék. Csak a közelgő sereget bámulták. Az igazi sereget, az igazi katonákat. Mindezek fölött pedig azt a hófehér paripán lovagló tollbokrétás, aranyvértetű vitézt, aki se jobbra, se balra nem nézett, csak iltte a lovát keményen s úgy haladt a sereg élén, mintha az a sok-sok katona mind nyomban ledölné, ha ő csak el is mosolyodnék.

Oh, nem kérdezte most Viki: „Bácsi, katona maga?” Akármilyen kicsi volt, magától is tudta, hogy az a sok ragyogó vitéz csak katona lehet. Az a hófehér paripás meg bizonyosan a legfőbb katona. Nem kell azt kérdezni.

Valami esodálatos tűz gyult ki a gyerek szemében. Se szólt, se beszélt, csak nekilódult a töltésnek s egyszerre ott volt az országot szélén, a vitézek közvetlen közelében.

A bádögkardját megvillogtatta a levegőben s vékonyka hangján elköltötte magát:

— Eljen a főkatona bácsi!

Megint megvillogtatta a kardját, megint kiáltott s a szép szöke fejeseke úgy ragyogott a napfényben, mintha szinarany volna. A lovagló vitézek mosolyogva nézték s úgy történt, hogy az a ragyogó legfőbb katona maga is mosolyogva emelte meg a kardját. Visszaszalutált a gyereknek. Még külön is mosolygott rá szeretettel, lélekbeli.

Viki büszkén tipegett le a töltésről a meg-nemült pajtások közé. S akkor ott termett előtte az öreg ezredes, az állam koldusa. Akármilyen

népének összes nótája megcsókolni, hogy így meggyőződést szerezhesen magának: vajjon nem érzik-e az ajkukon a bor szaga?

+ **Három évszázad tanuja.** A morvaországai *Csernovits* kétségben egy *Miksch* Erzsébet nevű asszony még a tizenhétéves korában, 1795-ben született. Huszonöt éves volt, mikor nőtül ment *Miksch* Józsefhez, aki 1866-ban halálozott el a koleraiban. Az özevegy családjából egy leány, öt unoka és hét dédunoka van még életben. Bár százhat év nyomja már az öreg asszony vállát, szellemileg még teljesen friss életét él, de teste részben már érzi az agkor súlyát; a hallása mindinkább gyengül, a szeméi azonban még kitűnő állapotban vannak, olyannyira hogy *Miksch* Erzsébet a dédunokáinak ruháit is ki szokta javíttatni és mindig önmaga fűzi be a cőrnát a tübe. Nem lehet meghatottság nélkül, mily féltő szeretettel igyekszik családját, különösen a dédunokákat gondozni, pedig nem épp nyugodt és gondtalan az élete, mert az az unokája, akinél magas korának utolsó napjait éldegéli, egyszerű iparos, aki csak a legnagyobb nélkülülések közt képes családja eltartására.

+ **A névjegyőr.** Egy francia folyóirat a névjegykekről írva feltalálja olvasóinak, hogy a magyar király és a német császár a névjegykekre — összes címeiket rányomatják. A francia lap szerint a *valési hercegnek* két-élete látogató jegye van, egyike ez van írva: *Albert Edcards*, a másikra pedig: *A valési herceg*. Nagyon sokat adott szép névjegykekre *III. Napoleon*, akinek a névjegykei valami arzenikum-vegyülettel voltak bevonva és ennek köszönhetően vakító fehérségűket. A kínaiak azt állítják, hogy nekik már *Confucius* idejében voltak névjegykei; *Koreában* a névjegykeik majdnem egy négyzetdeciméteres területre; *Dahomeyben* latábláskákat használnak e célra, *Sumatra* szigetén pedig mintegy harminc négyzetcentiméteres talapocskára a névjegy s erre egy kis — kés van erősítve.

+ **A sült és főtt hus tápláló értéke.** A sült és kirántott hus száraz állapotban majdnem ugyanannyi nitrogént, zsiradékot és ásványi alkotórészeket tartalmaz, mint a nyers hus száraz állapotban; minthogy azonban a vizarlatom a sütés alatt hatvan-négy, sőt negyvenkét százalékra is lepad, a szerint, hogy mennyi ideig volt a tűz hatásának kitéve, természetesen, hogy egyenlő súly mellett a sült, vagy rántott hus rápláló értékben gazdagabb, mint a nyers hus. A főtt vagy párolt hus főzés közben nemcsak vizet veszít, hanem oldékony nitrogén anyagot, zsiradékot és főleg ásványi alkotórészeket, amelyek a levesbe, illetőleg a lébe mennek át, mindazonáltal egyenlő súly mellett még mindig táplálóbb, mint a nála vízenyesebb nyers hus.

A madarak husa ugyanazon tápláló elemeket tartalmazza, mint az emlősöké, csak hogy valamivel nagyobb arányban, mert a vizarlatom csak hetven százalékgig terjed. A mézarszékbeli nyers husokkal

szőrös volt az arca, most mégis meglátszott rajta a mosolygás. Fülkapta Vikit kardostul s úgy szólt hozzá:

— Tudod-e kis katona, ki szalutált neked?

— A nagy katona. Tudom.

— A legnagyobb katona szalutált neked.

— Hát a legnagyobb katona — motyogta a

gyerek.

— De tudod-e, hogy ki az a legnagyobb

katona?

— Az, akinek fehér lova van meg arany-

ruhája.

Nevetett az öreg ezredes. Megcsókolta a gyereket mosolyogva:

— A legfőbb katona, a király. Az szalutált

neked. S most már igazán derék kis katona vagy.

A bádogos, a felesége, az egész utca büszke

volt rá, hogy a király szalutált a Viki gyerekeknek.

Csak Viki nem volt büszke. Hogy az öreg ezredes

most már barátságába fogadta és sokszor a

térdére ültette, mindössze azt mondta öreg barát-

jának:

— Maga nagy katona. Tanított engem ka-

tonaságra. Mert én király akarok lenni.

Harsogott az utca, úgy nevetett az öreg

ezredes. Pedig ha tudta volna, hogy a gyerek

nem is beszél olyan bolondot. Hogy aki a térdén

lovagol, kicsi híján ott ülhetne a hófehér paripán

a király mellett. Mert a király se tudta azt, hon-

nan is tudhatta volna, hogy akinek mosolyogva

szalutált, az neki édes gyermeke. A kihajszolt,

előzött, hetedik királyfi, akinek koronája: az

aranszöke haja, bátorúsága: a királyi szíve, no-

messége: a vére. De ki tudhatta volna mindez!

Bors Vikiről, a bádogosék fogadott fiacskájáról!

A hódítás azonban véreben volt. Egyelőre

meghódította azt a merő öreg embert, akit addig

az egész utca se tudott meghódítani. Az öreg ez-

redes nagyon megbátorozott Vikivel; a nagy

katona a kis katonával. . . .

(Folytatás következik.)

szemben kitűnő; kisebb víztartalma azonban a táplálkozás alkalmával ismét kiegyenlítődik, mivel a baromfi hús a süttéssel aránylag nem veszít annyit, mint az emlősöké s megközelítőleg ötvenkét százalékra tehető.

† **A női szépség megmaradásának feltételei.** Sarah Bernhardtot amerikai körútjára elkísérte házi-
orvosa, Caissarato francia doktor is, aki most egy newyorki újságban így ír a női szépség ápolásáról:

Az a nő, aki azt akarja, hogy arca sokáig üde maradjon, hetenként legfeljebb csak kétszer mosakodhatik vízben, de ekkor is elő kell segíteni a viz lágy-ságát glicerinnel s legokosabb, ha mandula-szappant használ. Minden héten kétszer gőzfürdő is szükséges az aró ápolására s a többi napon az aróbort krémmel kell bekenni, amelynek a receptje egyéniség szerint más és más, de az alapja mindig lanolin. Az aró-masszázst csak mérsékeltén szabad alkalmazni, de lehetőleg szakembernek kell végeznie, mert ésszerűen csak az tud masszálni, aki ismeri az izmoknak a szerkezetét. Mosakodás után a törülközővel fel kell itatni a nedvességet az aróról, de sohasem szabad letörölni. Ajánlatos nagyon a tiszta rizs-por használata, a rizsport azonban este, lefekvés előtt óvatosan le kell tisztítani az aróról. Maszszázssal a toka növéseinek is elejét lehet venni. Kibontott hajjal sohasem szabad aludni, mert így megtörik a haj, amelyet havonta legfeljebb csak egyszer szabad megmosni tojás sárgájában. Fontos a női aró szépségének épségben maradására a nyugodt alvás is, amelynek ideje legalább hét órát tegyen.

Ezeket írja a francia orvos és természetesen sokat lehetne elveit mellett és ellen felhozni, de valamennyi tanácsa között a legérdekesebb az, hogy azt a feltételtől szabja a női szépség megtartására hogy hónapokig csak — egyetlenegyszer szabad fürödni, aki szép akar maradni.

† **Gyermekkiállítás.** Néhány francia gyermekbarát nagyon érdekes és életrevaló eszmét vis a megvalósulása február havában a világkiállításnak egyik palotájában ugyanis gyermekkiállítást rendeznek majd a gyermekmenhelyek javára. A kiállításnak az a célja, hogy benne a gyermek szellemi és fizikai nevelésének fejlődését mutassa be. Az eszme kivételét ilyen-ormán tervezik: Az egyes muzeumoktól régi egyiptomi görög, római és egyéb gyermekruhákat szereznek be, illetőleg azoknak a rajzait, és ekképp nyújt majd betekintést a kiállítás a gyermeknevelés fizikai fejlődésébe. Emellett természetesen modern gyermekruházati termékek vizsik majd a főszerepet. Irásban és képből lesz látható a gyermek szellemi nevelésének története is, kiállítják a világ leghíresebb fiú- és leányiskoláinak a tantervét, kiállítanak majd antik és modern játékszereket; sok érdekes ereklje lesz ezek közt, így a reichstadti hercegnék és Franciaország fogásában elhunyt dauphinének, XVII. Lajosnak játékgyűjteménye, továbbá japán, kínai, amerikai játé-

szerek. Ha csak a felét is bemutatja a gyermek-kiállítás, akkor valóban ritkaérdekeségű lesz.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, január 12.

Gabonauzlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az időjárás e hét folyamán erősen fagyos volt, havazás csak elvétve fordult elő. A folyókban a jég nagyobbára beállott. A vetések a mult hétben jó téli takarót kaptak és kedvező állapotban jutának a hó alá. A külföldön ugyancsak fagyos idő uralkodott.

A külföldi piacokon a hangulat kezdetben ugyan kellemes volt, mindazonáltal a forgalom továbbra is korlátolt maradt és a tulajdonosok magasabb követeléseit alig részesültek figyelemben. A szilárdabb irányzatra adott impulzus ismét Amerikából indult ki, ahol a mult hét végén eszközölt spekulációs vétel a kontinentális piacokra is hatást gyakoroltak; általában azonban csak nehézkesen követték eme befolyást, annál inkább, mert tengerentúli piacokon az árvízonyok ismét csökkenők lettek és a mult héthez viszonyítva pr. saldo ca. 1 1/2 c. hanyatlottak is. Az argentiniai termés gyengébb volt, mint azt remélték, de a kivétel számára még mindig körülbelül 17 millió métermáza jóminőségű buza áll rendelkezésre. Indiában a terméskilátások szintén kedvezők. Az Unió látható buzakészlete a Bradstreets jelentése szerint 545.000 bushellel növekedett és a tekintélyes számú 83.456.000 bushelt teszik ki. Az angol piacok reagáltak még leginkább a new-yorki jegyzésekre, mi mellett az árvízonyok is javultak; e héten azonban már nyugodtabb az irányzat és a forgalom is gyengült. Franciaországban az üzlet eselens maradt és az árak buzában 30 c. liszthen fél frankkal olesőbbak. A többi kontinentális piacokon az irányzat kezdetben szilárd volt, a fogyasztási kereslet is javult, de csakhamar ismét csendes irányzat került felszínre és az árak így voltak tarthatók.

Nálunk a külföldi befolyástól meglehetősen menten alakult az üzlet. Kenyérmagvak iránt eléggé jó érdeklődés mutatkozott, annál inkább, mert a kedvezőbb lisztüzlettel csak mérsékelt kínálat állott szemben. Takarmánycikkkel állandóan szilárdak voltak.

Az üzletforgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza e héten főleg raktáraruban volt kánálva; vagonárú, tekintettel a megnövekedett vidéki hozatalokra, csak nagyon gyengén érkezett. A malmok ennek ellenében nem tanusítottak ugyan különösebb vételkedvet, de naponként kisebb-nagyobb tételeket vettek fel, ami mellett az árak a mult héthez viszonyítva, ugyszólván változás nélkül jól tartottak maradtak. Tekintete veendő, hogy a malmok az előre vásárolt tételek átvételével is el vannak foglalva és így az üzlet irányzata általában nagyon kedvező megítélés alá került. Az összforgalmat 150.000 mm.-ra teszzük, a hetihozatal csupán 26.000 mm.-ra rug.

Rozs e hét nagyobb részében is úgy elszállítási célokra, mint a helyi fogyasztás részére is jó keresletnek örvendett és csak a hét végével volt némi csökkenés észlelhető, mely azonban az árakra nem gyakorolt befolyást. Az irányzat állandóan jól tartott maradt, sőt jobb minőségek a mult héthez viszonyítva 5 fillérrel magasabban jegyeznek. Minőség szerint 7.—7.15, finomabb árú 7.30 koronával jegyzünk helyben és helybeli paritásra készpénzfizetéssel. Nyíri származékok kínálat híján üzletlenek maradtak.

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) továbbra is csak gyengén van kánálva, míg gyárosok jó érdeklődést tanusítottak és 10 fillérrel magasabb árakat engedélyeztek. Az árak minőség szerint helyben 5.90—6.20 korona között alakulnak. Hízalók szükséglet esetén ugyancsak teljes árakat fizettek. Állomásokon átvéve sör- és malátaárpa iránt volna ugyan némi kereslet, tekintettel a szórványos kínálatra, azonban forgalom nem képes kifejlődni; kisebb tételekben tiszavidéki árú 6.—6.50, felvidéki árpa 7.—8. —korona között adatott el Budapest távolságában átvéve.

Zab továbbra is szilárd irányzatot követett. A kínálat nagyobbára raktáraruból áll, — azonban így is csak gyengén — vagonárú pedig alig érkezett. A kereslet ennek ellenében jobb volt és különösen középminőségű árú részülett előnyben, mely helyben 5.70—5.90 korona között jegyez. Prima és finom urasági árú 6.10 koronáig értékesíthető. A forgalom körülbelül 5000 mm.

Tengeri a hideg időjárás befolyása alatt jobb érdeklődéssel találkoztunk és a Bácska és Bánát viszonylatában 10. tiszavidéki állomásokon 5 fillérrel magasabb árakat ért el. A forgalom valamivel élénkebb volt, általában azonban még mindig csak mérsékelt. Budapest távolságában átvéve prompt és januári szállításra 4.80 koronáig, tiszavidéki állomásokon 4.30—4.55 korona között jegyzünk. Kőbányán 4.90 korona között fizettek készpénzfizetéssel.

Szeszület. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az üzletmentes rendez. elég éven. A gyárak — noha most teljes üzemben vannak — készletek nélkül szűkölködnek, mert az osztrák verseny hiányában, a kontingens szesz könnyven helyezhető el a belső fogyasztók között. Jegyzetek: nyersszeszt finomított részére 42.—42.50, finomított szeszt nagyban 116.—116.50, kisebb mennyiségben 117.—118.—, denaturált szeszt nagyban 36.50, egyes bórdokért 37—38 korona.

Ipar és kereskedelem.

A Nemzeti Baleset Biztosító Részvény Társaság folyó év december havában 632 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálrepre 61,816.43 korona, rakkantság esetére 94,531.43 korona és melékony keresetképtelenség 4601 korona napi kártalanításra biztosított összegről szólanak. Ugyanev időszakban összesen 878 baleset és pedig 70 haláleset 35 rakkantsági eset és 836 melékony keresetképtelenségi eset jelentett be fentnevezett társaságnak.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 42.—korona pénzben, 42.50 korona aruban. Bécsben a nyersszesz ára 41.00 korona pénzben, illetve 41.40 korona aruban.

Budapesti sertes-konzumvász. A terencvárosi petróleum-rakodónál lévő székelyvárosi sertes-konzumvász árjegyzése 1901. évi január 12. Készlet 462 darab. Erkezett 400 darab. Összesen 862 darab. Eladatott 700 darab. Maradt 162 darab. Napi árak:

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Írta: STEPNJÁK.

43

— Ah Botcharov! — kiáltott fel Vulits. — Jöjjön ide, hadd mutatom be barátainknak. Botcharov a Liga dubravnikai ágának tagja volt. Legális ember volt, aki saját neve alatt valódi utlevéllel élt.

Csak a legutolsó időben került összeütközésbe a rendőrséggel. Andrej, miután letelepedtek a gyepre, csodálkozásának adott kifejezést a fölött, hogy Botcharov ilyen szabadon jár-kel. Azt hallotta, hogy a rendőrség keményen ügyel rá.

— Ez igaz is, — felelt komolyan Botcharov. — Hanem úgy igazítottam el a dolgot a külön kiküldött kémemmel, hogy egész jól megférünk egymással. Hetenként egyszer felém hoztam, kiadtam neki az utasításaimat „az általam felkeresett” helyekre vonatkozólag, azontul színét sem látom.

Vulits azt gondolta, hogy az ilyen szabadság igen drága lehet.

— Oh, dehogya! — szóló Botcharov. Olyan boldog nem vagyok. Egy lyukas kopekbe sem kerül. Egyszerűen kényszerítettem az embereket, hogy adja meg magát kegyelemre. Folyton a sarkamban volt. Egy szép napon — lehet vagy két hete — alaposan meguntam a dolgot és reggel jókora darab kenyérral s füstölthussal fölfegyverkezve, sétálni kezdtem. Folyton folyvást, szünet nélkül mentem egyik helyről a másikra. Már jó későre járt az idő, még mindig húztam magam mögött. Borzasztó

fáradt voltam, de tudtam, hogy ő még fáradtabb lehet, mert kora reggeltől semmit sem evett. En meg időről-időre rá-rákiáltottam:

— Te gazember, addig sétálunk, amíg csak ki nem lóg a nyelved. Hajnalhasadtánál is tovább sétáltatlak, s el ne merj hagyni, mert figyelmeztetek, hogy egy nagy forradalmárhoz készülök menni! Az én emberem nem felelt, csak ment-ment, végre nem bírta tovább s kiűrt belőle a méltatlankodás:

— Én is ember vagyok, uram, s nem kutya! Nem szégyell így banni velem? Feleségem s gyermekeim vannak, uram!

— Ki gondolta volna, még feleségük és gyermekek is van a nyomorultnak? En pedig meglassítva lépteimet, felajánlottam neki az előbb említett egyezséget, amelyre közös megelégedésünkre azonnal ráállt, s én újra szabad vagyok.

Most egy új vendég csatlakozott hozzánk, aki váltig boesánatot kért, hogy sokoldalú elfoglaltsága folytán csak most jöhett el a kellemes társaságba. Bizonyos Mironov volt, azelőtt valami falusi jegyző. A Dudorov-nővérek s a dubravnikai általában igen nagyra tartották, mert szoros viszonyban állott a paraszttal. Ő volt bizonyos mértékben a nap hőse.

A végből hitták meg, hogy Andrejvel és Vasilijel találkozzék. Azzal az odavetett könyvnyedséggel beszélgetett, amely mindazokat jellemzi, akik ünnepelességük tudatában vannak.

— Mironov! itt van Voinova, é a türelmetlenségétől, hogy önnel megismerkedjék! — kiáltá feléje nevetve Masa.

— Legkevésbé sem! — tiltakozott Voinova.

— Dehogya is nem, csak jöjjön ide!

Mironov mosolyogva bucsuzott el Andrejtől, mintha csak azt akarná mondani: Nem tehetek róla. Szeretném, ha maradhatnék, hanem minden állásuk megvannak a maga kellemetlenségével.

— Milyen undok egy ember, sugta Vulits,

miután elment, Andrejnek. Ha tudom, hogy itt van, el se jövök.

— Miért? mi kifogásod van ellene? Kérdezte Andrej. Azt mondják, hogy kiváló propagandista a parasztek között.

— Maga is azt mondja. El kell tehát hinnünk. Lehet, hogy az. Nekem mégis gyűlöletes.

Időközben meggyújtották a rőzsét. Nagy, fekete vasüst lógott fölötte. Vasilij magára vállalta a felügyeletet a polenta főzésre és a szalonna-pirításra.

Most már teljesen sötét volt a tűztől beragyogott kőden kívül. A fekete égbolton csak néhány csillag halvány fénye volt látható. A városban kigyuladtak a lámpák. Olyan volt, mint valami óriás sziget a sötétség végtelen tengerében.

Leültek a piros tűz köré és hallgatva nézték a gözölgő üstöt. Vasilij a tűzre ügyelt. Hébe-korba megkeverte hosszú kanállal a kását. Arnyakra, amint a tűz körül forgolódott, majd hosszan nyúlt el a földről, majd valami vén fa törzsére kúszott fel, majd meg újra elforgcsolódott, s el-eltűnt az elágazó fák alulról fantasztikusan megvilágított szöve lékében. A darazsak zümmögve repültek át a megvilágított levegőn, hogy újra eltűnjenek a sötét némaságban. A tűz pattogása csak még jobban feltüntetette a vidék némaságát.

— Legszebb idő kísértetmesekre — szóló Vulits.

— Miért nem énekre? — szóló Dudorov. — Masa, Vajtko, Vulits, nem dalolnátok valamit?

Befelegtek egy pár orosz nótába, hanem silány eredményel. Egyedül Vajtko és Vulits énekeltek. Botcharov tréfából hamisan dalolt.

Vulits kimélte a hangját s csak kísértő Vajtját. Jól tudta, hogy még rákerül a sor, és ma egész szívvel-lélekkel akart énekelni.

(Folytatása következik.)

Kataphorese.

Uj gyógmód!

Félfülmutatlan gyógyhatású ideg-, nemi-, bőrbetegségek és gyengeségi állapotok impotentia gyökere gyógyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorarium teljes gyógyszer után fizethető. Elsőrendű intézet mintaszertű gyógytermeivel.

Budapest, Teréz-kört 44. I. em.
Dr. Mitzger Tivadar

személyes vezetése alatt nyitva egész nap.
Levelekre díjtalanul válasz.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvos mű- és kötszerező

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-kört 50.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos-sebész és betegápolási tárgyakban.

Saját gyártmányu, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsöt elleni gummiharisnya, orthopédiai készülékek, műlábak és kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Bergerand fils, párisi gyárából.

Részletes képe árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJDONSÁG!

7 jóízű magyar tréfa (uraknak.)

Óriási siker, nagy kereslet

Árjegyzék:

1. SZ. 2. SZ. 3. SZ. 4. SZ. 5. SZ. 6. SZ. 7. SZ.

100 drb 20 K. 10 K. 4 K. 4 K. 4 K. 4 K. 4 K.

Teljes mintaküldeményt 70 fillért bérmentve küld

Corvina műintézet, Szigetvár.

FERNOLENDT

clpő-fénymaz, a világ legjobb fénymaza, gyorsan mélyfeketé fényt ad és a bőr tartósságát fentartja.

Alapított 1892-ben. Gyári raktár: Bécs, I. Schulstrasse 21. Kapható mindenütt. Raktár Budapest, V. Lipót-kört 24. sz.

Ezrek mennek Carlsbadba,

hogy rossz gyomrukat kireperálják és újra jól emészenek és erre alköltenek — néha hiába — egy vagyont, pedig ezt a célt cithon kényelemben, kevés költséggel oldják a

„PEPSIN-BOR“

használat által, mely az ételi megemésztést segíti és a gyomort rövid időn tökéletesen helyreállítja. Az én pepsin-borom kedves ízű és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 2 kor. 40 fillér, 6 üveg franco külföldre 12 kor.

ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerész, művegyészi laboratoriuma Aradon. Kapható Budapestben: Török József gyógyszerész úrnál, Egger-féle Nador-gyógyszertárban valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajító szenvedőknek. 20 éves kórhad és magán-gyakorlati tapasztalataival legva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyít férfinaknál és nőknél foglalkozási zavar nélküli mindennemű bármily régi kelletű

Nemi betegségeket

ugymint húgycsőfolyást, hólyag- és vizeleési bajokat, bujakóros sebeket, syphilit, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotentia) meglepő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.

Rendelés: délelőtt 10-4 ig, délután 6-8-ig.

Külön váróterem. Külön be- és kijárat.

Levelekre rögtön válasz.

Várkonyi Dezső

Szegény legények.

A régi betyár romantikából való néhány elbeszélés ez, amelyet a régi újságírók gárdájának ezen tehetséges tagja gyönyörű hamisítatlanul magyar nyelven annyi közvetlenséggel írt meg, hogy igen élvezetes olvasmányul szolgál. Ara 2 korona, bérmentés nélkül — a pénz előzetes bekiűdése esetén 2 kor. 20 fillér. Kapható Köves Béla könyv- és papírkereskedésében, Veszprém.

Az egyszerű pokroccyárak maradék raktárának fél áron való eladására nyertem megbízást a ezért ajánlok

téli pokroccokat.

170-130, 290-130 nagy, ezen vastag, elpusztíthatatlan takarók, melegek, gyapjából, szőke színűek, használhatók és a mellett rendkívül elegk. Szürke gyapju 140 pokroccok. A minőség k. 4.-, minőség B. 1000 minőség k. 8.- C. minőség double gyapju únsági takaró, 190-200 hosszú legfontosabb minőség k. 7. darabonként. Védőre utánvétel. Cím: Rundsávin M. Bécs, IX., Berggasse 3.

Ezen gyógmóddal az egész test megszabadul, a kór- anyagtól, vér megtisztul és az idegek megerősödnek.

TITKOS BETEGSÉGEKET

ideg- és nemi bajokat, sebeket, húgycsőfolyást, magömlést, elgyengült férfierőt (impotentia), a bujakór és önfertőzés következményeit, néknél feherfolyást, borbetegségeket és mindenféle szépséghibákat (kozmetika) sok év óta biztos sikerrel gyógyít

Dr. PALÓCZ I. v. körházi orvos specialista

Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Rendelés d. e. 10 órától d. u. 6 óráig.

Külön férfi- és női osztályok. Levelekre kimerítő diszkrét válasz. Gyógyszerekről gondoskodik.

KELETI J.

orvos-sebész mű- és kötszeryára (alapított 1878.)

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17/b.

Gyár: Központi városház.

KÉRTEK A CIURE JÓL ÜGYELNI.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles közzététel folytán ezen gyógmóddal óta fennálló rendelő-intézet a legmeggyőzőbben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 25.

az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

húgycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőzötés utó-bajait, az elgyengült férfierőt, magömlést, a bujakór utókövetkezmenyeit, néknél feherfolyást, bármennyire idülték is, valamint mindazon nemi betegségeket, melyeknek a megtalanság egyik főokozója az borbetegségeket gyógyít uj gyógmód szeriat, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és szülész-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszlatik és gyógyszeréről is gondoskodik lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelenti és a szerzőpél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NEMZETI UTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek kezeléséről gyógyszerészek által kiadott könyv, ára 2 fr. 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól besomagolva lesz elküldve, 1 frt bekiűdése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A HÉT

KISS JÓZSEF HETILAPJA

XII. évfolyam.

Minden vasárnap egy szám.

Előfizetés:

egész évre 20 korona.

Félévre 10 korona.

Negyedévre 5 korona.

Mutatványszámokat vidékre ingyen küldünk.

A HÉT az aktualitások lapja.

A heti eseményeket krónikákban és kisebb nagyobb croquis-kban tárgyalja.

Munkatársai csupa elsőrendű író: Ambrus Zoltán, Mikszáth Kálmán, Kébor Tamás, Ignótus, Tóth Béla, Herczeg Ferenc, Heltai Jenő, Makai Emil, Junius, Szalay Fruzina, Lovik Károly, Széllősi Zsigmond stb. stb.

A HÉT eddig megjelent 22 vaskos kötete válogatott értékes tartalmával minden könyvtárnak a dísz.

Egyes régi kötetek is kaphatók.

Kiadóhivatal:

Budapest, VII., Alsó-erdősor 3. sz.

Cooper. Bőrharisnya

8 színnyomatu képpel és ugyanoly borítékkal, köve (4 kor.)... 2 kor. Fekete tónusnyomatu képpel és borítékkal, köve (2 kor. 30 fill.) 1 kor. 40 fill.

Az Utmutató. Amerikai beszély.

8 színnyomatu képpel és ugyanoly borítékkal, köve (4 kor.)... 2 kor. Fekete tónusnyomatu képpel és borítékkal, köve (2 kor. 80 fill.) 1 kor. 40 fill.

Vadlő. Beszély az amerikai újságokéiből.

Fordította Vachott Sándor. 8 színnyomatu képpel és ugyanoly borítékkal, köve (4 kor.)... 2 kor.

Megrendelhető

a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-kört 18.

Kérem!

Tessék próbát tenni az elismert kitünőségű „SISAK“-KAKAO-val

és „SISAK“-CSOKOLADÉ-val

Kezességgel a legtisztább és mindamellert legolcsóbb hollandi gyártmány.

Kapható az összes jobbfejta gyarmatáru- és csemegés üzletekben.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

En és családod évek során át használjuk az én valóban hatásos mellpasziillát. Postal mányonként 10 drb 1 koronás doboz. Tegeltze-Schönan, 1900. G. Grünam, szerkesztő

Köhögés és rekedtség ellen

gyors és kitünő eredményel használja mindenki

EGGER mellpasziillát.

Doboz 1 kor. és 2 korona. Próbadoz 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Fő- és széküldési raktár: „NADOR“-gyógyszertár Budapest, VI. Váci-kört 17.

Éljen!

EGGER-mellpaszi illa csakhamar megszabadított!

Olcsó butor-eladás.

Table listing furniture items and prices: 2 székreny, 2 ajtós fényezett 30 frt; 1 ággy, fényezett 22; 1 éjjeli székreny, fényezett 8; 1 mosdó, 2 ajtós, fényezett 14; 2 székreny, 2 ajtós, díofa, matt 30; 2 ággy, magas, díofa, matt 26; 1 éjjeli székreny, díofa, márvánnyal 8; 1 kredenc, 4 ajt., fülkés, faragott, márv. 48; 1 dívány, magas támla szőnyeggel 40; 1 ebédlő-asztal, díofa, matt 12; 1 ebédlőszék, ó-némot stíl 3.50 frt; 1 íróasztal, 3 főkös 18; 1 hálószoba, matt díofa 100; 1 hálószoba, faragott 130; 1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat 55; 1 garnitúra selyem-behuzat 80; 1 garnitúra plüss-behuzat 80; 1 szalonzasztal 10; 1 consol márvánnyal és tükör 26.

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelege Budapest, Erzsébet tér 18 Sas-utca sarok, 1. emelet. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb P.A.P., P.A.P., P.A.P.

Table listing various items and prices: 1 öszehajtható vasgőz 3 db kivételű matraca 10.-; 1 rongy paplan 1.50; 1 prima 2.50; 1 kaszír paplan 3.40; 1 asztal 3.30; 1 alacsony kaszír 4.50; 1 selyem alacsony paplan 8.50; 1 fodros selyem aszt. papl. 13.50; 1 jó vázson paplan lepedő 2.-; 1 finany ággytakaró pokróc 1.50; 1 gyapjú 5.50; 1 jó lapokróc 1.50; 1 téli pokróc 4.00; 1 szep falli szőnyeg 7.50; 1 acél sodrony ágybetét 5.-; 1 tengerifű matraca 4.50; 1 afrikano 5.-; 1 loszár 12.-; 1 ablak kőper függöny 3.-; 1 tunia 1.50; 1 gyapjú 4.50; 1 ággy, kaszírterítők 5.50; 1 gyapjú 12.-; 1 nagy szobaszőnyeg 2.50; 1 ággytakaró 1.-; 1 ággytakaró 5.50; 1 társnyer Ágytelke 1.-; 1 mtr. jó futószőnyeg 4.-; 1 mtr. jó futószőnyeg 4.-; 1 mtr. jó futószőnyeg 4.-; 1 mtr. jó futószőnyeg 4.-.

Fontos sörvabajosoknak. SZENZÁCIÓSTALÁLMÁNY

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan jónak elismertve, mint a Pollitzer által feltalált és kiz. szer. gummi-sörvájó. Ezen sörvájó előnye a többi sörvájók felől a következők: 1. nem kell semmilyen nyomást, 2. Ugy éjtel, mint nappal használható, 3. A poltoltat oly módon idomulnak a sörvájó, hogy a sörvájót teljesen elfűt és így a sörvájó használata lehetetlen. 4. A biztonságát jó feltalálással a sörvájó levezetése meg van oldva. Összeírásuk nem egy hely- és kényelmi orvostudomány ismeretle. Használhatóságát bizonyítja továbbá azon számos kézenléti és bánályszerzővel, mely a világ minden tájáról (Német, Francia, Olasz, Törökország, Amerika, India stb.) hoztak beérkezett, s melyek a t. végülük mindenkor rendelkezésre állnak. 1. Cél szerűsége mellett az árak mérsékeltek. Egyedüli ára 7 és 10 frt. Kétoldalt 10 és 16 frt. Gyermeknek és felvétel először. Rendelésnél test hőmérsékletét centiméterekben, továbbá, hogy a sörvájó job, bal, vagy mindkétoldalra-e. Nagy rakár továbbá valódi angol és francia sörvájókat is megvásárolhat, köldökfű, irritator, mindennemű méhcsenő, göcsérharisnya, hágyógyászati, leppárna, ágybetét, havi-kezelők és minden a szakmába való cikkekben. Egyedüli képviselőség valódi angol és francia.

GUMMI-különlegességekben. Postal megbízásokat, rendelvényeket pontosan és hirtelintéssel mellől legmondásában utánvértől eszközöl. POLLITZER MÓR és FIA os. és kir. szabad. orthopediai kúszerszék Budapest, Deák Ferenc-utca 10. - Alapítványt 1859. ÁRJEJYZÉK kívánatra zárt borítékban bérmentve küldetk. A csiuro úgy elni tessék.

Ki akar pénzt!!!

megtakarítani, s jót előzőn vásárolni! Csak a legújabb postaköltséggel jár, hogy bárki meggyőződést szerzősége elcsúszni jóságáról. Minden nála van készlettel, nem tévesztők saját költségének visszavételére és a pénzintézetben levő pénzt visszavonásom. Férfi vix-cipő egy daraból 3.50; Férfi vix-betűcs cipő erős kivitelben 3.30; Vaidó bőrből, fűző cipő vázson vagy fil-bélsővel 3.50; Posztócipő oroszokkal, dupla talpjal 4.50; Vaidó bagarina szára egy daraból, vízhatlan háromrészes talpjal, 1944-es mellett 8.50; Térdig érő posztócipő, bőrfűző, meleg bélső 5.-; Erdélyi deron- (halm) ezima, csuklógő bőrbőrrel, 7.-; Daru-ozma bőrfűző, meleg kivitelben 5.50; Női zerge- v. hajgubór cugos cipő, erős, meleg bélsővel 3.-; Posztócipő korhájófejű, erős kivitelben 3.30; Oroszlák cipő, erős, posztócipő 3.50; Előkötős posztócipő, hálygárbőrrel, 4.-; Mértéknek elmondás, ha harisnyában a láb talpja egy papírlapra rajzolattik. Kérjen árjegyzék több száz ábrával, melyet ingyen és bérmentve küldtök.

AGULÁR DAVID fia BUDAPEST, Dózsa-tér 4. sz.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonorvosai (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőlegben ajánlható

DR. KAJDACS, v. ca. és k. ezredorvos.

Electrotherapiail rendelő intézete Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyútfolyásokat, legkülönösen húgyhólyagjakat, bujakóros sebeket, gyphilit, az érfertőtlenítés utóbajait

Elygüentő férfierőt az orvosi világ által legújabbban olyannya felkarolt és hatásában páratlan sikerő

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által, magömléseket, nőknél férférfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetőszakmányaikképp létrejött háztartásbajokat gyógyítja a legújabb gyógy-módot szerint alaposan és biztos, álló sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőknök egy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyeszerokról is gondoskodva lesz.

Gyors és biztos segély gyomorbetegségek és azok utóbaibaiban!

A legjobbnak bizonyult HAZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás vérellátást eltváloltítja (a mi az egészség föfelfűtete), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomoraját, és p. étvágytalanságot, savanyu fölbőfűgést, hányási ingeret, gyomor-és hasbántalmat, gyomorgyörcsőt, vértolulást, hámorrhoidákat, női bantalmakat, bébajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től PRÁGABAN 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkentő és egészséges és tisztá vért szerez, különben is biztos és messze földön híres bevált háziszér. 1 üveg 1 K., kettős üveg 2 K., Postán 40 fillérrel drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készítmény: kőrs a prágai Fragner B. gyógyszerterárából és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerék védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jelebről látható háromszögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, díjat kap! Elismerő levelek ezrel rendelkezésre állnak. Raktárak Budapesten:

TÖRÖK JOZSEF gyógyszerterárában, EGERER A. gyógyszerterárában, Főraktár készítőnk B. FRAGNER k. u. k. Hottleferant, Apotheke „Zum schwarzen Adler“ in Prag, Ecke der Spornergasse Nr. 203.

Kiváló fájdalomcsillapító, antiszeptikus gyógyító és a hegedést elősegítő szer.

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladása, tejelkedés és keménydedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelekés, polkóvár és gyonyedéseknél, továbbá köbömgyenyedés az ugnevezett körömméregnél a kézön és lábujjakon, keménydedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holtitemet képződéseknél stb. 50 év óta bevált

Az emésztés minden munkáját új életre serkentő és egészséges és tisztá vért szerez, különben is biztos és messze földön híres bevált háziszér. 1 üveg 1 K., kettős üveg 2 K., Postán 40 fillérrel drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt. Dobozban 70 fillér. Postán 12 fillérrel drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készítmény: kőrs a prágai Fragner B. gyógyszerterárából és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerék védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jelebről látható háromszögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, díjat kap! Elismerő levelek ezrel rendelkezésre állnak. Raktárak Budapesten:

TÖRÖK JOZSEF gyógyszerterárában, EGERER A. gyógyszerterárában, Főraktár készítőnk B. FRAGNER k. u. k. Hottleferant, Apotheke „Zum schwarzen Adler“ in Prag, Ecke der Spornergasse Nr. 203.

Magyar Könyvtár

Kevés gond! Kevés aggodalom! nyugtalanítja az embert, ha a Budapesti Naplóra előfizet, mert nagy megnyugvást szerez az a tudat, hogy 2000 koronára van biztosítva baleset ellen mindaddig, míg előfizetése érvényben van. A Budapesti Napló minden előfizetőjét

ingyen biztosítja baleset ellen halál esetén 2000 Korona erejéig, rokkantság esetén 2000 kor. erejéig. A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyit időre van ingyen biztosítva, amennyit időre előfizet. A biztosítást a maunheimi biztosító-társaság magyarországi vezérképviseletége végzi. Minden előfizető, régi és új egyaránt, egy mint a következő jogérvényes biztosítási kötvényt kap:

Mannheimi biztosító-társaság Mannheimban. Magyarországi vezérképviselet Budapest, VI., Kemény-utca 10.

Alapítók: Nyolc millió márká. Erre befizelve: Két millió márká. Tartalék alap: Két millió márká. A részvényesek váltoiban a még be nem fizetett részvényük fejében.

Balesetbiztosítási kötvény. A Mannheimi biztosító-társaság biztosít jelen kötvény által, a tulajdoni állatlanos feltételek mellett,

21. sz. A szentiványi átok. 22. sz. Fanni hágyoményai. 23. sz. Manfred. 24. sz. A Viola Vera és egyéb elbeszélések. 25. sz. Valjünk el. 26. sz. Csák Ferenc 1861-iki első felirati beszéde. 27. sz. A felkötött Prometheus.

1. sz. Bánk bán. 2. sz. A nő elbeszélések. 3. sz. Berzeanyi Dániel válogatott versei. 4. sz. A kovácsok sztrájkja és más elbeszélő költemények. 5. sz. A kőrök. 6. sz. Humeruszok. 7. sz. A bor és egyéb apróságok. 8. sz. Szigei vezéreltem. 9. sz. Tilly. 10. sz. Dorottya, vagyis a dámadal és a larsanson. 11. 12. Arany János válogatott balladái. 13. sz. Olasz elbeszélők tára. 14. sz. Uti rajzok. 15. sz. A kaméliás hölgy. 16. sz. Legyűt hármasban és egyéb történetek. 17. sz. Francia elbeszélők tára. 18. sz. A hestelenek. 19. sz. Kisfaludy Károly válogatott költeményei. 20. sz. A szentiványi átok.

16. sz. Legyűt hármasban és egyéb történetek. 17. sz. Francia elbeszélők tára. 18. sz. A hestelenek. 19. sz. Kisfaludy Károly válogatott költeményei. 20. sz. A szentiványi átok.

21. sz. A szentiványi átok. 22. sz. Fanni hágyoményai. 23. sz. Manfred. 24. sz. A Viola Vera és egyéb elbeszélések. 25. sz. Valjünk el. 26. sz. Csák Ferenc 1861-iki első felirati beszéde. 27. sz. A felkötött Prometheus.

28. sz. A felkötött Prometheus. 29. sz. A felkötött Prometheus. 30. sz. A felkötött Prometheus.

31. sz. A felkötött Prometheus. 32. sz. A felkötött Prometheus. 33. sz. A felkötött Prometheus.

34. sz. A felkötött Prometheus. 35. sz. A felkötött Prometheus. 36. sz. A felkötött Prometheus.

37. sz. A felkötött Prometheus. 38. sz. A felkötött Prometheus. 39. sz. A felkötött Prometheus.

40. sz. A felkötött Prometheus. 41. sz. A felkötött Prometheus. 42. sz. A felkötött Prometheus.

43. sz. A felkötött Prometheus. 44. sz. A felkötött Prometheus. 45. sz. A felkötött Prometheus.

46. sz. A felkötött Prometheus. 47. sz. A felkötött Prometheus. 48. sz. A felkötött Prometheus.

49. sz. A felkötött Prometheus. 50. sz. A felkötött Prometheus. 51. sz. A felkötött Prometheus.

LIEBE sagrada-bora kitünő, könnyű székélest előlédző emésztőszer. - Biztos, kellemes hatás! Anaemin fölülmulhatatlan verszényességben és sárgaságban szenvedő személyeknek. vastelvételel emelkedő étvágy! J. Paul Liehe Tetschen a E.

A

BUDAPESTI NAPLÓ

ingyen biztosítja előfizetőit

BALESET ELLEN.

Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 kor. erejéig,
rokkantság esetén 2000 korona erejéig.

A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyi időre van biztosítva, amennyi időre előfizet.

A biztosítást a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképv. VI., Kemnitzer-u. 10. végzi.

☛ Minden előfizető, régi és új egyaránt ☚

jogérvényes biztosítási kötvényt kap.

A BUDAPESTI NAPLÓ ELŐFIZETŐI

ajándékkul gazdag tartalmu

DISZES NAPTÁRT

kapnak.

Előfizetés: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyed-
évre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)

A „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatala

József-körút 18.